

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯД

БҮГЭДЭ АРАДАЙ СОНИН

ЧИН

1921 онийн дэдэлтийн 21-иээ гарана

2010
ойн
апрелин
22
Четверг

№ 15
(21761)

Хабарай нүүл
сагаан луу
нарын
8
гарагай
5

Манай сонин России хэблэлэй алтан жасада оруулагданхай

ХАРА ТАМХИНТАЙ ХАМТАРАН ТЭМСЭХЭ

Буряад Республикин Президент-Правительствын Түрүүлэгчээ Вячеслав НАГОВИЦЫНАЙ хүтэлбери доро РБ-гэй Наркотигуудат зэргүүсэлгэний комиссийн зүблөөн үнгэрэгдэбэ.

Тус зүблөөн дээрэ наркотигуудай хэрэгсэлнүүдэй, хатуу эмүүдэй болон прекурсорнуудай хуултияа эрье сэдэх хабаатай байдал тухай хэлсэгдээ. Гадна наркотигуудай гар үйлэдбэрийн хэрэглэгдэд аптекийн эмүүдэй эрье сэхине хэмжээнүүдээ анхарал хандуулагдаа. Тиймэээс аптекэнүүдэй худэлмэрийн болон рецептээр үгтэдэг эмүүдэй эрье сэхине хойноюу хиналтад шандагдахаа юм.

Хатуу эмүүдэй болон хорото бодосуудын тусхай зүвшөөрэлтэй аптекэнүүд худалдадаг гээшэ. Тус бүлэгэй эмүүд зүйл болон тусхай бланк дээрэ бэшэгдээнин рецептээр үтгэхэй ёнотой. Бүрийдэлээ кодеинтэй эмүүдэй ехэнхинь рецептгүйгээр худалдагдажаа болохо, зүгээр хөр багсааа олоор үтгэхгүй. Наркотигуудын хиналтад талаар федеральна албанай Буряадтади управление начальник Б.В.Инхиреев элихэл хэзэж, элүүр хамгаалгын министр В.В.Кожевников зүвшэн хэлсэлгэдэх хабаадаа.

Удаан хүүгэдэй болон эдиршүүлэх физическе культура болон спортоо үргэлжэдэй хабаадуулх, бэедээ гамттайгаар ажагуухаа гээшьеэгээл шухалдаа тоолодог болгоо зорилгодо шэглүүлэгдээн хэмжээнүүд тухай физическе культура болон спортын талаар республиканска агентствын хүтэлбэрийгээ В.М.Бумбошкин элихээ. Тус агентствын мэргэжэлтэн Е.И.Сандакова спорт ихалтын программа тухай хөөрэж үгөө. Энэ талаар туйлалтуудаа яналаа бии: спортын объектнүүд бодхиогдоно, "Дворовый инструктор" гэхэн проект бэелүүлэгдэнэ, эл-

В.В.Наговицын, А.В.Муравьев

дэб янзын мүрсөөнүүдээ илагшадай, призернуудай тоо олоншороо. Нурулсалай болон эрдэм ухаанай министрэй орлогшо А.И.Бочеевэй тэмдэглэнээр, наянын сагтагурбадаки хэшээлээр физкультура үнгэрэгдэг болохо, мун неделидээ үшвээ нэгээ час нэмэхэ тусэб бин. Гадна нургуулин спартакида хараалгандах.

Тийн Президент иимээ эрилтэйнүүдэй табига: ухибүүн бүхэнии нэмэлтэ нуралсалда хабаадуулх, спортоор бээс нори хо таатай эрхэ байдал тогтоохо, спортынүүдэй амжлата жэшэ болгон харуулж байха. Нурулсалай министерствэдэ нэмэлтэ нуралсалда хабаадуулгдан нургашадай тоо буридхээ даалгабары угээ.

Дээдэ болон дундаа мэргэжэлэй нуралсалай эмхи зургаануудай хүтэлбэрийгээд наркотик хэргэлгэлийн талаар байдал саг ургажж шалгажаа байха, тэрэ тоодо оюутадай болон нургашадай наркотикто хандасын элирүүлхэ ёнотой юм. Залуулж дундаа нэргэлэжжин ху-

дэлмэри найжаруулха, нуралсалай эмхи зургаануудай психологияска албанууды шангадахаа, "этигэмжын телефонуудаар" хангахаа шухалаа. Оюутад болон залуу эрдэмтэдэй наркотигуудтай тэмсэлгүн талаар шэнжэлэх болон түлэблэхэхы ажаябуулые эдэбхижүүлхэхэй. "Олимпийский ритм" гэхэн спортын фестиваль, "Мы против наркотиков!" гэхэн хэмжээн мэдээжэ спортынүүдэй хабаадалгатайгаар эмхидхэгдэх юм.

Тийхэдэ Буряадтади ФСКН-гэй управленидэ болон МВД-дэ наркотигуудын эсэргүүсэлгүн республиканска тусхай зорилготой программын хэмжээнээ автанаан бүхдээ 12308 мянган түхэгэй автомашина, шэнжэлхы тоног тухеэрэлгэ болон ажалай оньон хэргэснүүдэй техпаспортнууд баруулагдаа.

Даржана ЦЕЛОВАЛЬНИКОВА, Радна-Нима
БАЗАРОВАЙ фото.

ОЙН БАЯРАЙ УРДАХИ БЭЛДЭЛГЭ

Буряадай һайн дураараа Россиин бүрийдэлээ ороноор 350 жэлэй ойн баярта зориулагданаан хэмжээ ябуулгануудые бэлдэлгүн болон үнгэрэгэлгүн талаар республиканска эмхидхэлэй хороонд зүблөөн дээрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэй дайндаа Илалтын бб жэлэй ойн баярта хабаатай асуудалнуудшье хэлсэгдээ.

Буряадай Правительствын Түрүүлэгчээшний Нэгэдэхий орлогшо Иннокентий Егоровой хүтэлбери доро видеоконференц-холбоогоор эмхидхэгдээн тус зүблөөн дээрэ Кабанскин, Мухар-Шэбэрэй болон Түнхэнэй аймагуудаа толгойлогшод бэелүүлэгдэжэ байна ажал хэргүүд тухай мэдээсээ.

Кабанскин аймагай толгойлогшо Геннадий Орловой тэмдэглэйнээр, аймагта 244 хүн гэр байрны сертификат абаахар бүрийдхээд ажтанхай, гэрээ заанбарилуулха дуратай зоной тоодо үшвээ 214 хүн оролсоо. Тийхэдэ Россиян бүрийдэлээ ороноор 350 жэлэй ойн баярта дашарамдуулагданаан хэмжээ ябуулганууд аймагай бүхэй 19 нуурии газарнуудтаа үнгэрэгэлдэххөөр хараалгандахай.

Түнхэнэйшье аймагта ойн баярнуудтаа бэлдэлгэ түлэг дүндаа. Иаянын сагтаа эрдэмий-практическа конференциинүүд, яармагууд үнгэрэгэлдэхэй. Гадна "Древо согласия", Сурхарбаан, "Байгалийн наадамууд" гэхэ мэтыхи хэмжээ ябуулганууд хараалгандахай гээд, аймагай гульваа Николай Петухов хэлэбэ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай толгойлогшо Юрий Петровой хэлэхээр, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэй дайндаа хабаадагшадтаа гэрнүүд баригдахаа, байрануудын заанбарилагдахаа.

Валентина ГОМОБЕВА.

Эдэ хуудаа Дыжид МАРХАДАЕВА оршуулан бэлдэбэ.

ХАБАРАЙ СЭРЭГЭЙ АЛБАНДА ТАТАЛГА ЭХИЛЭЭ

Энэ хабар Россиин Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ сэргэй албанда татаар хараалдагданаан 27 мянга гаран хүнэй 3 мянганин республиканый ажагуугшад юм. Энээн тухай республиканый сэргэй комиссариадай сэргэй албанда таталгай таагай начальник Юрий Дроздов правительстваа брифинг дээрэ мэдээсээ.

Тийхэлэрээ Буряадай сэргэшэдэй 70 процентын Сибирийн федеральна тойрото албаяа бэлүүлхэ: зундадаа "Восток-2010" гэхэн ехэ хэмжээнэй нуралганууд тойротомнай хараалгандахай. Сэргэй албанда татагдахаа зоной 15 проценты дээрэ нургүүлэгдээн хуунд албанда татагдахагүй. Зүгээр арминаа хулжадаг эрхэздтэй дотоодын хэрэгүүдэй зургаанууд ажал ябуулха.

Светлана НАМСАРАЕВА.

РОССИИН ФЕДЕРАЦИИН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГУУДНАА

РОССИИН ФЕДЕРАЦИИН ГҮРЭНЭЙ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа амжалтануудые туйлаанайын болон олон жэлдэ үнэн сэхээр худэлмэрийнэйн тулօш шагнах гэбэл:

"ЭСЭГЭ ОРОНОЙНГОО УМЭНЭ ГАБЬЯАГАЙ ТУЛӨӨ"

ОРДЕНЫЙ II ШАТЫН МЕДАЛЯАР

МИРОНОВ Евгений Михайлович - Улаан-Үдэ хотын "Россиин 59-дэх гимназий" гэхэн муниципальнаа юрэнхы нуралсалай эмхи зургаанай директор, Буряад Республика.

Россииин Федерацииин Президент Д.МЕДВЕДЕВ

Москва, Кремль
2010 оной мартаан 26
№378

Арадуудай хоорондо шажан мүргэлэй болон соёлы харилсаа холбоонуудые бэхижүүлхэ талаар габьяатай байнаанайн тулօш шагнах гэбэл:

"ЭСЭГЭ ОРОНОЙНГОО УМЭНЭ ГАБЬЯАГАЙ ТУЛӨӨ"

ОРДЕНЫЙ II ШАТЫН МЕДАЛЯАР

АНТОНОВ Владимир Иосифович - үндээн политикин болон шажан мүргэлэй бүлэгүүдэй асуудалнуудай талаар Буряад Республикаин Президентын советник.

Россииин Федерацииин Президент Д.МЕДВЕДЕВ

Москва, Кремль
2010 оной априлини 2
№410

Газар найжаруулгын талаар болон үнанай ажахын һалбарыда габьяатай байнаанайн, мүн олон жэлдэ үнэн сэхээр худэлмэрийнэйн тулօш хүндэтээ нэрээ зэргэ олгох гэбэл:

"РОССИИН ФЕДЕРАЦИИН ГАБЬЯАТА МЕЛИОРАТОР"

БАЛСУНАЕВ Михаил Францевича - "Газар найжаруулгын болон хүдөө ажахы үнэр хангалтгын Буряад Республикадахи управлени" гэхэн федеральнаа гүрэнэй эмхи зургаанай директорэй орлогшо.

Россииин Федерацииин Президент Д.МЕДВЕДЕВ

Москва, Кремль
2010 оной априлини 6
№429

ПОЧТА

РОССИИ

Открывает подписку
на периодические издания
на 2 полугодие 2010 года

Подписка принимается
во всех отделениях
почтовой связи

Лучшие условия доставки:

- на домашний адрес
- на абонентский ящик
- до востребования
- на адрес предприятия

Ветеранам и участникам
Великой Отечественной войны
скидка 20% на услуги связи

тел. 8(3012) 21-45-38; 21-63-90

22.04.2010

БУРЯД ҮНЭН

№ 15 (21761)

ДУХЗРИГ

ГЭРЭИ

НОЖИН

2

№ 15 (676)

БАГШАНАРАЙ КОНФЕРЕНЦИ

Наахана Буряадай гүрэнэй университеттээ "Социальное партнерство как фактор развития современного образования" гэхэн конференции унгэрөө. Тус хэмжээ ябуулгадаа республикин багшанар, сэсэрглигүүдэй худалмайлгэшдээ, эрдэмтэд сугларжа, мүнөө уеийн нийтийн тухай хөөрөлдбээ.

Тус конференци дээрэ Монгол орондоо айлан - Монголыг гүрэнэй нийтийн нуралсалай университеттээ профессор, дошкольно нуралсалай институтдай директор, профессор

Батдэлгэр Жамсаандоржийн өрөө. Тэрэ Монгол оронд сэсэрглигүүдэй ажабайдал тухай хөөрөбээ. Гэнэ юрийн сэсэрглигүүдэй ондоо сэсэрглиг-юортануудт бий. Сэсэрглиг-юортануудт ябадаг хубилай баал олон байдаг. Тэдэнэй ажал ябуулгын онсо илгаа тухай Бат-дэлгэр элихэл соогоо хөөрөбээ.

Холын Санкт-Петербург хотогдоо Герценэй нэрэмжтээ РГПУ-гийн багш, профессор, ухибуудай уран зохолнуудай кафедры даагаша Мария Вуюшина срээ. Тэрэ республикин нургуулинуудай орд хэлэнэй багшанарт "Проблемы начального литературного образования на основе требований нового поколения ФГОС" гэхэн теммээр семинар үнгэртэй.

Конференциин зургаан секционийн дэдэвхүүдийн багшны ажалай нэрэхүндээ, багшанарийн уласкоорондын харилсан, дүйн дүршэлнүүдээрээ хубалдан, ухибуудай, оюутадай хүгжлэлтэ тухай хөөрөлдөө.

Эржена БАТОРОВА.
Авторий фото.

АСПИРАНТУРАДА ҮУРАХАДА ХҮНГЭН БЭШЭ

Нааяар табадаахи курсынхид дээдэ нүргүүлияа дүүргээд, саашанхи харыг тухайгаа наахаа, үзэхэ саг өрөхэ. Эдээн соохоо зариманийн аспирантураада орох гэжэ шийдэхээ.

Аспирантурада гурбан жэл очиоо нурадаг. Заачиноор үурахаяа цаанаа хаа, дүрбэн жэл. Эндэ коммерческэ, бюджетнэ үүрүнүүд байх. Гурба-дүрбэн жэл нураад, диссертаци хамгаалах аргатай болоно. Тин дуратайшуул урид хамгаалха аргатай.

Оля Цыренова, БГУ-гийн аспирант, ургашаа наанаатай, бэрхэ басаган, үшвэ оюутан ябахадаа, аспирантурада орохоб гэжэ мэдээд байгаа.

"Аспирантурада ороходо хүн дэшэг байхаа. Англи хэлэ, философи, мэргэжэлэйгээ нэгэ предмэдээ шалгалтаа тушаалаа хэрэгтэй. БГУ-да конкурсын ех байдаг", - гэжэ Оля хэлэнэ.

Дээдэ эрдэмтэн болохоо наанаа наа, тиимэ хүнгэн бэшэ. Хоёр гурбан жэл соо диссертаци бэшээд, хамгаалх гээшэмийн хүндэшэг байх. Үдэр бүхэн номойсан соо элдэбийн литература бэдэржэ, лаборатори соогуур туршалгануудын үнгэртэх хэрэгтэй.

"Аспирантурада үурахай тиимэшье бэлэн бэшшье наань, харин

хүннөө дулдьыдадаг. Недели бүхэн түсэбөө дүүргэхэ, конференцийн дэдэвхүүдийн хабаадаха, эрдэмийн ажалнууды, статьянууды бэшхэх хэрэгтэй", - гэжэ Оля Цыренова хэлэнэ.

Игорь Сергеев хадаа хоердохи жэлээ аспирантурада нуруана. Тэрэнэй наанаагаар, эрдэм шудалхаяа цаанаа хаа, заал наа эрдэмтэн болохоб гэжэ мэдэхэх хэрэгтэй байна.

Харин мүнөө сагта олонхи замуулшүүл нуралсаллаа удаан болгохын тута, ажал олоходо хүндэшэг байхадан, аспирантурада ороно. Олон хубуудсэргэй албандаа татагдаахагүй тута очиоо аспирантурада орохоб гэжэ мэдээд байгаа.

Анатолий Будаев шэнжэлгын ажалайнгаа түрүүшний вариантын бэшээд байна. Тин тэрэ нааяар диссертация хамгаалхад түсэбтэй.

"Аспирантураа ондоо ажлатай. Аспирантын стипенди юундэшье хүрэхгүй. Тин нааяар шэнжэлгын ажалаа хамгаалпанай нүүлээр ажалай мүнгэ салин дээрээ мүнгэн нэмэгдэх ёнотой", - гэжэ Анатолий хэлэнэ.

Эржена БАТОРОВА.
Авторий фото.

ХҮҮГЭДЭЙ СЭСЭРЛИГҮҮДТЭ ЭЛЖЭЭН ТУЛГАРДУУ

Улаан-Үде хотодо үхибуүгээ хүүгэдэй сэсэрглигтэ оруулга тон орёо асуудалнуудай нэгэн болоод байна. Ганса мүнөөдэрэй үедэ ээлжээндэ 15 мянган багашуул тоологдоно. Харин май нараа соо ээлжээндэ табилгын ажал тогтоогдохон гэжэ уржадэр Улаан-Үдин эрдэм нуралсалай таңг мэдүүлбээ. Энэй нимэ орёо байдалые бүри шангадуулхань гээд хэлэлтэй.

Эрдэм нуралсалай таңгай мэргэжэлтэн Наталья Левинцевагай хэлэхээр, энээндэ хэдэн шалтагаан бин. «Май нараа соо хотын бүхын хүүгэдэй сэсэрглигүүд соо хүүгэдэй нургуулида эльгээлгын баяр ёнолонууд үнгэртэхэй. Эгээл энэ үедэ хэдэ үхибуүн хүүгэдэй сэсэрглиг дүүргэхэн бэ гэжэ мэдэгдэхэй. Энээн дээрэ уламжалан, сэсэрглигтэ авалгын хана ерээдхихэй», - гээд Наталья Левинцева хэлэнэ.

Манай хотодо ээлжээндэ табилга 2000 онуудтаа эхилэнхэй. 2008 ондоо хойши урихүүгэдэйнгэээлжээ Инетрет соо хараха аргатай болоо. Тэрэ үедэ аяар найман ээлжээн тоологдодог наа, нёдондо жэлэй ногябрьнаа хөр болгогдоо. Эгээл энэ ёнэлгэлгын үедэ олон хүүгэдэй ээлжээгээрэх хойши болоо, зариман тэндээхээ угы болошио. «Эгээл нимэ түрэлхидэ бидэ аяар нараа дүүрэлтэр худэлхэбдэ. Ээлжээнь олоод, нууриндань табихади», - гээд Наталья Левинцева наидуулна.

Тэд мүнөө болотор бүхын хандаан хүн зонтой сагтань уулзажа шададаггүй энэ албан яагаад хэдэн үдэр соо бултантай хөөрэлдэхэ наанаатай бэгээн асуудал гаралдаа ерэнэ. Ошоходоши ходо сухалтай, хашхарагдажа байнан тэдэ яагаад хүнүүдтэй харилсаа олохоро оролдоно?

Харин мүнөө болоходо, хүүгэдэй сэсэрглигүүдтэ нууринуудые олгуулхамнай гэхэн шалтагаан доро гол ажалайнгаа нэгье наараар тогтоохоёо мэдүүлнэб.

Бүхы дээрээ 2300 гаран нуури хотын хүүгэдэй сэсэрглигүүд соо сүлөөлэдэхэ. Тэдээлжээндэ дээгүүр байнан хэдэх хүүгэдэй орох ааб гээд хүлээбди.

Наталья Левинцевагай хэлэхээр, хүнгэллтэтэй ээлжээндэ байнан хүбүүд, басагад нэн түрүүн сэсэрглигүүдтэ оруулагдаха байна. Үшвэ тишидэ шэлэнхийн хүүгэдэй сэсэрглигтэ нуури угы байбал, ондоо нууринууд дурадхагдаха.

Мүнөө жэл бүридуулгын ажалда наяа ээлжээндэ орохон түрэлхид хабаадаха.

Борис БАЛДАНОВ.

ТОБШОХОНООР
№ 15 (676)

МОНГОЛ ОРОН БОЛОН

БУРЯД, ТЫВА РЕСПУБЛИКАНУУДЫН ХООРОНД ГУРБАН ТАЛЫН ХЭЛСЭЭН БАТАЛАГДАА. ТЭРЭЭН ДОТОР ХИЛЭ ШАДАРАЙ ОЙ ТАЙГҮҮ ТҮЙМЭРӨӨ НЭРГҮЛХЭ ТУХАЙ ХЭЛЭГДЭНХЭЙ.

Жэл өрөх бүри үбэлэй дулаасуулгын ханаадаа бэлэдхэд һанаанда хүрэнгүй гэжэ байдал харуулна. Тиймэхээ энээниие шангалхын тула республикин прокуратура хиналтаа бээлүүлхэ болбо.

Мүнөө зүндаа Улаан-Үдээ талмайнуудые, гудамжануудые ногооруулха, үнгүйн сэсэгүүдье тариха худалдмын эршэмтэйгээр ябуулагдаха. Энээндэ 18 миллион түхэриг хараалагдаа.

БУРЯД ОРОНДО ХАБАРАЙ АГНУУРИИН ХАНА НЭЭГДЭХЭН. ТУХСАА ЗУБШЭЭЛ ГЭХ ГҮ, АЛИ Лицензийтэй байвал, хара баабгай априлиин 15-хаа майн 15 болотор агнаадаа болохо. Урда аймагуудаар хура, нойр, галуу, нугаанаагаа майн 1-нээ 16 болотор, хойто аймагуудаар - майн 8-хаа 25 хүрэтийн зүбэдэгдээ.

Хорин аймагтаа мүнөө жэлдэ 1604 гектар талмайда орооноого ургамалнууд, 220 гектарта тэжээлэй ургамалнууд таригдаха. «Агротехсервис» гэхэн хизаарлагдам харюусалгатай бүлгэм ихэ талмайда тарилга хэхэхараатай.

Үүгүүлэй долоон хоногто Улаан-Үдээ ба Эрхүүдэ бензиний сэн цэмээгүй. Харин Шэтээ АИ-92 түхээлэй бензин - 0,09, дизельнэ тулишын - 0,02 түхэригээр нээмэ.

Манай республикадаа про мышленнаа үйлэдэхэй эрхилдэг 968 предприняуд тоологдоно. Тэдэнэй 824-нинь бага олзын хэрэг эрхилэгшэдэй үйлэдбэринүүд болоно. Гол түлэб эдээ хоолий зүйлнүүдье буйлуулдаг багахан үйлэдбэринүүд булюу тоотой байна.

Улаан-Үдэн городской Совдээтийн депутатуудай ээлжээтэ хорин нэгэдэхий сессии байшгаа оной априлиин 21-дээдэрэй хойто сагта зарлагдаха.

Нийслэл хотын инфекционно больницаадаа ээлжээтэ хорин нэгэдэхий сессии байшгаа оной априлиин 21-дээдэрэй хойто сагта зарлагдаха.

Априлиин 20-до Арадай Хуралда «дүхэрг-шэрээ» үнгэртэдэжэ, дайнай ветерануудые болон инвалидуудые гэр байраар, медицинных талаар хайгаха, элүүржүүлхэ, тэдэндэгээр байраар зүйлнүүдье буйлуулдаг багахан үйлэдбэринүүд булюу тогтоохоёо мэдүүлнэб.

Бүхы дээрээ 2300 гаран нуури хотын хүүгэдэй сэсэрглигүүд соо сүлөөлэдэхэ. Тэдээлжээндэ дээгүүр байнан хэдэх хүүгэдэй орох ааб гээд хүлээбди.

Наталья Левинцевагай хэлэхээр, хүнгэллтэтэй ээлжээндэ байнан хүбүүд, басагад нэн түрүүн сэсэрглигүүдтэ оруулагдаха байна. Үшвэ тишидэ шэлэнхийн хүүгэдэй сэсэрглигтэ нуури угы байбал, ондоо нууринууд дурадхагдаха.

Мүнөө жэл бүридуулгын ажалда наяа ээлжээндэ орохон түрэлхид хабаадаха.

Борис БАЛДАНОВ.

Хабарай тарилга - 2010

- Иван Фёдорович, энэ жэлдэ орооно таряа, үбнэ тэжээл хэр зэрэг хуряажа абааха гэжэ тусэблэжэ байна?

- Байгаша ондо республикийн ажахынууд 127 мянган тонно орооно таряа үйлдвэрлихэ ёнотой. Тэрэ тоодо тусхай программаар хүдэлдэг, үрэгэлтэй газартай ажахынуудийн 119 мянган тонноо бага бэшигийн ургуулха гэжэ хараалнабди. Тийхэдэ 11 мянга үлүүтэй тонно хартаабхаа бо-

хүрэхэ даа. Зүгөөр орооно ургамалнууд үрээнэй ехэнхи хубинь муу шанартай гэжэ элирүүлэгдээ. Шалгалта үнгэрэхэдээ, 27,5 мянган тонно үрээнэй оройдоо мянга үлүүтэй тонно орооно тарилгын шанартай харюусана. Бэшүүрэй аймагтаа тарилгада хадагалагдаан орооноийн 95, Тарлагатай - 63, Прибайкалийн - 25, Зэдэйн - 15, Загарайн 8 болон Мухар-Шэбэрэй, Ивалгын аймагуудтаа - 6 проценти тайлангаа үрээнэй ажахынууд Баргажанай, Зэдэйн, Яруунын, Захаамины, Хэжэнгын, Түнхэнэй аймагуудтаа олон байна.

орооно хуряажа абааха зорилготой. Республикин тусхай зорилготой программада хадаадажа, орооно таряа ургуулдаг ажахынуудтаа хайрлын сортын 2500 тонно үрээн, 8600 тонно минеральна үтэгжүүлэнүүд, 4770 тонно түлиш-тохонолгын хэрэгсэнүүд болоо 77,1 миллион түхэригэй запас хэрэгсэнүүд хэрэгтэй. Муу шанартай үрэгэлтэй ажахынууд Баргажанай, Зэдэйн, Яруунын, Захаамины, Хэжэнгын, Түнхэнэй аймагуудтаа олон байна.

үүдье хүдэлгэхэ зорилго табиха хэрэгтэй болоод байна. Муноө үснүүн шэн техники хэрэглэжэ ажалаа ябуулха, таряан ажада гарцаагатай аргануудын хэрэглэжэ хүдэлхэ эрилтэ сагнай табина. Шэнэ техники нэгэдорогазар элдүүрилхэ, хэдэн ажлаа дүүргэжэ шадаха хүсэхтэй, ажалай бүтээсээ дахин дээшлүүлхэ. Тийхэдэ ажлашадай болон материалын нөөснүүдье ех алмана, гектар бүхэнэй ургасаа 5 центнерэр дээшлүүлхэ аргатай гэжэ ажахынуудай хүтэлбэрэлгэшэд

ҮРЭНЭНЭЙ НӨӨСЭ, ТЕХНИКЫН БЭЛЭДХЭЛ ХЭР БЭ?

лоод 5,5 мянган тонно овоощ хуряагдахаа гэжээсэблэгдэнхэй.

Хүдөө ажахын предпринятинууд, таряа шанай ба фермерийн ажахынууд малай условно толгой бүхэндээ 7,7 центнер үбнэ тэжээл бэлэдхэхэхээзэргэгтэй.

2010 ондо үүлиг мал харадаг ажахынуудай толгой бүхэндээ 30 центнер, мянханай мал үхэдээрлигдээ хүдөө ажахын предпринятинууд толгой бүхэндээ 8 центнер тэжээл бэлэдхэхэхараатай. Хараалханаа туйлаахын тутаа байгаша ондо республика дотор 114,6 мянган гектар талмай - орооно ургамалнууд, тэжээлэй ургамалнууд - 38,6 мянганга, харгаабхаа - 13,8, овоощ - 2,1 мянган га талмай эзэлхээ гэжэ тодорхойлонхойдий. Орооно ба тэжээлэй ургамалнуудай схэнхий хубиниен үүрэнэй гэдэхэмжэтэй программаар хүдэлдэг ажахынуудай тариха юм. 2009 онийндо орходоо тарилгын талмай нурагтуудаа шалгаруулжээгдэнхэй гэжэ тэмдэглэхэ байна.

- Ямар аймагуудтаа тарилга ехээр хэгдэх болонб?

- Зэдэйн, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскийн, Бэшүүрэй аймагуудай ажахынуудтаа эгээл ехээр орооно ургамалнуудай тарилга хэгдэхэ. Зэдэдэ - 39,1 мянган гектарта, Мухар-Шэбэрэй - 20,5, Кабанскийн аймагтаа - 16,3, Бэшүүрэй - 15,6 га талмайд орооно ба тэжээлэй ургамалнуудай тарилгахаа. Эгээл багань иимэ аймагуудлаа: Хорини - 2,0 мянганга, Прибайкалийн - 2,8, Хэжэнгын - 3,8, Загарайн - 3,9 болон Ивалгын - 4,0 мянган га талмайд тарилга хэгдэх.

- Материално-техническэ нөөснүүдээр хангаглын байдал хэр гээшэб?

- Таряан ажалай хүдэлмэринүүдис хүсэд хэмжээнд дүүргэхийн болоод продукци үйлдвэрлигийн эршигтэй арга хэрэгжихийн тутаа «Орооно» гэхэн тусхай программаад хбаадлагшад 2500 тонно элтигээ үрэхэ, 8600 тонно минеральна үтэгжүүлгээ, 60 тонно химическихэрэгсэлийн худалдажа абааха чигдэгтэй.

Гадна 317 тонно тэжээлэй ургамалнуудай үрэхэ, 4770 тонно түлиш-тохонолгын хэрэгсэнүүдье худалдажа абааха болонб. Эдэ бүгдээниие худалдажа абаахын тутаа Россельхозбанкнаа тусхай программаад хбаадлагад ажахынуудай бөгөөр оршиноор мунц уршаар абана.

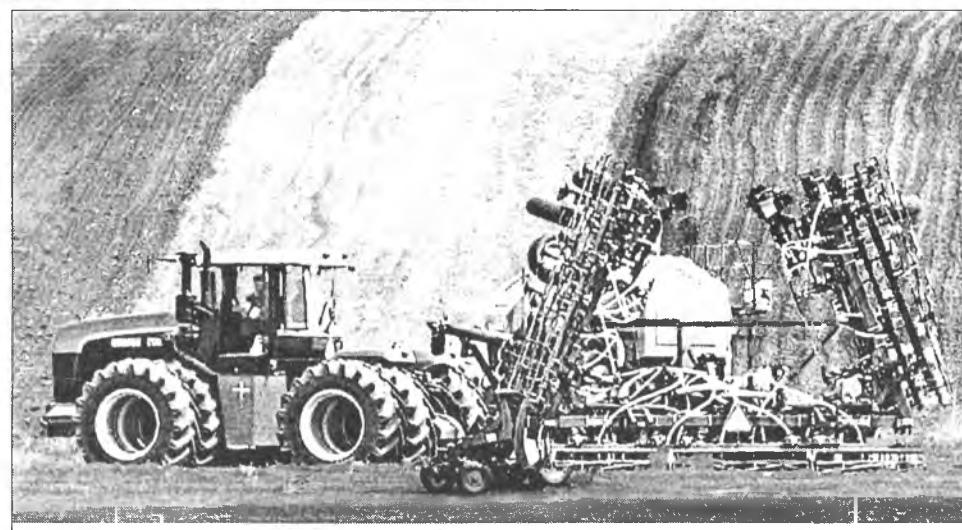
- Тарилгада хүрэхэ үрэхэн бии гү?

- Мунөө жэлэй тарилгада хэрэглэгдэхээ 27,5 мянган тонно үрэхэн нөөснэгдэнхэй. Гансал обссоой ба спиксийн үрэхэн дуталдажа. Үнөөдөр 2 мянга тонно шахуу обссо, 400 тонно шимсэн хэрэглэгдэхэй байна. Ажахынууд хоорондоо авалсаа болохо, тийхэдэ зарин хубинь Эрхүүгэй болон Забайкалийн хязгаархаа асарагдахаа юм.

«Семена Бурятия» гэхэн компаний хэлсээ баталжа, республикийн ажахынуудыс 724,7 тонно обссоой ба спиксийн үрэхэн дуталдажа. Үнөөдөр 1100 тонно асарагаа тусэгтийг. Энэ компаний тэжээлэй ургамалнуудай, олон жэлэй ногооной үрэхэн ажахынуудые хангадаг. Донник, ранс гэхэшлэн олон язнын үрэхэ эндэбтээсээрж, ажахынуудтаа хубаанаа. Тийхэдэ овоощийн үрэхэн «АгроНом» гэжэ компаниийн ажахынуудай худалдажа абаана. «Бай-Семена» гэхэн голландскаа фирмийн түлөөлгэшэд һайн үрэхэн агаарын «Гарантгия-2», «Байкальское» гэхэн туршиалга-үйлдвэрний, «Сокол» гэхэн ажахынуудтаа 1900 тонно бии. Энэнь яхала хабарай тарилгада

Хабарай үдэр тэниижэ, нарааны игаабари элшэнүүд газар жэгнэжэ эхилээ. Талын саан хайллаашье хаа, хадаараа үшвэр сайбалзан харгадана. Ех хүйтэн хабар боложо байна. Гэбэшье сагнай эрхэ бэшэ өөрынхие абааха, газар тарялангай ажал эхилхэ.

Республикийн ажахынууд мунөө жэлдэ хэдэ шэнээн газарта орооно таряа тарихаб, үрэхөөр хэр хангагданхайб, техникин хэр бэлэн болгонхойб гэжэ нонир-хожо, Хүдөө ажахын министерствын тарялан ажай, механизациин таагай начальник Иван Фёдорович Лобановта хандажаан байнаади.

Яруунын, Захаамины, Хэжэнгын, Түнхэнэй болон бусад аймагуудтаа сэберлэгдээгүй, хүсэд шалгагдаагүй үрэхэн эхэмжээн схэшэг байна.

- Минеральна үтэгжүүлэнүүдье ханаанаа абанаади?

- Ангарскийн нефтехимическо компании болон «Иркутскоблагроснаб» гэхэн компаний республикийн ажахынуудые хангана. Өөхдэйнгүй арга хүсөөр түмэр замаар гү, или автотранспортаар асаржа шадахагүй ажахынуудтаа «РАЛИК» ба «АгроХолдинг» гэхэн компанийн түншдэг. Тийхэдэ таряанай ургаса хамгаалха хэрэгсэнүүдээр «Август», «Сентента», «Байер и Алсика» гэхэн фирмийн хамгаалдаг.

Тусхай программаад хбаадажа худалдэг ажахынуудтаа Буряадын Правительство 2010 ондо орооно ургамалнуудай элтигээ үрэхэ худалдажа абааха түлөөхөнчийн хүнгэдэхэй, субсиди олонгоно. Тийхэдэхийн зүйлийн худалдажа абалгадань гүрэн тэдхэмжээ үзүүлхэ байна. Энэ хэрэгтэй федеральнаа бюджетийн 24,5 миллион, республикийн бюджетийн 13 миллион үтгэнэ.

- Хүдэлмэрийн халуун ханаадаа бэлэдхэл хэр бэ?

- Байгаша ондо республикийн хүдөө ажахын предпринятинууд 127 мянган тонно

- Хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдэхэд хэдэ шэнээн техники хабаадуулдажааб? Ажахынууд техникин талаар ямар байдалтай гээшэб?

- Хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдэхэд хэрэгтэй 4150 тонно дизельн түлишэ, 400 тонно бензин, 221 тонно тоо худалдажа абааха болонбоди. «Роснефть» бүлгэмнэе табигдаа бензин, тоноийн хэмжээн мэдэгдээ, аймагуудаар хубаарилжээ элгээгдээд байна. «Бурятнефтепродукт» худалдаа наймаанай эмхи эхэргээ хабаадахаа хадань баал мэдээсэгдээ. Апрель нарааа эхилжээ, октябрь нарын дүүрэстэр 10 процент хүнгэлтэйтгээгээр табигдахаа юм.

Хабарай тарилгадаа 1907 тракторнууд, тэрэ тоодо 291 хүсээ тракторнууд, 698 анзааннууд, 607 культиваторнууд ба дисковаторнууд, 570 сеялкэнүүд болон 25 тарилгын комплекснууд хабаадуулдажаа. Энэ хүдэлмэринүүдэхэд эхилтэй тракторнуудай 76 процентын бэлэн болгох зорилго табигдаанаа. Анзааннуудай 89, сеялкэнүүдэй 90 процентын бэлэн болоод байха ёнотой. Техникин захабарилхээ запас хэрэгсэнүүд хүсэд бин, ажахынуудтаа үтгэнэ.

Манай республикаада техникин захабарилхээ аймагуудхороо цын мастерскойндууд үглийн байна. Тохойн, Зэдэйн, Бэшүүрэй МТС-

булгаа байна мэдээнэ.

Республикийн РАЛИК гэхэн компанийн түнш 671,5illion түхэригэй шэн техникин срэж байна. Ажахынуудай үгээн мэдүүлэнүүдээр хубаарилгана. Шэнэ техникин мэдүүлэгдээ хуяа хүдэлхэ механизаторнуудые нургаха, захажа шадаха болгох зорилготоог техникин хангагданхайг компанийн сервиснэ техническэ туб байгууланхай.

Тийхэдэ манай гүрэндэ бүтээгдэхэн техники баал срэж байна. Федералын болон республикийн лизингээр тэдэ аблана. Байгаша ондо таряан ажай хүдэлмэринүүдэхэд бүтээсэхэхэй 59 культиваторнууд, 25 тарилгын комплекснууд хабаадуулдажаа. Тэдэ 50 мянган гектар газар элдүүрилхээ, 44 мянган гектар таряа тариха, тийгээ таряан ажай хүрэгээ хүрэгээ болон.

310 тарилгын агрегадууд бүрихэгдэхээ, 6200 гектар газар үдээр түршада элдүүрилхээ, тарилга хэхэ, тийгээ 26 үдэр соо эх ажай дүүргэхэ хараадай бид. Орооно ургамалнуудые 19 үдэр соо тариха дүүргэхээр багсаанади гэбэ. Харин тэжээлэй ургамалнууд 7 хонг соо тарихадаа ёнотой. «Селфорд», «Борго», «Агромастер», «Кузбасс», «Омичка» гэхэн түхэлэй бүтээсэхэхэй тийгээ техникин үдэрэй 1700 гектарта тарилга хэхэ аргатай.

- Ажахынуудай механизаторнуудаар хэр хангагданхай гэшэб?

- Республикийн аймагуудай ажахынуудтаа 1275 механизаторнууд хүдэлнэ. Үшөө 486 механизаторнууд дутана.

- Ажлашадай мэргэжэл дээшүүлхэ нуралсал эмхидэдэг гүт?

- Министерствын талааа эдэхэдээрлийн үнгэргэлгээдэхэй анхарал хандуулдажаа байна. Февралин 26-да, мартаан 23-да республикийн семинарнууд үнгэргэгдээ. Овоощий болон хартаабхын тайлан үрэхэн тайлан ажлашадай мэргэжэлдэхэдээ. Ажлашадай мэргэжэл дээшүүлхэ нуралсал эмхидэдэг гүт?

- Министерствын талааа эдэхэдээрлийн үнгэргэлгээдэхэй анхарал хандуулдажаа байна. Февралин 26-да, мартаан 23-да республикийн семинарнууд үнгэргэгдээ. Овоощий болон хартаабхын тайлан үрэхэн тайлан ажлашадай мэргэжэлдэхэдээ. Ажлашадай мэргэжэл дээшүүлхэ нуралсал эмхидэдэг гүт?

- Тарилгын хүдэлмэринүүдэхэд эхилтэй бага саг үлөө. Үрэхэн тарилгадаа бэлэхэ, техникин хүсэдээр захабарилжээ дүүргэхэ, тарилга эхилхэ болзор тодорхойлох болово. Хабарай тарилгын эхилтэй тарилгын табигдаа, саг соонь үнгэргэхэ гэжэ оролдох болонбоди. Эдэхэдээрлийн үнгэлдэхэдэхээ хүдэлмэрийн хэр ябуулдажаа байна. Шалгаха шалгалаа ингээдүүнгэргэгдэхээ. Энэ шалгалаадаа манай албанай мэргэжэлдэхээ гадна «Гостехнадзорий» инспекторнууд хабаадалсаха байна.

Эльвира ДАМБАЕВА,
манай корр.
С.ДОНДОКОВАГАЙ
фото-зурагууд

БИЗНЕС ОЛЗО

№ 15 (632)

ГАЗЕТА В ГАЗЕТЕ

№ 15 (21761)

БЕЗ ГАЛСТУКА

Дружит со спортом

Доцент кафедры геометрии института математики и информатики Бурятского государственного университета Игорь Ильинич БАГЛАЕВ дружит со спортом.

Валерий СЫДЕЕВ

В школьные годы увлекался борьбой, во время учёбы в Томске был чемпионом ДСО «Буревестник» по фехтованию и выполнил норматив первого разряда. В стенах университета освоил большой теннис и вместе с ректором С.В. Калмыковым организовали секцию софт-тенниса и, кстати, будучи вице-президентом Федерации софт-тенниса Бурятии, выезжал в Сеул для участия в работе генеральной ассамблеи международной федерации софт-тенниса, особенно популярного в странах Азиатско-Тихоокеанского региона. Несмотря на свои шестьдесят, он крепко держит ракетку в руках.

Баир ЯНДАКОВ - участник многих республиканских и межрегиональных выставок декоративно-прикладного искусства, Алтарганы-2006 и 2008. В 2004 году он выиграл грант конкурса «Сувениры Бурятии» в номинации «Изготовление миниатюрной скульптуры». Сейчас готовится к отборочным выставкам для участия в Конвенте монголов мира в Алтаргане.

Людмила ОЧИРОВА

Любимый материал для его работ - священный для многих народов кедр.

- Нравится сам его запах, можно сказать, занимаюсь ароматерапией. Работы сначала лакировал, сейчас покрываю воском, чтобы сохранить приятную светлую фактуру, - показывает он фигуру «Рыбака». Древесина кедра - плотная, пластичная, я работал с берёзой, тополем, сосновой, и могу сравнить, легче вырезать мелкие детали, особенно черты лица. И если раньше отмечали серьезное, часто грустное, выражение, то сейчас появляется улыбка. Хотя, может, и я раньше сам такой грустный был.

Резьба по дереву стала отдушиной и радостью в его жизни. В 1990 году, в двадцать лет, Баир Яндаев был парализован после болезни и неизвестно, как бы сложилась судьба молодого парня, если бы не судьбоносная встреча. Счастливый случай свел его в 1993 году в реабилитационном центре в Выдрино с Анатолием Павловым из Кяхтинского района. Резчик-самоучка показал приемы работы с деревом. Первой работой стал «Совенок», а в доме Яндаевых в Хоринске появились разделочные доски, полочки, гардины, резные ручки, сделанные умелыми руками Баира. Он с благодарностью говорит о учителе технологии Валерии Цоктоеве, подарившем резчика набор для резь-

бы по дереву.

Работы заметили сотрудники Хоринской центральной библиотеки имени Дамбы Жалсараева, и Баир Яндаев становится постоянным участником выставок. Он стал призером республиканской выставки народных и художественных промыслов «Мастера Бурятии-2002» в музее Сампилова, через два года

выиграл грант Министерства культуры.

Знаменитый резчик по дереву Цыбан Цыбанов, посмотрев его работы, сказал: «Есть свой стиль, продолжай». Яндаев в основном работает лежа, отсюда и его своеобразный стиль, и миниатюрность скульптур. Сейчас он готовится к республиканской выставке, где будет представлять родной Хоринский район, и работает по пять-шесть часов в день. И счастлив от этого. Его работы недавно экспонировались на межпоселенческой выставке «Фантазии хоринских мастеров к победному маршру» в Хоринской библиотеке, сотрудники которой сформулировали кredo его творчества так: «Слушать дерево, понимать птиц и зверей, любить воду, беречь огонь, доброта».

Среди недавних увлечений - машина. В 1996 году занял второе место в соревнованиях по фигуристому вождению, через три года получил льготный автомобиль «Запорожец». В Доме колясочников он поселился в конце 2006 года. Сила

духа, общительный нрав и эрудиция, любимое дело привлекают к нему людей. Среди его надежных друзей - Эржена Будаева. Во времена нашей встречи то и дело раздавались телефонные звонки, подъехал знакомый.

Тунка прирастет турзоной

Туристический кластер Тункинского района состоит из четырех подзон - «Аршан», «Жемчуг», «Монды» и «Нилова Пустынь». Для участия в конкурсе на создание региональной зоны экономического благоприятствования туристско-рекреационного типа в Тункинском районе выбрана площадка в местности «Нилова Пустынь». Создание этой зоны должно стать формирующим ядром кластера «Туризм» не только Тункинского района, но и республики в целом.

«Байкал-Гид»

Территориально тур zona будет располагаться на просторном плато, на выделенном участке в 500 га из собственно муниципальных поселений «Турэн» и «Хойтогол». Согласно предварительным расчетам, общий объем инвестиций в ЗЭБ ТРТ «Нилова Пустынь» составит 9982,4 млн. руб., из которых государственных - 52%, частных - 48%.

Местность издавна славится своими целебными источниками, на которые есть официальные бальнеологические заключения. Качество источников и уникальные рекреационные ресурсы всей Тункинской

долины открывают большие перспективы для строительства здесь современного бальнеологического курорта с полным комплексом инфраструктуры досуга, развлечений, проведения деловых мероприятий.

Зона будет иметь свой фирменный стиль, что позволит правильно спозиционировать новую зону на туристском рынке, а в последующем сформировать внятный бренд. Строительство комплекса на тер-

ритории предполагаемой ЗЭБ ТРТ согласно плану будет вводиться отдельными подзонами, поэтапно. Предполагается, что вначале основу туристического потока «Ниловой Пустыни» составят отдыхающие из близлежащих регионов и транзитные туристы. В процессе развития турзоны будет увеличиваться поток туристов, прибывающих из дальних регионов, а также из-за рубежа. Этому будет способствовать развитие международного туристического проекта «Байкал-Хубсугул».

Администрация района сформировала заявку в Инвестиционный Фонд Российской Федерации на финансирование объектов инженерной инфраструктуры для развития туристического кластера района. Инвестиционный портфель резидентов на сегодня составляет 420 млн. рублей.

Ожидаемый туристический поток в ЗЭБ ТРТ «Нилова Пустынь» должен составить минимум 50 тысяч туристов в год. Среднегодовой оборот оздоровительно-туристического комплекса зоны при выходе на полную мощность превысит 700 млн. рублей. Для обеспечения функционирования комплекса потребуется создание минимум 500 рабочих мест, в том числе, 200 квалифицированных и высококвалифицированных.

В добный путь, «БАЙКАЛ-ГИД!»

Весна. Вечное Синее небо в очередной раз дарит нам надежду. Вот и мы, поработав над ребрендингом полюбившегося самой широкой читательской аудитории журнала «АЯН-ГИД», надеемся, что наше новое издание, которое будет выходить в новом формате и называться по-новому - «БАЙКАЛ-ГИД», придется по душе нашим читателям.

А к новому формату мы перешли, во-первых, потому что стараемся всегда держать руку на пульсе жизни. А время диктует, что мы уже выросли из формата чисто республиканского туристического издания: вместе с поступательным движением туризма республики у Байкала и наше издание созрело для того, чтобы стать межрегиональным. Во-вторых, наши читатели, ценящие качество жизни и время, ждут от нашего издания нового подхода, позитивных изменений в плане тематики и подачи материалов. То есть свежести и новизны, и в то же время объективности, непредвзятости и корректности - во всем. Мы сделаем все от нас зависящее, чтобы «БАЙКАЛ-ГИД» соответствовал этим требованиям времени. И по-прежнему мы следуем старому, но не утратившему актуальности принципу «outdoor» (открытых дверей): оставляем открытыми для всех. В добный путь, «БАЙКАЛ-ГИД»!

НОВОСТИ

Электричество подорожает

В 2011 году ожидается рост тарифов на электроэнергию в связи с переходом продажи электроэнергии на оптовом рынке по нерегулируемым ценам.

Людмила ОЧИРОВА

Об этом заявил заместитель председателя правительства республики Александр Чепик на республиканском совещании по итогам государственного регулирования тарифов в Бурятии за 2009 год и основным задачам на 2010-11 годы. Поэтому особое внимание будет уделяться проблемам энергосбережения. Чепик напомнил о разработке республиканской целевой программы по повышению энергоэффективности и уменьшению затрат, реализация которой позволит сэкономить до 30-40% электроэнергии. Во всех детсадах, школах, правительственные зданиях пройдут энергоаудиты.

Сегодня первостепенное внимание будет уделяться установке приборов учета тепла и воды в каждом доме. Первый пилотный проект реализован в Северобайкальске пять лет назад. Предстоит второй проект в одном из райцентров.

Мама всегда рядом

В Улан-Удэ реализуется государственно-муниципальный проект по созданию семейных групп при детских садах. Три такие группы посетил на днях Президент РБ В.В. Наговицын.

Даржана ЦЕЛОВАЛЬНИКОВА

Знакомство с семьями показало: и родители, и дети довольны вниманием властей, проект перспективен.

...В одном из домов по улице Трубачеева живет семья Валентины и Евгения Красниковых. В трехкомнатной квартире площадью 62 квадратных метра руками родителей сделано все, чтобы их пятерым детям было тепло и уютно. Довольно просторная кухня, где нашлось место школьной доске для письма и рисования, уголки с игрушками в комнатах, спортивные снаряды, инвентарь, места для занятий творчеством, чтением, музыкой. Валентина Владимировна окончила ВСГАКИ, отделение режиссуры, человек энергичный, с творческими устремлениями, хранительница семьи. Евгений Николаевич служит пресвитером в одной из церквей, учится в Читинской богословской семинарии.

Участие в проекте помогло семье. «Я хочу поблагодарить местные власти за создание проекта, он очень хорошо помогает многодетной матери», - сказала Валентина в общении с журналистами. Она получает зарплату воспитателя за четверых детей дошкольного возраста, социальный пакет работающего человека. Семья прикреплена к детскому саду № 70 «Солнышко»: оттуда приходит методическая помощь, раз в неделю детей осматривает медсестра. «Замечательный детский сад, с удовольствием ходим туда на утренники, праздники!» - говорит Валентина. Дети могли бы получать питание от детского сада, но мама-воспитатель решила, что лучше получить компенсацию, а готовить – самой.

Подъем в 8 утра, зарядка, пробежка на ули-

це, завтрак, а в девять часов – начало занятий, дошкольное образование. Дети занимаются спортивной гимнастикой, музыкой. В течение дня – игры, тренировки, домашний труд, и обязательно вечернее общение всей семьей. Профессиональной мамой называет себя Валентина, и она счастлива в семье, среди детей.

Семья Красниковых строит дом: дети распутят. И не отказывается от планов займет еще детей, и своих, и приемных. В этом случае семья получит помощь от государства при строительстве дома.

...Семья Решетниковых живет в обычном частном доме в районе Мелькомбината. У них четверо детей, в том числе двое дошкольников, а когда Гульчехра Жумабаевна, по специальному педагог дошкольного воспитания, согласилась создать семейную группу при детском садике № 110 «Золушка», то к ним присоединили еще двух детей. При общем согласии и для общего удобства в группу ходят дети родственников.

Узкая уочка в частном секторе, небольшой чистый двор, и сравнительно просторный деревянный, оштукатуренный снаружи дом. Молодая мама, кажется, довольна своим новым социальным положением. У нее есть зарплата в полставки, сохраняется педагогический стаж, есть тесное общение с коллегами и руководством образования Октябрьского района и города. Она спокойна, улыбчива, открыта для общения. Детям три раза в день приносят питание из садика. Решетникова согласны взять еще больше детей-дошкольников, если им улучшат жилищные условия. В разговоре с Гульчехрой Жумабаевной Президент обещал помочь в строительстве дома.

В поселке Восточный авиазавода живет семья Кулевых. В семье шесть детей, из них трое дошкольников. Группа прикреплена к школе-детскому саду № 105. Наталья Анатольевна охотно рассказала гостям об участии в экспериментальном проекте. Она поблагодарила В.В. Наговицына за организацию проекта, помочь многодетным матерям от государства. Она, как и две другие мамы, получает

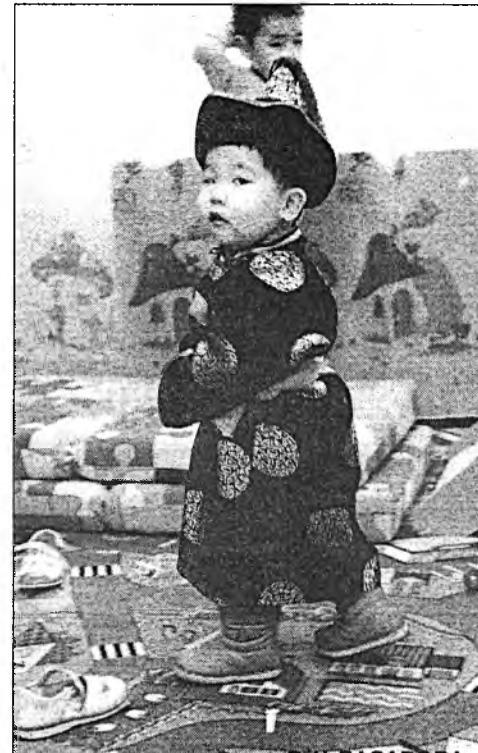

Фото Р.Н.БАЗАРОВА

половину ставки воспитателя, методическую, медицинскую помощь от детского сада, свой социальный пакет, у нее сохраняется стаж. Наталья Анатольевна окончила факультет иностранных языков БГУ. В этой семье у детей и самой мамы много достижений – на стене в прихожей висят в рамочках дипломы, свидетельства, почетные грамоты за победы в разных конкурсах, участие в фестивалях, форумах. Хочется пожелать им получить еще компенсацию на детское питание.

Кулевы живут в трехкомнатной квартире на третьем этаже дома, что допускается условиями проекта. Если же Кулевы согласятся остаться в проекте, увеличить число детей в группе, то им помогут в строительстве жилья.

НОВЫЙ СТАРЫЙ ДЕТСКИЙ САД

Домашние детские сады и семейные группы – это выход из положения для республики. Сегодня в очереди на места в детских садах – 23 тысячи ребятишек. Чтобы поддержать демографический рост, что очень важно для Бурятии во всех отношениях, власти ищут разные пути решения вопроса, сказал В.В. Наговицын после посещения семей. «Мамы говорят: это великое счастье – заниматься собственными детьми», - сказал он. – Все говорят: семейная группа лучше, чем детский сад. Нравится участие в проекте и детям, и родителям. Поэтому будем скупать под малые формы дошкольного образования первые этажи строящихся зданий, квартиры на первых этажах. Уже есть люди, имеющие педагогическое образование, вырастившие своих детей и готовые взяться за новое дело, с пользой для себя и общества».

Порога у расходов бюджета по этому вопросу нет – все, кто захочет участвовать в проекте, получат всяческую помощь, сказал Президент. «Будем модернизировать существующие детские сады, площадь которых используется неэффективно, – убирать пищеблоки, устраивать раздаточные помещения, игровые комнаты использовать одновременно под спальные».

В детском саду по улице Туполева, 8 в поселке Загорск полным ходом идет реконструкция. Когда-то этот бывший детский сад передали под начальную школу. Сегодня демографическая ситуация поменялась, старшеклассников все меньше, и начальные классы переводят в здания школ. В новом старом детском саду на 120 мест устроят 200 мест, уберут пищеблок, игровые комнаты, музыкальный, спортивный залы используют, при необходимости, под спальные. Больше детей – больше и рабочих мест для педагогов дошкольного образования. Об этом сказала С.В. Трифонова. Иначе нельзя: одно место в строящемся детском саду обходится бюджету в миллион рублей, а таких объектов в республике – по пальцам можно сосчитать. Так что малые формы дошкольного образования – перспективное дело.

В Бурятии могут принять закон о детских садах

В Бурятии могут принять закон в сфере дошкольного образования детей. Об этом заявил 14 апреля Президент РБ Вячеслав Наговицын.

Baikal Daily

По его словам, такая идея родилась у него после посещения семейных групп муниципальных дошкольных образовательных учреждений Улан-Удэ. Закон поможет решить проблемы так называемых «домашних детсадов».

В настоящее время многодетные мамы – создательницы семейных групп – получают заработную плату, в среднем около пяти тысяч рублей. На них оформляется медицинская страховка, идут начисления в пенсионный фонд, стаж. Группы прикреплены к детскому саду, где получают питание.

Сейчас рассматривается возможность того, что, помимо заработной платы, если рядом нет детсада, матери будет выплачиваться денежная компенсация на питание. Также ведется методическое сопровождение.

– Для первого этапа этого достаточно, мы должны использовать весь тот потенциал, который есть, – подчеркнул Вячеслав Наговицын.

Кроме того, Правительство Бурятии собирается помогать семьям, решившим организовать такие группы, с жильем, в частности, через закон о бесплатном выделении 300 кубометров леса.

– Принять по этому поводу закон, чтобы это было не разовая помощь кому-то, а чтобы любой человек мог прочитать закон, посчитать свои доходы, вычислить и определить, хочет он этим заниматься, какие блага он может получить стабильно, гарантированно от государства, – заявил Президент Бурятии.

Центр, призванный помогать семьям

Фото автора.

В Улан-Удэ открылся психологический центр «Лучик». Он был создан на средства Фонда поддержки детей, находящихся в трудной жизненной ситуации.

Эржена БАТОРОВА

Его специалисты делают многое: проводят консультации, тренинги и семинары для родителей, оказывают экстренную психологическую помощь детям, перенесшим различные виды насилия. Хотя «Лучику» всего несколько месяцев, но уже можно говорить о том, что появился первый опыт.

Так, для детей и родителей поселков Кирзвода, ПВЗ, Шишковки, Авиазавода был организован выезд на Верхнюю Березовку, где их тепло встретили хозяева оздоровительного лагеря «Берёзка».

Психологи провели тренинг, а еще все с удовольствием участвовали в весёлой спортивной эстафете «Зимние забавы», где каждый -

и взрослый, и ребёнок - мог проявить свои способности, почувствовать себя сильным и ловким.

Мероприятие так понравилось участникам, что уже через месяц был организован второй такой выезд «Отдыхаем всей семьёй». Здесь также проводились занятия с психологами, тренинги, веселые старты. Тренинги были направлены на развитие таких качеств, как интуиция, умение слушать, сочувствовать. Родители и дети начали осваивать принципы бережного отношения друг к другу. Развлекательная программа заслуженного артиста РБ Г.А. Мельникова познакомила всех с народными сказками, играми, детьми и взрослыми вместе пели популярные песни из любимых мультифильмов «Чунга -Чанга», «Голубой вагон», «Вместе весело шагать».

«Ежемесячно организовываем семинары для семей, которые проводят психотерапевт Л. Мадонова, на последний, кстати, пришли

около ста родителей Железнодорожного района. У нас есть кураторская служба из 25 человек. Каждый курирует по пять семей», - говорит руководитель «Лучика» Г.И. Козлова.

«В школе №41 проводились семинары «Как правильно относиться к ребенку», «Как помочь трудному подростку». Было очень интересно. Так же понравилось мероприятие «Отдыхаем всей семьёй» на Верхней Березовке. Здесь многие семьи преодолевают семейные неурядицы, снимают стресс», - делится куратор К.Д. Раднаева.

Также психологи центра бесплатно проводят консультации, тренинги для всех желающих по адресу: улица Буйко, 25а.

«В «Лучике» есть комната психологической разгрузки. Обычно такое оборудование имеют только санаторно-профилактические учреждения, больницы, но мы - единственные в Улан-Удэ, где оно есть, - говорит Г.И. Козлова.

22.04.2010

№ 15 (21761)

*Бүряад түнн
Духзарыг*

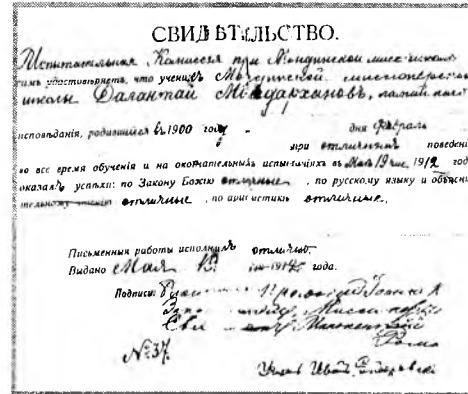
Агуу Илалтын 65 жэлэй ой

Эхэ ороонийгоо тулөө ами наажаа гамнангуй эрэлхэг баатараар дайлалдаан, бээс гамнангуй үзэр үүнингүй худэлжэн аха үснүү зондо баяр ба яхалан хургэнэб. Тэдэнэй найгаар бидэ мүнөө амиды мэндэбди, тэдэнэй найгаар үри хүүгэднай, аша гушанарнай нара хаараа. Эдэ баатарлыг хүнүүдэй дунда миниишье эсэгэ Далантай Майдарханович БАЛХАСОВ Агууехэ Илалтые шэрээлсэнэн габьяатай.

ЭСЭГҮМНИ ЭГЭРШЭГҮЙ ЗАМ

ар барон Унгернай отряды сохильтой гээш. Совет сэргэй нютагаа бусахадан, Хатхалайнгаа почтодо худэлмэриэз үргэлжлүүлж байнаа мал наимаалалгын контородо ажалшанаар ороо. Удааны нютагаа бусажа, 1923 онийн апрель нарада Туранай хошуунай ревкомой тогтоогдоходо, бэшээшэнээр худэлмэрилөө. 1924 ондо Мондын сельсоветий секретаряар томилогдоод,

СВИД БТДЛЬСТВО.

Испитательная Комиссия при Комиссии по вопросам народного образования, что ученицы Сибирской школы-интернаты Федориной Марии Гавриловны, начальнице

учебных планов курсов, и научные сведения оценены в

100% по всем предметам, что ученица

имеет право на получение звания

ученица отличника, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

имени Федориной Марии Гавриловны

все время обучения и на окончательных испытаниях в мае 1920 года

оказала успеха по Закону Божию и правде, по русскому языку и общественным предметам, по английски отличница.

Приложение к этому документу

предоставлено в

1920 году.

для фамилии

Агуу Илалтын 65 жэлэй ойдо

МЯНГАН ҮЕДЭ УЛАСАЙ ДОМОГОТ ШЭНГЭХЭЛ

Шэтэ мөжин Агын Буряадай национальна тойрогой Дулдаргын районой Шандали нютагай бүхүү шахуу бүнэтэйшүүл, тодорхойлбол, 129 хүн Эсэгын дайнда хабаадажа, эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдан, баатар габьяя харуулаа һэн.

Нютагийн сэргэшэдэй дунданаа хоёр дайнда хабаадагшад байхан гээнэ: Жабай Жэгжэд (манай аба), Очирой Сэдэн, Шойдгой Нима, Дондогой Дугаржаб. Түрүүшний хоёр 1914 болон 1941 онуудай, һүүлшины хоёр 1939 оной Финляндийн болон 1941 оной дайндуудаа хабаадаан юм. Юндэнэй Тобо, Радиин Даашадорж - Корей, Дагбын Баяр Арсаланай Жаргал хоёр Афганистанай дайнда хабаадаан намтартай. Ринчинэй Баяр, Цыренэй Зоригто, Дугаржабай Намсарай, Попов Андрей гэгээд чечен дайнда хабаадаан байгаа.

Манай нютагийн сэргэшэд сооюю онсоо шалгарсан, эрэхгээзоригт гарганаа, баатаршалга харуулжан хүнүүд олон юм. Дайшалхы олон ордендо хүртгэшэд Дугар Мижидон, Нагмит Цыренов, Базар-Гүрэ Цыденов, аха дүүнэй Тобо болон Насаг Юндүнновууд, Нима Тыхеев, Нима Шойдоков, Дугаржаб Дондоков, Аюу Данзанов, Дугаржаб Цыремпилон болон бусад баатар габьяатайгаар дайлалдаа, энэхэз илалтада горитой хубигаа оруулжан алдартай. Баатар сэргэшэ Нагмит Цыренов дайшалхы табан орденоор, тэрэ тоодо Алдар Солын III ба II шатын орденуудаар, «Эрэлхэг зоригийн түлөө» медаляар шагнаадаа габьяатай. Морин сэргэй артилерист Н.Цыренов 1945 ондо Москвагай Улаан талмай дээрэ болонон Илалтын парадтаа хабаадахаа золтой байхан гээнэ. Санжимитаб Цыренов, Нима Шойдоков, Насаг Доржийн турбан сэргэй Алдар Солын III шатын орденуудаа хүртгээн юм. Домогсугудаа гарцаан летчич Базар-Гүрэ Цыденов хойтуурын Балтийн далай дээгүүр ниидэж, Берлин хотын бомбодонон байгаа. Милитарис Японийн бунаа сохиходоо, манай нютагийн Тэхүн Нима 80 хүннөө бүридуулэгдэхэн десантдаа оруулгадажа, хоёр самолёдоор Японийн нийслэл хотын захадаа буулгагдаа һэн ха. Эдэмний Японийн правительствын үгэ дуугүйгээр бээс тушаалгын гэршэнэр болох ёнотой байгаа бшуу.

Дондогийн Дугаржабай һамган – акушер мэргэжэлтэй Митабай Сэндэмэ Жигмидэй Сандагдоржийн нютаг зоной нэрэлдэгээй ёхор, Наглуухай баабайн басаган Норжим хоёр из медсестрагаар алба хэжэ, дайнай галдуулэн соогуур гарахадаа, шархатаан олон сэргиэдэй ами наа авархан юм.

Дугаржаб Дондоков 1940 ондо «финскэ» дайнда баатар зориг гаргажа, «Улаан Одооной» орденоор шагнагдаа һэн. Эсэгын дайнда мүн лэ ехэ амжалта туйлананайгаа түлөө «Улаан Одооной» хоёрдохи ордендо хүртгээн байгаа. Аюрана Данзанов, Доржо Гомбожапов, Даба Дондоков, Пүрэв Бальжинимаев, Жигжитжаб Базарон, Дамдинжаб Ешидоржиец гэгээдмүнлэ «Улаан Одооной» орденуудаар шагнагдаа бэлэй.

Баруун болон Зүүн фронтнууд дээрэ фашис нохосуудай эрэлхэгээр дайшалданаа 129 сэргиэдэй дунданаа 38-нинь баатарай үхэлээр унаан байгаа. Олохон эжнэр нимэх сэх гүниг гашуудалда дайрагдахадаа, бээс сухэрүүлжэшадангуй, хүбүүднай амиды мэндэ ябана бэни аа гү, бусажа ерхэл ёнотой даа гэжэ сэдхээлсүүлдэхээр, һүүлшигээжин хүртээр хүбүүдэхэлжэядаар, бурхандаа мордошох ушар али олон үзэгдэхэн гээш. Тээд хайратаа эхин сэдхээлэй

үбшэн эдэгэх, гүниг гашуудал сэхэлдихэ, сухэрх юм аал?! Эгэршэгүй даа эхын зүрхэн!

Манай Шандали нютагайхиддайнда унаан баатар сэргэшэдэйнгээ дурскаалыс мүнхэлжэ, нургуулиин хажуудахи гүбээдээр хүшээ бодхонхой (зураг дээр). Сэргэшэдэй нэрэнүүд хүшээгэй нюур талада нийлэгдэнхэй: Бабкин Михаил Николаевич, Бальжимаев Пурбо, Бальжигов Цырендорж, Болотов Нима, Будаев Дамдин, Гатапов Широбазар, Дамбаев Дашицырен, Дамдинов Дашианима, Дамдинов Мижитдорж, Дамдинжапов Бальжинима, Дамдинжапов Бальжинима, Дармаев Дашицырен, Доржиев Аюрана, Доржиев Базаргүрэ, Дугаров Дамдинжаб, Дугаров Ширааб-Еши, Дугаржапов Ширааб, Дылгыров Уржин, Ендонов Лхасаран, Жалсаарын Цыденжак, Жамбалов Базаргүрэ, Жамсоев Цырендорж, Жартгалов Дугаржаб, Жижигитов Жамбал, Жигжитжапов Буда, Максаров Жамса, Мункуев Батажаргал, Раднаев Дашианима, Раднаев Дашицырен, Очиров Ешибазар, Сандакдоржиев Ширэм, Санжимитупов Батаочир, Цыренов Жанчиб, Цырендашин Батадорж, Цырендашин Лубсан, Цыковын Лхасаран, Фильшин Федор Александрович, Юндунов Түмэн. Сэргэй болон бэшэшье найндэрнүүдэй үедэ эндэ олоной хабаадалгатай ёхолнууд, нурагшадтай, залуу үегэнтэй уулзалганууд үнгэрэгэдэг заншалтай. Мүнөө нютагаймийн бээс сэргиэд Агуу Илалтын 65 жэлэй ойс угталсажа байна (зурагууд дээрэ).

Шандалин колхозноо гадна, сагаан туулга болон вольфрам малтажа абадаг байхан Зүүн-Үндээрэй приискэнээс фронт мордонон 100 гаран горягиууд сооюю 32-ын байлдаанай талмай дээрэхээ бусажа ерээгүй һэн.

Шэн зоригто сэргэшэднай амгалан ажал дээрэшье шалгаржа, Буряадай номой хэблэлэй ахалагша редактор Дугар Мижидон, хонин ажалай бригадир Нагмит Цыренов, машан Дамдинжаб Ешидоржиец, партийна хүдэлмэрилгэшээ Тобо Юндунов гэгшэд Ажайл Улаан Тугай, КПСС-эй Агын окружкомий нэгжээхи секретарь, окружной Соведэй түрүүлэгэш, Шэтийн обкомий дэргэдэхэи Партийна хиналтын комиссиин түрүүлэгэш Насаг Юндунов Ленинэй, «Хүндээлэй Тэмдэгэй» хоёрдунуудаар шагнагдаан байгаа.

Дайнай ара талада ажаллагшад «Бүхы юумэ – фронтдо», «Бүхы юумэ – илалтын аша тунаада» гэхэн уряннууд доршэн габьяатайгаар хүдэлээхэн. Манай колхоз 1942 оной эхиндээ 2800 толгой хүхэртэй, 5860 толгой хонитой, 1000 гаран адуутай, 30-аад тэмээтий байхан юм. Дайнай жилнүүдтэй 600 толгой морид оборонын жасадаа эльгээгдээ һэн. Нютагаймийн эхэнэрнүүд дулаан хубсаа, малгай, бээлэй, гутал, сиймдэй дайлалдаа ябанын сэргэшэгээлгээдэг байгаа. Дулдаргын районий 60 колхознингүүд Гурэнэй 2-дохи түрхаламждаа (облигаци захилгадаа) 1,2 миллионноо дээш түхэригэй мүнгэ оруулжан, тэрэ тоодо манай колхозноо таряан ажалай бригадир Юрөөлтын Юндэн 100 мянган түхэриг гүрэнэл урьхан юм. Шуватаа дайнай үедэ Уржин Дылгыров Даржаа Цыденов хоёр манай Шандалин Ворошиловай изрэмжээг колхозын амжлалтатайгаар ударидаан байгаа. Тийнгээ баатар сэргиэдэйнмийн, Эсэгын дайнай жилнүүдтэй шэн габьяатайгаар ажаллагшадай алдар нэрэнүүд мянган үедэ уласайдомогто шэнгэхэлтэй Бата-Мүнхэ ЖИГЖИТОВ, журналист.

РУКОВОДИТЕЛЬ, ФРОНТОВИК, ЛЕТОПИСЕЦ

Приближается великий день – 65 лет со дня Победы над фашизмом. В эти дни хочется вспомнить активных участников этой войны. Одним из таких людей являлся Буда Шагдурович Гармаев (1907-2004) из Далайской Закамны. Большую и славную жизнь прожил он. Почетный гражданин Закамны до своего 100-летнего юбилея не дожил совсем немного.

До войны находился на советско-хозяйственной работе: был председателем коммун и колхозов своего района. В 1941 году на фронт ушёл добровольцем. Участвовал в зимних боях под Москвой в составе кавалерийской дивизии генерала Плиева, награжден боевыми наградами. После тяжелого ранения демобилизовался домой. Выздоровев, направлен на руководящую должность в районе. Работал до выхода на пенсию.

Являлся летописцем и продолжателем родословных залыгийских хонгодоров. Активно участвовал в возрождении бурятского языка, национальных традиций и обрядов.

Со своей супругой Хандой Жамсарашиной они вырастали, воспитали и дали образование 8 дочерям и 2 сыновьям. Все они стали достойными людьми. Сегодня подрастают внуки и правнуки, среди них 6 кандидатов наук.

Славная и яркая жизнь Буды Шагдуровича Гармаева – почетного гражданина Закамны, участника Великой Отечественной войны, руководителя в своем роде, племени послужит примером для молодого поколения, для его благодарных потомков.

С. БАБУЕВ,
краевед.

Батсэв Цыдендамба Батсэвич 1921 ондо түрээн, 1943 ондо дайнай дүүртэй дайлалдахадаа, Курска дүхүртэ, Кисын сүүрээзлэгээ, Сандомирай бэхжилэгээ хэрэмсэг авалгада, Польшийн сүүрээзлэгээ, Поморсанийн дайшалхы явгуулгада, Берлиндээ дэлгүүрэдэг хараадлааны тойрогойнгоо худоо ажажын үйлэдэрий дээрэ финансистаар худалдсан.

Раднаев Юндэн Цыренович 1924 ондо түрээн, Забайкалийн фронтын бүрдэлдээ дайлалдахадаа, Хайлаар хотод шэбээлэн Квантунская армийн буга сохиисоо. Партийна, совет хүдэлмэрий, Шандалингаа дундаа нургуулида ажаллаа, мүнөө нютагайгаа музейс даажа байдаг.

Дашицыренов Дамдиндорж 1924 ондо түрээн, милитарис Японийн дайнда хабаадалсан юм. Албанаа табигдаад, колхоздоо бусахадаа, бухгалтераар, хонишоонор ажаллаан байгаа. Мүнөө нютагтаа ажалнуудаг.

22.04.2010

Бүряад үнэн
Духзарыг

№ 15 (21761)

10

№ 15 (676)

ТУКЕЕВ
ИВАН ОЛЗОЕВИЧ

И.О. Тукеев Алайрай аймагай Зохогоо нютагтаа түрээн. 1942 ондо үргаал гэхээ Иван Олзоевич олон хүнүүдэй амийн баржа, Улаан Одоной орденоор шагнагдаба. Партизануудтай нягта холбоо тогтоожо, Харьков город тохиолдаж, аэропортын, шоссийн харгынүүдэлээ тээвэрлэж. Пулметино батальоной командир Иван Тукеев «Дайшалхы Улаан Тугай» орденоор шагнагдаба. 1944 оной явцарындаа 3-дахи Украина фронтын штабай харуусалгатад тушаалдаа Иван Олзоевич аблажа, Днепр, Дунай мүрэнүүдэлэх гаталх стратегикээ операцин тусэб табижа, Украина фронтын дивизийн хүтэлбэрэлтээш маршал С.К. Тимошенконы баярай тэмдэгтээ хүтэлбэрэлтээ. Днепр, Дунай мүрэнүүдэй эгээ болгон гарасуудые мэдэжэ, үүнийндоо понтоно хүүргэнүүдэлэх бодхогоод, нэгэшье гэлтгүй манай сэргэшэд, танк, автомашин, бэшэшье дайшалхы хэрэгсэнүүд гаталаа. Бэрхээ, шадамар, бэлэдхэлхээгээ полковник И.О. Тукеев М.В. Фрунзиний нэрэмжээгээ военнаа академи 1945 ондо дүүргээ. Академи дүүргээ, СССР-ий Зэвсэгтээ Хүснүүдэй харуусалгатад тушаалдаа ажаллажа, генерал-майоры үндэр нэрээ зэрэгтэй болоо. Олон дайшалхы орден, медальтай генерал Илалтын үндэрье Дунай мүрэнүүдэлэх шадар угтаа.

ЦЫДЕНОВ ДАБА РИНЧИНОВИЧ

Д.Р. Цыденов Хурамхаанай аймагай Гаарга нютагтаа 1926 ондо түрээн. Хурамхаанай дунда үргуулдаг байбаа, 1944 ондо сэргэй албанда орохон, мэргэн буудагшын мэргэжелтэй болоба. 1945 ондо Квантунска армии 10 үдэртэ бутаа сохицсаба. Иигээж урдан японцуудай булимтаран аблажа, Курьинска аралнууд, Урда Сахалин СССР гүрэндээ бусагдаба,

Энэ байлаанд Хинган-Мукденскэ операциа Даба Ринчинов шалгаржа, «Шэн зоригой түлөө» медаляар шагнагдаа. Дайнай үүлээр Польши гүрэндээ нийнаар алба хэхэндээ, Улаан Хэрээнэй орденоор шагнагдаа. Москвагай финансийн институт, Генеральна штабай сэргэй академи амжлалтадай түрэгээ.

СССР-ий ДОСААФ-ай ЦК-да авиациин маршал А.И. Покрышкинай орлогшоор ажаллаад, пенсийд гараа.

Генерал-майор Д.Р. Цыденов Москва городий «Уряал» гэхэн буярад угсаатан Сойой бүлгээмий Советий түрүүлэгшээр олон жилээ ажаллаан. Сагаалганаа СССР-ий арадай артистнууд Л.Л. Линхован, К.И. Базарсадаев, Д.Ц. Дашиев, Г.Б. Шондагбаева болон бусад алдартга дуушадыс урижа, зугаа наадаа Москвада эмхидхээдэг байгаа. 1996 ондо опера болон баладэй театртаа 70 наадаа тэмдэглэхэдээ, Даба Ринчинович: «Манай республика дууша, эмшээ зоноороо Rossi гүрэндээ түрүүшүүн зэрэгээ ябана. Бидэнэр түрэл ууган буярад хэлээс бү мартай, «Бүряад үнэн» газстээс уншажа хүжарлагты, ахай дүүнэртээс холбоотой ябагты, эхэ, эсэгэнэрээ дулаан үгэнүүдээр баясуулагты, тийгээлээ түрэлдээс буюнтай ябахат», - гэээ.

МОСКВА ШАДАРАЙ БАЙЛДААН

Фашист Германы Москвас нэгээ хэдэн хонгото аблажи гэжээ мэдүүлбээ: «Мүнөө Москвагай байсан газарын нуур болгохоб, нуурай долгиной шууяа дуулахад», - гэжээ Гитлер листовко, газетэндээ орд хэлэн дээрээ бэшээжэ тарааба. Дайсанай «Тайфун» гэхэн операцаа 2 миллион сэргэшэд, 1700 танк, 1390 самолёт хабаадажа, Москва руу добтолбо. Москва, Киев, Смоленск, Брянск, Можайск, Калининск, Тула городуудай ажалшад хэдэн дабхар хаалтануудыс бодхогоож, Москва руу сэхээ орохынч һаатуулба. Парти, Правительствын алба хаагшад, завод, фабриканууд Урал, Сибирь эвакуацида гаргагдаба, Москвада И.В. Сталин түрүүтэй ГКО-гий гэшүүд үлээ.

1941 оной сентябрин 30-наа дескабрийн 5 болотор Москва хамгаалалын шанга тулалдаан болоба. Манай таланаа баруун фронтын генерал-полковник И.С. Конев, резервнэ фронтын маршал С.М. Будённый, Брянскаа фронтын полковник А.М. Еременков хүтэлбэрилбээ. Советскэ сэргэшэдтэй сугтаа Москвагайхид шанга сохицтоор ишмечүүдүүсүгтэй. Түрүүшүүлэгч-истребител Виктор Васильевич Талалихин үүниндээ Москвада дүтэлж яблан nemецко 5 бомбардировцигуудыс бутаа сохибо гэжээ «Информбюргийн» сүүдээ гараба.

Москвагай 201-дэх үргуулийн 18 наадай комсомолка нийн дураараа партизанска отрядтаа ороод. Петрищево деревнидээ ишмечүүдэй байранаа гэрнүүдэй, дайсанай 200

кавалерийскэ моридой сарай шатаа, полевий телефонийн утгаа тэрээ басаган хүл ишгээгээр саан дэгүүр 1941 оной дескабрийн наадаа деревнин центртээ саазалуулхадаа, бүхын хүсээс гаргажа хашхарбаа: «Бидэнэр 200 миллиони, булытсамай саазалхагүйт! Миний үүссээ хүнхийн таанархонийндууд хатуу сохицтоор үгээж аблажа! Баяртай, бүйгтийн, тэмсэгтийн!» Деревнин гол талмайд сүглархан зон Зоя басаганий хайлража, уйлалдаанаар, гэр гаргээ тараабад Зоя Космодемьянскаягай эрэлжээ зоригтой баатаршалгыс, Эсэгэ орондоо дурдатай байны гаршилжэн баримтанууд «Правда» газстээдээ бэшэгдээ, сэргэшэдэй дундаа тараабад. 1942 оной январийн 27-д Зоя Анатольевна Космодемьянская эхэнэрнүүдэй дундаа түрүүшүүн Советскэ Союзай Герой болбоно.

Аллаа үүринийн 1937 ондо Москвагай 1-дэхи мединиститут дүүргээд, Москвада түмэр харгын болынницаа хиругаар Дулгар Арданиевна Цыденова ажаллаажа эхилбээ. 1940 ондо Финляндийн дайдаа хабаадаба. 1941 ондо Эсэгэ орондоо хамгаалгын дайдаа хабаадажа, Москва, Кавказ, Севастополь, Запорожье, Баруун Европын гүрэнүүдэс фашистын гарнаа сүлөөлэлсөө, орден, медальнуудаар шагнагдаа. 1974 ондо «Тазы-Уоян» БАМ-ай барилгана хабаадаа. Мэдээж уран зохболжо Баадий Мунгонов Д.А. Цыденова тухай «Фронтын зам» гэжээ ном бэшэнэн.

1941 ондо Хурамхаанай дундаа үргуулисалтан медальяар дүүргээн Обхор Мышытович Дондупов Дээрэнээ нийн дураараа фронт ошиод, Москва хамгаалласаа, дайсанис гранатоонаар бутаа сохибо, Сталин багшанаа баярай тэмдэг аваба.

Барханхаа взводий политрук Цырен Будасевич Цыбиков, Гаарганаа майор Дашиним Занабадаров, Аргатайгаа Аюргэн Будаин, Уланханнаа Бадма Раднаев, Дымбрен Очироо гэгэшэд эрэлжээ зоригтойгоор Москва хамгаалласаа. Майск тосондоо И.Л. Чулков Москвагай

байлаанд Алдар Солын 3-дахи, 2-дохи зоргын орднуудаар шагнагдаа.

Москва хамгаалганаа манай авиаци тон сэхүүрээ дүүргэбээ. Советскэ Союзай Герой 2 дахин 100 хүнүүдээ 86 летчигүү болоно. А.В. Альюхин 601 ниийжээ, 140 дайсанай самолёт сохиже унагаагаа. Д.Б. Глинишка 300 ниийжээ, 150 самолёт унагаагаа. Москвагай байлаанд 27 летчигүү хөбөр дахин Советскэ Союзай Герой 2 дахин 100 хүнүүдээ 7-до. Улаан талмайд сэргэшэдэй парадыс генерал-лейтенант П.А. Артемьев ударидаажа, Обороны Наркомий орлогшоор маршал С.М. Будённый парадыс утажа аваба.

Энэ парадай үнгэржэ байнаа үедээ ишмечүүдэй Москвада дүтээн, 32 километрэй зайда байгаа бишүү. Парадыа сэхэ фронт мордбод. Стalinийн уралдаа омогорхонон сэргэшэд сэхэ баатаршалдаа бүхын арад зонгосо гаргабад. 1941 оной дескабрийн 5-нээ ишмечүүдэй тамир тэнхээ үлладаба. Манай сэргэшэдэй улам шангаар добтолжо, ишмечүүдэй Москвадаа 350 километртэй намнаа. Фашистнүүдэй Москвада бутаа сохион илалтаа сахилаанд алий түргэнөөр дэлхийгээр тарааба. Япони, Турци манай дайгаар орохобо арасаба. Гитлер генеральмаршалнуудыс Гудерман, Браухич, 40 генералнуудыс тушаалнааны үлдэбээ.

Хэээшье булигдадаггүй ишмечүүдэй совет сэргэшэдэй түрүүшүүнхэс бутаа сохицдоожо, урма зоригоо нулаадуулба. Стalinий «Нэгээшье алхам гэдэргээ болохогүй, урагшаа дабшаха, дайсандаа шанга сохило үгээх» гэхэн уряал совет зоной сэдьхэлдээ хатуугаар орохонинь элрээ, - гэжээ Авиацийн Нарком А.И. Шахурий «Правда» газстээдээ бэшэнэн. Москвада ишмечүүдэй дүтэлхээдээ, армиин генерал Г.К. Жуков Баруун резервнэ фронтнуудыс ногдохээдээ, олоор самолёт-истребител хабаа-

ШАРАКШАНЭ
АБО СЕРГЕЕВИЧ

А.С. Шаракшанэ Алайрай аймагай Алайр нютагтаа 1921 ондо түрээн. Эдир наанхаа бүхын юумэндэ бэрхэ, шуран байхандаа үетэн нүхэднээ холо илгардаг байбаа. 1939 ондо Эрхүүдэд дундаа үргуули эрхимээр дүүргээд, Эрхүүгэй авиатехническэ үргуули амжлалтайгаар дүүргэбээ. 1941 ондо лейтенант Або Сергеевич Киевээс воениэ оркугийн дивизийд Румынин солдат, 73 офицерүүд Шаракшанэгээ оролдолгоор сүлөөлэгдэжэ, «Граюл либер» (Свободный голос) газетэ гаргагдажа, тусгаар антифашистска газетэ хэдэн мянган экземпляраар тараагдада.

Уданишегүй нийн дураараа румынска дивизийн байгуулагдаба, Румынин ЦК Коммунистическэ партин СССР гүрэнтэй нийн болох хэлсээ баталба. 1941 ондо «Совинформбюро» Румынин коммунистнуудай эдэхнине хайшаанан мэдээсэл «Правда» газетээс хэлбээ.

Дивизийн штабай хүтэлбэрилэгшэд Шаракшанэ үндэрөөр сэгнэжэ, Люберцы городго истребительнэ поплын командираар томилбо. Тэрэнэй үргуулан 30 летчигүүдээ 16-ниний Советскэ Союзай Геройнуд болобод. Або Шаракшанэ Дайшалхы Улаан Тугай орденоор шагнагдаба. Сталинградай, Курский шанга байлаанд хабаадаа, Волхов, Брянск городуудые сүлөөлэлсөө. 1-дэх Белорусска, 2-дохи Прибалтийска фронтнуудаа хабаадаа, Илалтын үндэрье 1945 ондо Кенигсберг городго угтаа. Ленинградай военно-агаарийнженернэ академийн дипломоор дүүргэбээ. Шаракшанэ баллистическэ ракетые агаарта сохиго прибор бүтээжэ, СССР-ий Гүрэнэй шангай лауреат болоо. Техническэ эрдэмий доктор, профессор, СССР-ий эрдэм болон техникин габъяата ажал ябуулагша, генерал-майор А.С. Шаракшанэ Октябрьска Революции, 2 «Ажалай Улаан Тугай», 10 дайшалхы болон ажалай медальнуудаар шагнагдада.

ЗАНДАНОВ АНТОН БАДМАЕВИЧ

А.Б. Занданов Хурамхаанай аймагай Гаарга нютагтаа 1918 ондо түрээн. 1932 ондо Улаан-Үдийн фельдшерскэ техникум улаан дипломтой дүүргээд, 1941 ондо Эрхүүгэй мединиститут баа улаан дипломтой дүүргэбээ. 1941 ондо сэхэ Ленинградай блокада эльгээгдэжэ. Эндээ сэргэшэдэй ами нааны үдэр үүнүүгэй онерици хэжэ аварба. Дайнай үүлдээ 1948 ондобаа улаан дипломтойгоор «Ленинградай Сэргэй үхан далайн медицинскэ академи» дүүргэбээ, шэнгэн шуна плазма болгожо, медицины эрдэмий кандидат болобод.

Номгон далайн флюидий ахамад врачаар ажаллааба. 1955 ондо 1965 он болотор Хойто зүгэй Улаан Тугта флюидий медицинын албанай даргаар ажаллааба. 30 гаран эрдэмий, шэнжэлэлгүйн ном хэлбээ. Антон Бадмаевич нютагтаа сэргэдэг, аха дүүнэртэй айлшалдаг байгаа. Генерал-майор А.Б. Занданов РСФСР-ий габъяата врач, «Ажалай Улаан Тугай», Эсэгэ Орондоо алба хэхэнэй түлөө 1-дэх, 2-дохи зоргын, Эсэгэ ороноо хамгаалалтын I, II зоргын орденуудаар, олон дайшалхы болон ажалай медальнуудаар шагнагдада. 2008 ондо А.Б. Занданов наанхаа нүгшээ.

дуулаад, шанга сохицто ишмечүүдээ үгээжэхээ. Эгээ эн үедээ 1941 оной ноябрин 6-най үдэшэ «Маяковская» метродо Московский хийндрээто И.В. Стalin Агуусх Октябрьска Революциин 24 жэлдээ зориулагданаа элихэлхэбээ. Углоөдэрхийн, ноябрин 7-до, Улаан талмайд сэргэшэдэй парадыс генерал-лейтенант П.А. Артемьев ударидаажа, Обороны Наркомий орлогшоор маршал С.М. Будённый парадыс утажа аваба.

Энэ парадай үнгэржэ байнаа үедээ ишмечүүдэй Москвада дүтээн, 32 километрэй зайда байгаа бишүү. Парадыа сэхэ фронт мордбод. Стalinийн уралдаа омогорхонон сэргэшэд сэхэ баатаршалдаа бүхын арад зонгосо гаргабад. 1941 оной дескабрийн 5-нээ ишмечүүдэй тамир тэнхээ үлладаба. Манай сэргэшэдэй улам шангаар добтолжо, ишмечүүдэй Москвадаа 350 километртэй намнаа. Фашистнүүдэй Москвада бутаа сохион илалтаа сахилаанд алий түргэнөөр дэлхийгээр тарааба. Япон

22.04.2010

№ 15 (21761)

Буряад үнэн

Духэриг

Шэлжий
Дээдэж

12

№ 15 (676)

"ЗАЛИНТА ААДАР" - ЗАЛИРЫАН ДУРАНАЙ ТЭМДЭГ ГҮ?

Буряадай Гүрэнэй Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ театральна ханаяа "Залинта аадар" гэжэ зүжэгөөр түгэсэбэ.

Тус зүжэгэй премьөрэ январиин 23-да табигдаан байна. Мүнөө энэ зүжэг театртай тайлан дээрэ дахинаа табигдажа, зонине баярлуулаа.

"Залинта аадар" гэжэ драма Хитадай мэдээжэ классик Цао Юй бэшэнэн юм. Мүнөө энэ уласлоорондын түлэб Хитадай Фуджоу хотодо ноябрь нарада үнгэрхэ монгол арадуудай театрнуудай фестивальда хабаадана.

Тус фестивальда Хитадай, Монголой болон Буряадай театрнууд хабаадахаа гээд мэдүүлээ.

Апрелин 20-ноо Буряадай гүрэнэй театр һэльбэн шэнэлэлгээ хаагдаба. Тии театр республика доторроо. Шэти болон Айги автономито тойрогоор гастролёр ябаха аргатай. Мүнөө театр бүлгэм Зэдэ нютаг гастролёр гарсаа.

Апрелин 13-да табигдаан "Залинта аадар" гэжэ зүжэг харахая театртай зал соо олон театралнууд суглараа.

Энэ үдэр театрт зүгнөөн засагай зургаануудай түлөөлэгшэдтэ, журналистнарт дипломууд, баярай бэшэгүүд баррюулагдаа.

Арадай Хуралай депутат Ц.Э.Доржиев театртай ажаябуулгалаа нийлэд ехэх хубитаяа оруулаа. Цырен Эрдненеевичтэ баярай бэшэг баррюулагдаа. Арадай Хуралай депутат тайлан дээрэ гараад байхадаа, балшар бага нааннаа буряад театртай зүжэгүүдье тон хархаа дуратай байнаанаа хэлээ.

Манай Хэблэлэй байшангай журналист Надежда Гончикова баанал дипломдо хүртөө. Тиин "Номер один" газетын, "Тивиком" болон Буряадай телерадиокомпаниин бэлгитэй журналист нар баярай бэшэгүүдтэ хүртэбээ. Удаань зүжэг табигдаа.

Буряадай драмын театрта бэлгитэй артистнэр тон олон. Хүн бүхэннийн ялас гэмэ бэлиг талаантай.

Инаг дуран, зоной хоорондохи харилсаан тухай ехэ һонин зүжэг табигдаан байна.

Хитад хэлэнхээ ород хэлэндэ тус драмын В.Кривцов ба М.Степанов гэгшэд оршуулаа. Режиссёр-постановщик В.Кондратьев буряадшалбан байна. Хүүгээн табигшань - Б.Ламаева, хореографинь - Е.Герасимовагай.

Пу-Юань гэжэ нэртэй баян хүнине Буряад Республикин габьяата артист Баста Цыденов наадана. Тэрэнэй хани нүхэрэй роль мэдээжэ артистка Дарима Лубсанова гүйсэдхэнэ. Эдэхээр Чун гэжэ нэртэй хүбүүнэй роль Баир Дондоков гүйсэдхөө. Ахтань Пу-Юаньда барлагаар хүдэлгэшэ. Лу эхэнэрэй дүрые Буряад Республикин арадай артистка Должин Ташгатова дүүрэн харуулжа шадаа.

Лу эхэнэр хэдэн хүүгэдэй эхэ. Залуу ябахадаа, Пу-Юанин гэртэ барлагаар ажаллажа, тэрэнхээ хоёр хүбүү түрэнхэн байна. Нэгэдэхүү хүбүүгээ эзэндээ орхин, гаржа ябаяа бэлэй. Залуу эхэнэрэй мүнөө хүрээтэр үнанда оржо, бурханайнгаа орондо ошоо гэжэ хэлсэдэг байгаа. Харин Лу эхэнэр ондоо хүнэй хани нүхэр болохон байна.

Пин гэжэ ехэ хүбүүниин эсэгтээс үлөөд, түрэнхэн эхээз мэдэхэгүй байгаа. Гэрэндие Буряад Республикин габьяата артист Барагта Ендонов наадана.

Хоёрдохи хүбүүниин Да-хай гэжэ нэртэй, тэрэнхэн роль мэдээжэ артист Цынгэ Ломбоев гүйсэдхэнэ.

Сы-Фын гэжэ нэртэй басагаяа Лу эхэнэр Лу-Гүй гэжэ хүнэй хани нүхэр болоод ябахадаа түрэнхэн байна.

Сы-Фынэй роль залуу артистка Юна Тудупова гүйсэдхөө. Лу-Гүй болоож Россиян Федерациин габьяата артист Цыден Цыдендоржиев наадана.

Пу-Юань ба Лу эхэнэр хэдэн олон жэлнуудэй туршада уулзангүй байна. Тиин гэнтэ изгэл ушар тэдэ хоёрые уулзууллаа. Ушарын гэхэдэ, дахинаа үхижүүдэйн инаг дуран уулзуулба.

Сы-Фын басаган Пу-Юанин эртэ балал барлагаар хүдэлдэг байна. Тэрэ залуу басаган инаг найхан дураар Пин гэжэ гэрэй эзэнхэн хүбүүндэ дуратай, хүбүүнииньши Сы-Фынэд дуратай хэбэртэй. Тээд залуу зон аха дүү хоёроо, түрэл гараллаа мэдэхэгүй байна. Харин хотро үгэнүүд хэлэгдэжэ, гэнтийн аюул тохёлдлон, Сы-Фын, Пин, Чун гэгшэд наанаа баранад. Аха дүү хоёр хамтарж болохогүй байгаа бишүү.

Хойто эхин ба хүбүүнэй харилсаан харуулагдана. Залуугаар хадамда гаралан Фань Пин гэжэ ханингаа хүбүүндэ ехэ дуратай байнын зүжэгтэ харуулагдаа. Буряад Республикин габьяата артистка гэжэ нээргэдэ хүртэгшэ Дарима Лубсанова хойто эхин роль тон ялас гэмээр, талаан бэлгитэйгээр наадажа харуулаа.

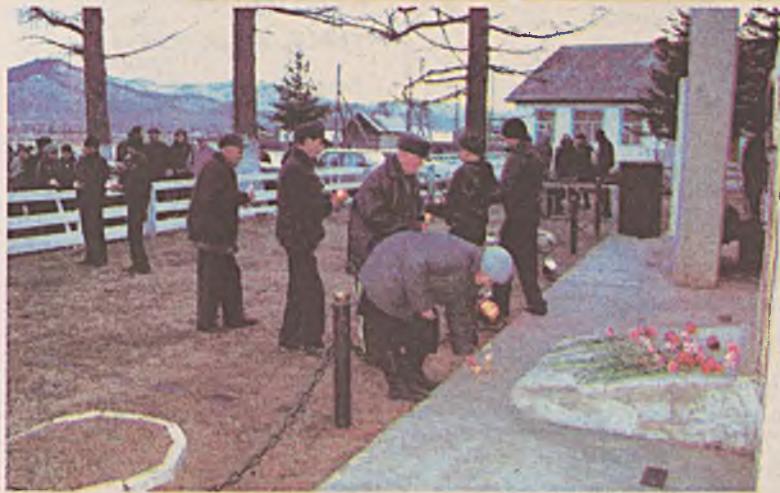
Нюуса дуранай үй гашуудалда аbstагдажа, Фань эхэнэр ехэл зобоно хэбэртэй.

Эдир залуу Сы-Фынэй инаг дуран, намарай һэриун һэбшэндэ аbstагдан Фань эхэнэр нюуса дуран, тиин Чун хүбүүнэй халуун сэбэр инаг дуран...

Гээд иимэхайрата инаг дуран залинта аадараар сохигдоож мүнхэркэ. Залинта аадар адхаржа, хайрата инаг дуранай түлөө гашуудан мэтэ.

Янжама ЖАПОВА,
Р.-Н.БАЗАРОВАЙ
фото-зурагууд.

«ИЛАЛТАДА - СОЁЛШОДОЙ БЭЛЭГ» гэхэн фестиваль Захааминай дайдада

Апрель ыарын эхин үдэрнүүд Захааминай аймагай соелой ажалшадтаа ехэл хүлгөөтэй байгдаба. Юундэб гэхэдээ, Агууехэд Илалтын 65 жэлэй ойн баярта зориулагдаан "Илалтын соелой алхамууд" гэхэн 2-дохи фестиваль апрелин 8-даа Захааминай аймагтаа тусэбэй өнөөр Үнгэртэгээбэ.

Энэ үдэр аймагай соелой дарга Д.Ж.Балданов, аймагай гулваагай орлогшо Л.Ц.Санжеева, тиихэдээ Улэгшэн, Харасаа нюатагуудай гулваанар Д.Б.Гармаев, Ж.Ц.Гармаев ба энэл нюатагуудай уран үйнхийн бүлгэмэй артистнаар Захааминай аймагай хилээр дээрэ шоожо, хүндэтэй Республикин комиссиин гэшүүдэй угтава.

Республикийн комиссиин гэшүүдэй толгойлогшо РЦНТ-гэй дарга С.Д.Доржиев, мүн тиихэдээ комиссиин гэшүүд Буряад Республикийн Үндэснээтийн номийн сангай ахамад библиотекарь Трончева В.А.Чайковскийн пэрэмжээ хүгжмэй коллежийн багши Н.Г.Базарова, РЦНТ-гэй дуунай жанрыйн мэргэжэлтэн С.Б.Мантатова, РЦНТ-гэй ахамад режиссер О.М.Бавилова, "арадай" гэхэн нэрээзэргэтийн Зүүн зүгэй хатарай "Лотос" гэхэн ансамблини хүтэлбэрилгэши О.Б.Банзарон гэгшид буряад өнөө заишалаар, сагаан эдээнэй дээжээнээ ама хүрэжэ, саашаа замаа үргэлжлүүлбэл.

Захаамин нюатагай үүдэн болохо "Үндэр Баабай" гэхэн мургэлтэ дабайн айлшадаа урдаанаа утгажа, Улэгшэн нюатаг руугаа үдэшэжэ, айлшадай ажлаа эхилхыень уряланан мэтэ

болово. Ингэжэ Республикийн комиссиин гэшүүд Улэгшэн нюатагай соелой байшангай "алтан" богонын алхан орзо, ажалаа эхилээ. "Үнгэртэн сагаа дурсан үнанай" гэхэн иэртэй фестивальдаа зориулагдаан концерт наадаа комиссиин аяхааралдаа табигдажа, дайтай уеын хонгое дуунууд зэдэлжэ, үйнхийн хатарнууд гүйсэдхэгээбэ. Энэ бүхын социальнаа байдалай талаар зоной ажабайдалтай танилсажа, мүн тиихэдээ Буряад Республикийн сугта тренер нүүр харбалгаар олон мастернуудын бэлдэжэ гаргаган Ш.А.Хазагаевтай танилсажа, нургажа байлан шабнаарийн мэргэндээ хаража, ехэл омогорхобод.

Захаамин хотоо ерхэдээ, комиссиин гэшүүд нэн түрүүн 5-дахи нүргүүли хүрэжэ, энэл фестивальдаа зориулагдаан "Хийбүүдэй хүгжэлтийн баяр" гэхэн гаршаг дараа үнгэргэгдэжэ байлан хүүгэдэй "Ягодка" гэхэн сэсэрглийн уран үйнхийн концерт наадаа хаража, ехэтэй баярлабад.

Энэдээ комиссиин түрүүлэгэш Сергей Доржиевич үгээ хэлэхэдээ, ингэжэ хэлэбээ: "Энэ хэжэ байлан ажалан хадаа, ургажа ябайлан хүүгэдтэмийн ехэл тулгаса болно. Юундэб гэхэдээ, хүүгэдэйнгээ нимэ бага наанандаа бэрхээр хатаржа, дуула-

жа ба наадажа байхадань, сэдхэлээ баярлажа, зүрхөө уярнабди. Үйн даа, ингэжэ бэрхээр хүүгэдээ нургажа байхаданай баярые хүргэнбди. Саашанхи ажалаа үргэлжэлүүлхэдээ, энэл нүргүүлиин спортын соо дэлгэдээн "Захаамин-зорижолгын булаг" гэхэн уран үйнхийн үралалтын выстэвкэхаража, авторнуудтай танилсаба. Энэ выставкэдээ аймагай 27 нүргүүли, 9 соелой байшангууд хабаадажа, үзэсхэлэнтэй бүтээлнүүдээ дэлгээжэ, комиссиин гэшүүдэй найшаалдаа хүртэбэ.

Саашаа программаараа бээ тамиржуулгын "Горняк" гэхэн комплексдо хүрэжэ, аймагай заалуушуулай спортын ба аяншалгын таңгай дарга С.Д.Нам-

Ветерануудай ороходо, зал соо нууцан зон хүл дээрээ бодож, халуун альга ташалгаар угтажа, дулаан харасануудаараа нууридаа нуттарын үдэшэнэд.

Нааданай хүтэлбэрилгэшэд тайсан дээрээ гаража, зал соохи шууцан намдажа, аалин байдал тогтоно. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэд дайндаа хабаадажа, амиды мэндэ үзлээн, үндэр наанай эдлээн, үхэл амидарал хөөрье бэе дээрээ туршан, бүхын юумэ үзээн, бүян хэшэг үргээн, бүхын нюатагай аба эжнээртэ, үри хүүгэдтэйтийн, аша гушанарайтнай зүгнөө, нюатагай зоной зүгнөө амаршалаад, доро дохиноби гээндээн нүреэтэй, зүрх хүдэлгэмэ амаршалгын үгэнүүдэе дуулажадаа, зоной досоо уярлан мэдэрэлнүүд түрэжэ, халуун альга ташалган ийершо.

Инээдээ театрализованна концерт наадан эхилжэ, нэгэ час хорин минутын туршадаа хүн зоной, мүн тиихэдээ Республикийн комиссиин гэшүүдэй нюдэ хүжаруулаа.

Концертын үүлдээ хүшөөгэй дэргэдээ мүнхэ дурасхаалай зуланууд бадараагдажа, хүн зоной досоо үйлчар туруулээ. Энэ үдэр бага наалхитай байбашье, үдэшнүүдээ дулаан, номгон байдал тогтоож, хүшөөгэй дэргэдээ болонон мүнхэ дурасхаалдаа зориулагдаан акши хүн бүхэнэй зүрхэндээ хэтэ мүнхэдээ үлэх!

Тамара ЗАНАЕВА,
Захааминай аймагай
соелой таңгай методист.

даковагай хүтэлбэридоро ябажа волейболой, тениссэй ба гирин секцидэ бэээс нюриж байлан заалуушуулай ажалын хаража, дүй дүршэлтэй танилсаба. Захаамин хотын хүүгэдэй хүгжээмжийн нүргүүлида хүрэхэдээ, комиссиин гэшүүд нүргүүлида хүрэхэдээ, комиссиин гэшүүд нүргүүлида хүрэхэдэй хүгжэлтийн ажлаа хүүгэдтэй танилсабаан ажлаа хүүгэдтэй танилсажа, баалай кабинедууд соогур аяншалаа.

Аймагай номийн санда айлшалхадаа, Илалтын ойдо зориулагдаан "Агууехэд тэрээ жэлдэ үүгэдээ" гэхэн викторинадаа хабаадажа, айлшадурмашаба. Мүн баана аймагай түүхэ шэнжэлгын музейдээ комиссиин гэшүүд орж, музейн сөвөдий гэшүүдтэй танилсажа, хэжэ байлан ажлаа яланхилбэри хүтэлжэ, соелой байшанданаа урижа оруулба.

Энэ үдэрэй ехэ ажалай түгэсэл хадаа Дүтэлүүр нюатгата үнгэрээ. Энэдээ комиссиин гэшүүд хүүгэдэй сэсэрглигэй "Доржохой" гэхэн театральнаа бүлгэмэй баагахан наадануудын хараа, мүн баана "Жэшээтэ" гэхэн нэрээ зэргэтэй "Зэмхэ сэсэг" гэхэн дуухатарай ансамблин ажлаа хүүгэдтэй танилсабаан слайд-шоу хаража, баалай кабинедууд соогур аяншалаа.

Энэ үедээ нүргүүлини эдээ хоол баридаг газартай аймагай бүхын нюатагуудаа ерээн дайтай боллон ара талын ветерануудын хүнээлэглийн өнөө гурим, сай барагын баяр өнөөлөг түгэсэжэ, сэргэй хубсаа үмдээн залуу хүүүд, басагада хүндэтэй ветерануудаа гарнаан хүтэлжэ, соелой байшанданаа урижа оруулба.

Я ЛЮБЛЮ СВОЮ РОДИНУ

Я горжусь своей Родиной, потому что такая великая страна, с такими великими историческими и географическими данными не может не вызывать чувство гордости.

Я люблю свою Родину за то, что только здесь я могу почувствовать себя настоящим, свободным человеком. Природные ресурсы России считаются одними из богатейших в мире. Уважаю свой народ за то, что наш российский народ может всегда держаться вместе, делиться последним, помогать друг другу.

Сегодня помогаем процветанию своей Родины хоро-

шей учебой, занятием спортом, творческим подходом к жизни. Мы должны нести ответственность за свои поступки перед другими. Мы, юные граждане России, воспитываем в себе патриотизм, порядочность и чувство долга. Так было и так будет!

С 65-летием Великой Победы!

Жаргалма НОРБОЕВА,
ученица 5 «б» класса
Закаменского района Санагинской школы,
член куржка «Пресс-центр».

ПАМЯТИ ВОИНОВ-БАРАГХАНЦЕВ

Более 400 наших земляков из Барагханского сомона было мобилизовано на фронт в 1941-45 годы. 221 воин-барагханец в расцвете сил отдал свою жизнь во имя светлой будущего.

В нынешнее трудное время финансово-экономического кризиса администрация сельского поселения «Барагхан» поддержала инициативу ветерана педагогического труда Раднаева Бубей Ухиновича о строительстве Парка Победы. Сейчас заканчены работы по огороживанию, посадке деревьев, асфальтированию дорожек.

Мы выражаем огромную благодарность землякам, оказавшим финансовую и материальную помощь, Б.Б.Гармаеву, И.Н.Аюшеву, Д.Б.Рабдановой, В.С.Кущевой, также главе МО «Курумканский район» Д.Ж.Ш.Чирипову. Будет произведена реконструкция существующего Памятника,

на мемориальные доски будут занесены имена 46 павших земляков, ранее не занесенных. Рядом будут воздвигнуты монументальные стеллы, на которых будут установлены мраморные плиты с именами умерших в послевоенное время участников войны.

Готовится к изданию Книга Памяти Барагханского сомона, куда будут включены биографии с фотографиями всех погибших и пропавших без вести воинов, умерших в послевоенное время и ныне здравствующих фронтовиков, а также имена тружеников тыла.

Эта большая работа требует и больших затрат. Вся стоимость работ определена

в сумме свыше 400 тысяч рублей. По старой и добной традиции призывают земляков всем миром принять активное участие в строительстве Парка Победы и реконструкции Памятника павшим и погибшим воинам – барагханцам. Много выходцев из Барагхана, Элсусина, Хохино проживающих и трудящихся в городе Улан-Удэ и в других районах Республики Бурятия. На сегодня в Фонд «Победа» в сельском поселении «Барагхан» уже поступили свыше 30 тысяч рублей, их имена войдут в золотую летопись Победы села. По вопросам помощи в этом благородном и святом деле просим обратиться по адресам: с. Барагхан, администрация сельского поселения «Барагхан».

В Барагханском народном историко-краеведческом музее имени Г.Д.Дамбаева будет храниться список организаций, добрых людей и земляков, которые оказали помощь и внесли вклад в строительстве Парка Победы, реконструкции Памятника и издании Книги Памяти воинам-барагханцам.

Р.В.ЕШОНОВ,
глава администрации сельского поселения «Барагхан».
Ц.Ш.ЧИМИТЦЫРЕНОВ,
заместитель председателя Совета депутатов.
В.У.ДАРМАЕВ,
председатель Совета ветеранов поселения.

ЭЖЫ, АБАДАА

Аглаг энэ дэлхэй дээрэ
Аба эжынээ үнэтэй

юумэн үтгээ!

Альган дээрээ

намайгаа тэнжээн

Арюун сагаахан

минийн аба, эжы.

Эжы абадаа элдин

дэлхэйн жаргалы

Эдлэн нуухын

хүснэгэб!

Энэрхы сэдхэлтэй эжы

абамни

Эльбээд абана толгойем.

Эсэгэмни – миний тэнгэримни.

Эжымни – миний жаргал,

Арюун найхан сэдхэлтэй,

Ажалдаа амжлалтай

Ори гансал минийн аба, эжы!

Марина ШАГДУРОВА,
Санагын нүргүүлиин 11-дэх клаасийн нурагша,
«Пресс-центр» кружкой гэшүүн.

22.04.2010

БУРЯД УНЭН

14

№ 15(21761)

Понедельник, 26

Первый канал

06.00	ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
10.00	НОВОСТИ
10.05	МАЛАХОВ +
11.20	МОДНЫЙ ПРИГОВОР
12.20	КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА
13.00	НОВОСТИ
13.20	«УЧАСТОК»
14.20	«ДЕТЕКТИВЫ»
15.00	ДРУГИЕ НОВОСТИ
15.20	ПОНЯТЬ. ПРОСТИТЬ
16.00	НОВОСТИ
16.20	Т/С «ОБРУЧАЛЬНОЕ КОЛЬЦО»
17.20	«СПАЛЬНЫЙ РАЙОН»
17.50	ФЕДЕРАЛЬНЫЙ СУДЬЯ
19.00	ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
19.20	«СЛЕД»
20.00	«ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
21.00	«ЖДИ МЕНЯ»
22.00	«ВРЕМЯ»
22.30	Т/С «БРАК ПО ЗАВЕЩАНИЮ»
23.30	ВЕЛИКАЯ ВОЙНА. «КУРСКАЯ ДУГА»
00.30	«ШКОЛА»
01.00	НОЧНЫЕ НОВОСТИ
01.10	«ПОЗНЕР»
02.10	ГЕННИИ ЗЛОДЕИ
02.40	Х/Ф «МОЛОДОЙ ЛЕЙТЕНАНТ»
04.50	Т/С «КАК Я ВСТРЕТИЛ ВАШУ МАМУ»

«РОССИЯ»

06.00	УТРО РОССИИ
06.07.	06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.07, 09.35 ВЕСТИ. БУРЯТИЯ. УТРО
10.05	К 100-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ НИКИТА КАРАЦПА. СЛЕДОПЫТ ИЗ ЛЕГЕНДЫ»
11.00	ТОК-ШОУ «О САМОМ ГЛАВНОМ»
12.00	ВЕСТИ
12.30	ВЕСТИ. БУРЯТИЯ
12.50	Т/С «БОГАТАЯ ИЛЮМИНА»
13.45	Т/С «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК-2»
14.40	ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
15.00	ВЕСТИ
15.30	ВЕСТИ. БУРЯТИЯ
15.50	Т/С «КАМЕНСКАЯ»
17.30	«КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ»
18.00	ВЕСТИ
18.15	ВЕСТИ. БУРЯТИЯ
18.35	Т/С «ФРОСИНЬЯ»
19.30	Т/С «ДВОРICK»
20.00	Т/С «СЛОВО ЖЕНЩИНЕ»

Вторник, 27

Первый канал

06.00	ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
10.00	НОВОСТИ
10.05	МАЛАХОВ +
11.20	МОДНЫЙ ПРИГОВОР
12.20	КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА
13.00	НОВОСТИ
13.20	«УЧАСТОК»
14.20	«ДЕТЕКТИВЫ»
15.00	ДРУГИЕ НОВОСТИ
15.20	ПОНЯТЬ. ПРОСТИТЬ
16.00	НОВОСТИ
16.20	Т/С «ОБРУЧАЛЬНОЕ КОЛЬЦО»
17.20	«СПАЛЬНЫЙ РАЙОН»
17.50	ФЕДЕРАЛЬНЫЙ СУДЬЯ
19.00	ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
19.20	«СЛЕД»
20.00	«ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
21.00	«ПУСТЬ ГОВОРЯТ»
22.00	«ВРЕМЯ»
22.30	Т/С «БРАК ПО ЗАВЕЩАНИЮ»
23.30	«ЗАГРАНЮ ВОЗМОЖНОГО»
00.30	«ШКОЛА»
01.00	НОЧНЫЕ НОВОСТИ
01.20	НАНОЧЬ ГЛЯДЯ
02.00	Х/Ф «БАРТОН ФИНК»
04.20	Х/Ф «ОЗЕРО СТРАХА-2»

«РОССИЯ»

06.00	УТРО РОССИИ
06.07.	06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.07, 09.35 ВЕСТИ. БУРЯТИЯ. УТРО
10.05	БАМБААХАЙ
10.15	ТАЙЗАН
10.25	УЛГУР
10.35	«САГАЙ СУУРЯН»
11.00	ТОК-ШОУ «О САМОМ ГЛАВНОМ»
12.00	ВЕСТИ
12.30	ВЕСТИ. БУРЯТИЯ
12.50	Т/С «БОГАТАЯ ИЛЮМИНА»
13.45	Т/С «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК-2»
14.40	ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
15.00	ВЕСТИ
15.30	ВЕСТИ. БУРЯТИЯ
15.50	Т/С «КАМЕНСКАЯ»
17.30	«КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ»
18.00	ВЕСТИ
18.15	ВЕСТИ. БУРЯТИЯ
18.35	Т/С «ФРОСИНЬЯ»
19.30	Т/С «ДВОРICK»
20.00	Т/С «СЛОВО ЖЕНЩИНЕ»
21.00	ВЕСТИ
21.30	ВЕСТИ. БУРЯТИЯ
21.50	СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!
22.00	Т/С «ЛЕГЕНДЫ КОЛДОСКОЙ ЛЮБВИ»

Духовные

09.30	КОМЕДИ-КЛАБ
10.30	«УНИВЕР»
11.30	«СЧАСТЛИВЫ ВМЕСТЕ»
12.30	«ЭЙ, АРНОЛЬД»
13.30	М/Ф «ГУБКА БОБ КВАДРАТНЫЕ ШТАНЫ»
14.00	«УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ»
14.15	PEOPLES-НОВОСТИ
14.20	«СМОТРИТЕ КИНО!»
14.30	«ЖЕНСКАЯ ЛИГА. БАНАНОВЫЙ РАЙ»
15.00	БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ
16.00	Х/Ф «ВАВИЛОН Н.Э.»
18.00	Т/С «УНИВЕР»
19.00	«УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ»
19.15	PEOPLES-НОВОСТИ
19.20	МИР НАЛАДОНИ
19.30	«ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС»
20.00	«СЧАСТЛИВЫ ВМЕСТЕ»
20.30	«ИНТЕРНЫ»
21.00	Х/Ф «ЗОЛОТОДУРАКОВ»
21.30	«ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА
23.40	«ДОМ-2. ГОРОД ЛЮБви»
00.40	«ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА
01.10	КОМЕДИ-КЛАБ

09.30	М/С «ГАРГУЛЬИ»
15.00	М/С «НАСТОЯЩИЕ ОХОТНИКИ ЗА ПРИ- ВИДЕНИЯМИ»
15.30	ПАПИНЫ ДОЧКИ
16.00	ИГРУШКИ
16.30	РАНЕТКИ
17.30	«ГАЛИЛЕО»
18.30	НЕСЛАБЫЙ ПОЛ НА СТС-БАЙКАЛ
19.00	ПАПИНЫ ДОЧКИ
19.30	ИГРУШКИ
20.00	ВОРОНИНЫ
21.00	МАРГАША
22.00	Х/Ф «БАБНИК»
23.50	6 КАДРОВ
00.00	НЕСЛАБЫЙ ПОЛ НА СТС-БАЙКАЛ
00.30	КИНО В ДЕТАЛЯХ
01.30	Х/Ф «ЛЕПРЕКОН»

НТВ

07.00	T/C «ТАКСИСТКА»
08.00	«СЕГОДНЯ УТРОМ»
09.30	«КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК»
10.30	ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ. ОБЗОР ЗА НЕДЕЛЮ
11.00	СЕГОДНЯ
11.20	«СРЕДНИЙ КЛАСС»
12.00	T/C «СЫСЬКИ»
13.00	СУД ПРИСЯЖНЫХ
14.00	СЕГОДНЯ
14.30	T/C «ВИСЯКИ»
16.30	ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ
17.00	СЕГОДНЯ
17.30	T/C «МЕНТОВСКИЕ ВОЙНЫ»
19.30	ОБЗОР. ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ
20.00	T/C «САПСИСТКА»
20.30	«ЧЕРНЫЙ МИР»
22.30	T/C «ЧАС ВОЛКОВА»
00.15	СЕГОДНЯ
00.35	ЧЕСТНЫЙ ПОНЕДЕЛЬНИК
01.25	«ШКОЛА ЗЛОСЛОВИЯ»
02.15	ФУТБОЛЬНАЯ НОЧЬ
02.50	Х/Ф «ЗАТЕРЯННЫЙ ГОРОД»
05.00	Х/Ф «ПОД ВИШНЕВОЙ ЛУНОЙ»

5 канал

07.00	Д/Ф «МИР ПРИРОДЫ. В МИРЕ ЖУКОВ»
08.05	Д/Ф «БАЛЕТИ ВЛАСТЬ»
09.00	СЕЙЧАС
09.30	Х/Ф «НИКТО НЕ ХОТЕЛ УМИРАТЬ»
11.30	Д/С «СЛАСТИ ПЛАНЕТУ»
12.00	СЕЙЧАС
12.30	Х/Ф «ИНТЕРДЕВОЧКА»

Среда, 28

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
 10.00 НОВОСТИ
 10.05 МАЛАХОВ +
 11.20 МОДНЫЙ ПРИГОВОР
 12.20 КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА
 13.00 НОВОСТИ
 13.20 «УЧАСТОК»
 14.20 «ДЕТЕКТИВЫ»
 15.00 ДРУГИЕ НОВОСТИ
 15.20 ПОНЯТЬ, ПРОСТИТЬ
 16.00 НОВОСТИ
 16.20 Т/С «ОБРУЧАЛЬНОЕ КОЛЬЦО»
 17.20 «СПАЛЬНЫЙ РАЙОН»
 17.50 ФЕДЕРАЛЬНЫЙ СУДЬЯ
 19.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
 19.20 «СЛЕД»
 20.00 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
 21.00 «ПУСТЬ ГОВОРЯТ»
 22.00 «ВРЕМЯ»
 22.30 Т/С «БРАК ПО ЗАВЕЩАНИЮ»
 23.30 СРЕДА ОБИТАНИЯ. «ТОТ ЕЩЕ ФРУКТ»
 00.30 «ШКОЛА»
 01.00 ФУТБОЛ. ЧЕМПИОНАТ РОССИИ. ЦСКА - «ЗЕНИТ». В ПЕРЕРЫВЕ - НОЧНЫЕ НОВОСТИ. ПРЯМОЙ ЭФИР
 03.00 Х/Ф «РАЗВОД ПО-АМЕРИКАНСКИ»
 05.00 «ВЫЖИВШИЕ ЗА ГРАНЬЮ»

«РОССИЯ»

06.00 УТРО РОССИИ
 06.07 06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.07, 09.35 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО
 10.05 «АГЕНТ «ДРУГ» ПРОТИВ ГИТЛЕРА»
 11.00 ТОК-ШОУ «О САМОМ ГЛАВНОМ»
 12.00 ВЕСТИ
 12.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
 12.50 Т/С «БОГАТАЯ И ЛЮБИМАЯ»
 13.45 Т/С «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК-2»
 14.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
 15.00 ВЕСТИ
 15.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
 15.50 Т/С «КАМЕНСКАЯ»
 17.30 «КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ»
 18.00 ВЕСТИ
 18.15 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
 18.35 Т/С «ЕФРОСИНЬЯ»
 19.30 Т/С «ДВОРИК»
 20.00 Т/С «СЛОВО ЖЕНЩИНЕ»
 21.00 ВЕСТИ
 21.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
 21.50 СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!

Четверг, 29

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
 10.00 НОВОСТИ
 10.05 МАЛАХОВ +
 11.20 МОДНЫЙ ПРИГОВОР
 12.20 КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА
 13.00 НОВОСТИ
 13.20 «УЧАСТОК»
 14.20 «ДЕТЕКТИВЫ»
 15.00 ДРУГИЕ НОВОСТИ
 15.20 ПОНЯТЬ, ПРОСТИТЬ
 16.00 НОВОСТИ
 16.20 Т/С «ОБРУЧАЛЬНОЕ КОЛЬЦО»
 17.20 «СПАЛЬНЫЙ РАЙОН»
 17.50 ФЕДЕРАЛЬНЫЙ СУДЬЯ
 19.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
 19.20 «СЛЕД»
 20.00 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ!»
 21.00 «ПУСТЬ ГОВОРЯТ»
 22.00 «ВРЕМЯ»
 22.30 Т/С «БРАК ПО ЗАВЕЩАНИЮ»
 23.30 «ЧЕЛОВЕК И ЗАКОН»
 00.30 «ШКОЛА»
 01.00 НОЧНЫЕ НОВОСТИ
 01.20 «СУДИТЕ САМИ» С МАКСИМОМ ШЕВЧЕНКО
 02.10 Х/Ф «ГРАНИЦА»
 04.20 Т/С «КАК Я ВСТРЕТИЛ ВАШУ МАМУ»
 05.10 «ДЕТЕКТИВЫ»

«РОССИЯ»

06.00 УТРО РОССИИ
 06.07 06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.07, 09.35 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО
 10.05 «ТОЛИ»
 10.30 УЧИМСЯ ГОВОРИТЬ ПО-БУРЯТСКИ
 10.35 «БУРЯД ОРОН»
 11.00 ТОК-ШОУ «О САМОМ ГЛАВНОМ»
 12.00 ВЕСТИ
 12.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
 12.50 Т/С «БОГАТАЯ И ЛЮБИМАЯ»
 13.45 Т/С «ГРАЖДАНИН НАЧАЛЬНИК-2»
 14.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
 15.00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
 15.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
 15.50 Т/С «КАМЕНСКАЯ»
 17.30 «КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ»
 18.00 ВЕСТИ
 18.15 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
 18.35 Т/С «ЕФРОСИНЬЯ»
 19.30 Т/С «ДВОРИК»
 20.00 Т/С «СЛОВО ЖЕНЩИНЕ»
 21.00 ВЕСТИ
 21.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
 21.50 СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ!

Пятница, 30

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
 10.00 НОВОСТИ
 10.05 МАЛАХОВ +
 11.20 МОДНЫЙ ПРИГОВОР
 12.20 КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА
 13.00 НОВОСТИ
 13.20 «УЧАСТОК»
 14.20 «ДЕТЕКТИВЫ»
 15.00 ДРУГИЕ НОВОСТИ
 15.20 ПОНЯТЬ, ПРОСТИТЬ

● ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ ●

21-62-62

● ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ ●

Дүхэриг

№ 15 (21761)

22.00 Т/С «ЛЕГЕНДЫ КОЛДОВСКОЙ ЛЮБВИ»

23.50 Т/С «СОНЬКА ЗОЛОТАЯ РУЧКА»

00.50 ВЕСТИ +

01.10 К 65-ЛЕТИЮ ВЕЛИКОЙ ПОБЕДЫ. «ОСВОБОДИТЕЛИ». «САПЕРЫ»

02.05 Х/Ф «НЕ ИМЕЙ 100 РУБЛЕЙ...»

КУЛЬТУРА

07.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС»

11.00, 20.30, 00.30 НОВОСТИ КУЛЬТУРЫ

11.20, 20.05 «В ГЛАВНОЙ РОЛИ...»

11.50 Х/Ф «Я МЕЧТАЮ О ДЖИНИ (ДЕВУШКЕ С КАШТАНОВЫМИ ВОЛОСАМИ)»

13.25 «ЖИВОЕ ДЕРЕВО РЕМЕСЛО»

13.40 Д/С «ГЕРМАНСКИЕ ПЛЕМЕНА».

14.35 ВЕК РУССКОГО МУЗЕЯ

15.05 Т/С «ТЕНИ ИСЧЕЗАЮТ В ПОЛДЕНЬ»

16.10 Д/Ф «СКЕЛЛИГ МАЙКЛ - ПОГРАНИЧНЫЙ КАМЕНЬ МИРА»

16.30 НОВОСТИ КУЛЬТУРЫ

16.35 Т/С «ГРОЗОВЫЕ КАМНИ»

17.25 Д/С «ИСТОРИИ О ДИКОЙ ПРИРОДЕ»

17.55 ПАРТИТУРЫ НЕ ГОРЯТ

18.25 Х/Ф «СОН В ЛЕТНЮЮ НОЧЬ»

18.50 Д/Ф «ВЕСПАСИАН»

19.00 02.55 АCADEMIA. «ЧИТАЕМ «СЛОВО О ПОЛКУ ИГОРЕВЕ»

19.40 «КРОНШТАДТСКИЙ МИРАЖ»

20.50 «РИМСКИЙ МИР»

21.45 Е.МАКСИМОВА. «КОГДА ТАНЕЦ СТАНОВИТСЯ ЖИЗНЬЮ»

22.30 «МАЛЬЧИКИ ДЕРЖАВЫ». «НАУМ КОРХАВИН»

23.00 Д/Ф «ЧИНКВЕ-ТЕРРЕ. ЗЕМЛЯ МЕЖДУ СКАЛАМИ И МОРЕМ»

23.15 МАГИЯ КИНО

00.00 «ТЕАТРАЛЬНАЯ ЛЕТОПИСЬ. ВАСИЛИЙ ЛАНОВОЙ»

00.55 Т/С «ЛАРК РАЙЗ ПРОТИВ КЭНДЛ-ФОРДА»

02.35 Д/Ф «КИТО. ГОРОД ХРАМОВ И МОНАСТИРЕЙ»

03.40 «В ТАНЦЕВАЛЬНЫХ РИТМАХ»

АРИГУС

07.00 НЕОБЪЯСНИМО, НО ФАКТ

08.00 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА

08.30 «УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ»

08.45 PEOPLE'S-НОВОСТИ. ПОГОДА

09.00 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА

09.30 КОМЕДИ-КЛАБ

10.30 «УНИВЕР»

11.30 «СЧАСТЛИВЫ ВМЕСТЕ»

12.30 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС»

M/F «ГУБКА БОБ КВАДРАТНЫЕ ШТАНЫ»

14.00 «УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ»

14.15 PEOPLE'S-НОВОСТИ

14.35 БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ

15.35 X/F «СЕРДЕЦЕДКИ»

18.00 УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ

19.00 PEOPLE'S-НОВОСТИ

19.20 ТОЧКА ЗРЕНИЯ

19.30 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС»

20.00 «СЧАСТЛИВЫ ВМЕСТЕ»

20.30 «ИНТЕРНЫ»

X/F «СЕРДЕЦЕДКИ»

21.00 НАША RUSSIA

22.00 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА

01.00 КОМЕДИ-КЛАБ

01.30 «УНИВЕР»

02.30 «ДОМ-2. ГОРОД ЛЮБВИ»

03.30 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА

04.30 «ИНТЕРНЫ»

05.30 «УЛАНСКАЯ ЛОЖА»

17.55 «САРСКАЯ ЛОЖА»

18.35 Д/Ф «СТАРЫЙ ГОРОД СТРАСБУРГА»

18.50 Д/Ф «ЛЮДВИГ ВАН БЕТХОВЕН»

19.00 02.55 АCADEMIA. «ЧИТАЕМ «СЛОВО О ПОЛКУ ИГОРЕВЕ»

19.40 «КРОНШТАДТСКИЙ МИРАЖ»

20.50 Д/С «ГЕРМАНСКИЕ ПЛЕМЕНА». «ПОД ЗНАКОМ КРЕСТА»

21.50 ЧЕРНЫЕ ДЫРЫ. БЕЛЫЕ ПЯТНА

22.30 Д/Ф «СВЕТ ОЧЕЙ»

23.00 КУЛЬТУРНАЯ РЕВОЛЮЦИЯ

00.00 «ТЕАТРАЛЬНАЯ ЛЕТОПИСЬ. ВАСИЛИЙ ЛАНОВОЙ»

00.55 Т/С «ЛАРК РАЙЗ ПРОТИВ КЭНДЛ-ФОРДА»

02.35 Д/Ф «РИСОВЫЕ ТЕРРАСЫ ИФУГАО. СТУПЕНИ В НЕБО»

03.35 ВАЛЬСЫ д. ШОСТАКОВИЧА ИЗ МУЗЫКИ К КИНОФИЛЬМАМ

18.50 Д/Ф «ЛЮДВИГ ВАН БЕТХОВЕН»

19.00 02.55 АCADEMIA. «ЧИТАЕМ «СЛОВО О ПОЛКУ ИГОРЕВЕ»

19.40 «КРОНШТАДТСКИЙ МИРАЖ»

20.50 Д/С «ГЕРМАНСКИЕ ПЛЕМЕНА». «ПОД ЗНАКОМ КРЕСТА»

21.50 ЧЕРНЫЕ ДЫРЫ. БЕЛЫЕ ПЯТНА

22.30 Д/Ф «СВЕТ ОЧЕЙ»

23.00 КУЛЬТУРНАЯ РЕВОЛЮЦИЯ

00.00 «ТЕАТРАЛЬНАЯ ЛЕТОПИСЬ. ВАСИЛИЙ ЛАНОВОЙ»

00.55 Т/С «ЛАРК РАЙЗ ПРОТИВ КЭНДЛ-ФОРДА»

02.35 Д/Ф «РИСОВЫЕ ТЕРРАСЫ ИФУГАО. СТУПЕНИ В НЕБО»

03.35 ВАЛЬСЫ д. ШОСТАКОВИЧА ИЗ МУЗЫКИ К КИНОФИЛЬМАМ

22.04.2010

Буряад үнэн

16

№ 15 (21761)

КУЛЬТУРА

- 07.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС»
 11.00, 20.30, 00.30 НОВОСТИ КУЛЬТУРЫ
 11.20 «В ГЛАВНОЙ РОЛИ...»
 11.50 X/F «БЕСПРИДАННИЦА»
 13.40 Д/С «ГЕРМАНСКИЕ ПЛЕМЕНА», «ПОД ЗНАКОМ КРЕСТА»
 14.35 «ГЕРМАНСКИЙ МУЗЕЙ ЖЕЛЕЗНО-ДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА», «МУЗЕЙ МОДЕЛЕЙ ЖЕЛЕЗНЫХ ДОРОГ»
 15.05 Т/С «ТЕНИ ИСЧЕЗАЮТ В ПОДЛЕНЬЕ»
 16.10, 03.35 Д/Ф «ПИНЬЯНО. СОКОРОВИЩА И БОГИ ЗА ВЫСОКИМИ СТЕНАМИ»
 16.30 НОВОСТИ КУЛЬТУРЫ
 16.35 В МУЗЕЙ - БЕЗ ПОВОДКА
 16.50 ЗА СЕМЬЮ ПЕЧАТЯМИ
 17.20 Д/С «ИСТОРИИ О ДИКОЙ ПРИРОДЕ»
 17.50 СИМФОНИЧЕСКИЕ ФРАГМЕНТЫ И ХОРЫ ИЗ ОПЕР ДЖ. ВЕРДИ
 18.20 РАЗНОЧТЕНИЯ. ХРОНИКИ ЛИТЕРАТУРНОЙ ЖИЗНИ
 18.50 Д/Ф «КЛАВДИЙ ПТОЛЕМЕЙ»
 19.00 Д/С «АКСАКОВЫ. СЕМЕЙНЫЕ ХРОНИКИ», «НОВЫЕ ВРЕМЕНА»
 19.45 ВОКРУГ СМЕХА. НОН-СТОП
 20.55, 02.55 «СФЕРЫ»
 21.35 X/F «ЗАГАДОЧНЫЕ УБИЙСТВА АГАТЫ КРИСТИ. ДОМ УГРОЗЫ»
 23.15 ЛИНИЯ ЖИЗНИ. А. ВЕДЕРНИКОВ
 00.10 Д/Ф «АМБОХИМАНГА. ХОЛМ КОРОЛЕЙ»
 00.55 Т/С «ЛАРК РАЙЗ ПРОТИВ КЭНДЛ-ФОРДА»
 01.50 «КТО ТАМ...»

АРИГУС

- 07.00 НЕОБЪЯСНИМО, НО ФАКТ
 08.00 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА

Суббота, 1**ПЕРВЫЙ КАНАЛ**

- 07.00 НОВОСТИ
 07.10 М/Ф «НУ, ПОГОДИ!»
 07.20 X/F «БЛАГОРОДНЫЙ РАЗБОЙНИК ВЛАДИМИР ДУБРОВСКИЙ»
 09.20 X/F «АФОНА»
 11.00 НОВОСТИ
 11.10 X/F «ВЕСНА НА ЗАРЕЧНОЙ УЛИЦЕ»
 13.00 НОВОСТИ
 13.10 ЛЕОНID ФИЛАТОВ. «ПРО ФЕДОТА-СТРЕЛЬЦА, УДАЛОГО МОЛОДЦА»
 14.10 X/F «НЕ ТОРОПИСЬ Любовь»
 16.20 ЮБИЛЕЙНЫЙ КОНЦЕРТ АЛЕКСАНДРА БУЙНОВА
 18.00 ВОЛШЕБНЫЙ МИР ДИСНЕЯ. «КНИГА МАСТЕРОВ»
 20.00 X/F «КРЫША»
 22.00 «ВРЕМЯ»
 22.15 X/F «ВАЛЕРИЙ ХАРЛАМОВ. ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ВРЕМЯ»
 00.00 НОВЫЕ ПЕСНИ О ВОЙНЕ. ФИНАЛ КОНКУРСА «ВЕСНА ПОБЕДЫ». ПРЯМАЯ ТРАНСЛЯЦИЯ
 02.00 «ПРИЮТИ КОМЕДИАНТОВ»
 03.20 «КОЛЛЕКЦИОНЕР»
 04.00 X/F «И ВОСХОДИТ СОЛНЦЕ»

РОССИЯ

- 06.35 X/F «КУБАНСКИЕ КАЗАКИ»
 08.45 X/F «ГАРРИ ПОТТЕР И УЗНИК АЗ-КАБАНА»
 11.20 X/F «ВЫСОТА»
 13.10 X/F «КОЛЕЧКО С БИРЮЗОЙ»
 15.00 ВЕСТИ
 15.15 X/F «КОЛЕЧКО С БИРЮЗОЙ»
 17.05 СУББОТНИЙ ВЕЧЕР
 19.05 X/F «ИВАН ВАСИЛЬЕВИЧ МЕНЯЕТ ПРОФЕССИЮ»
 21.00 ВЕСТИ
 21.15 X/F «ШКОЛА ДЛЯ ТОЛСТУШЕК»
 01.20 X/F «КРОВАВЫЙ АЛМАЗ»

КУЛЬТУРА

- 07.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС»
 11.10 X/F «СЕРДЦА ЧЕТЫРЕХ»

Воскресенье, 2**ПЕРВЫЙ КАНАЛ**

- 06.40 X/F «РЕБЕНОК К НОЯБРЮ»
 07.00 НОВОСТИ
 07.10 X/F «РЕБЕНОК К НОЯБРЮ»
 08.30 «ИГРАЙ, ГАРМОНЬ ЛЮБИМАЯ!»
 09.10 «ЧИП И ДЕЙЛ СПЕШАТ НА ПОМОЩЬ», «ЧЕРНЫЙ ПЛАЦ»
 10.00 УМНИЦЫ И УМНИКИ
 10.40 «СЛОВО ПАСТЬЯРЯ»
 11.00 НОВОСТИ
 11.10 СМАК
 11.40 X/F «ПОДКИДЫШ»
 13.00 НОВОСТИ
 13.10 «ГРЯДКА»
 13.40 «МОЯ РОДОСЛОВНАЯ. ЭММАНУИЛ ВИТОРГАН»
 14.30 «НЕПУТЕВЫЕ ЗАМЕТКИ»
 14.50 НОВЫЙ ЕРАЛАШ
 15.10 ЖИВОЙ МИР. «ЖИЗНЬ»
 16.10 ЮБИЛЕЙНЫЙ ВЕЧЕР ИГОРЯ МАТВИЕНКО
 19.00 ФУТБОЛ. ЧЕМПИОНАТ РОССИИ. VIII ТУР. «САТУРН» - «ЗЕНИТ». ПРЯМОЙ ЭФИР В ПЕРЕРЫВЕ - НОВОСТИ
 21.00 «КТО ХОЧЕТ СТАТЬ МИЛЛИОНЕРОМ?» С ДМИТРИЕМ ДИБРОВЫМ
 22.00 «ВРЕМЯ»
 22.15 «ЖЕСТОКИЕ ИГРЫ»
 23.30 «ПРОЖЕКТОРПЕРИХИЛТОН»
 00.00 X/F «ПОЛИЦИЯ МАЙАМИ: ОТДЕЛ НРАВОВ»
 02.20 X/F «ДЕВОЧКИ С КАЛЕНДАРЯ»
 04.20 X/F «ГАЗЕТА»

РОССИЯ

- 06.35 X/F «ИВАН ВАСИЛЬЕВИЧ МЕНЯЕТ ПРОФЕССИЮ»
 08.25 «СМЕХОПАНОРАМА»
 08.55 X/F «ГАРРИ ПОТТЕР И КУБОК ОГНЯ»

Духэрэг

- 08.30 «УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ»
 08.45 PEOPLE'S-НОВОСТИ. ПОГОДА
 09.00 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА
 09.30 КОМЕДИ-КЛАБ
 10.30 «УНИВЕР»
 11.30 «СЧАСЛИВЫ ВМЕСТЕ»
 12.30 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС»
 13.00 М/Ф «ГУБКА БОБ КВАДРАТНЫЕ ШТАНЫ»
 14.00 «УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ»
 14.15 PEOPLE'S-НОВОСТИ
 14.30 «ЖЕНСКАЯ ЛИГА: БАНАНОВЫЙ РАЙ»
 15.00 БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ
 16.00 X/F «ЛЮБОВЬ В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ»
 18.00 Т/С «УНИВЕР»
 19.00 УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ
 19.15 PEOPLE'S-НОВОСТИ
 19.20 АФИША
 19.30 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС»
 20.00 БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ
 21.00 КОМЕДИ-КЛАБ
 22.30 НАША RUSSIA
 23.00 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА
 23.30 «ДОМ-2. ГОРОД ЛЮБВИ»
 00.30 «ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС». ПОГОДА
 01.00 КОМЕДИ-КЛАБ

ТИВИКОМ

- 06.00 «НЕИЗВЕСТНАЯ ПЛАНЕТА»
 06.25 «РЛДАР-СПОРТ»
 06.50 НОВОСТИ МОНГОЛИИ «ЭНЭ ЦАГТ»
 07.00 «НОВОСТИ ДНЯ»
 07.30 «ЗВАНЫЙ УЖИН»

- 08.30 «СОЛДАТЫ-5»
 09.30 «НОВОСТИ ДНЯ»
 10.00 «ЧЕСТНО!»: «МОЙ ДОМ-ТЮРЬМА»
 11.00 «ЧАС СУДА» С ПАВЛОМ АСТАХОВЫМ
 12.00 «ЭКСТРЕННЫЙ ВЫЗОВ»
 12.30 «НОВОСТИ ДНЯ»
 13.00 «ЗВАНЫЙ УЖИН»
 14.00 «ДАВАЙ ПРОПРОБУЕМ?»
 15.00 «ЧАС СУДА»
 16.00 «ЭКСТРЕННЫЙ ВЫЗОВ»
 16.30 «НОВОСТИ «24»»
 17.00 «NEXT-3»
 18.00 «ЧЕСТНО!»: «ПЕРВАЯ ЛЮБОВЬ ЗВЕЗД. ЛЮДИ ИЗ ПРОШЛОГО»
 19.00 «ВО САДУ ЛИ В ОГРОДЕ»
 19.30 «НОВОСТИ ДНЯ»
 20.00 X/F «ПРАВО НА УБИЙСТВО»
 22.00 «НЕСПРАВЕДЛИВОСТЬ»
 23.00 «НОВОСТИ ДНЯ»
 00.00 «ЧЕСТНО!»: «ГРЯЗНАЯ РАБОТА»
 01.00 «СЕАНС ДЛЯ ВЗРОСЛЫХ»
 02.50 «НОВОСТИ ДНЯ»

СТС «БАЙКАЛ»

- M/C «СТАЛЬНОЙ АЛХИМИК»
 M/C «СМЕШАРИКИ»
 M/C «ЧТО НОВЕНЬКОГО, СКУБИДУ?»
 07.30 ПАПИНЫ ДОЧКИ
 08.00 ИГРУШКИ
 08.30 ВОРОНИНЫ
 09.00 НЕСЛАБЫЙ ПОЛ НА СТС-БАЙКАЛ
 09.30 ПАПИНЫ ДОЧКИ
 10.00 МАРГОША
 11.00 X/F «ВАМПИРЕЛЛА»
 12.40 6 КАДРОВ

№ 15 (676)

5 КАНАЛ

- 20.30 СЛЕДСТВИЕ ВЕЛИ....
 21.30 ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ. РАССЛЕДОВАНИЕ X/F «ЖЕСТОКАЯ ЛЮБОВЬ»
 21.55 «ШАНСОН ГОДА-2010»
 00.00 X/F «ЗВЕЗДЫ ПАДАЛИ НА ГЕНРИ-ЭТТУ»
 03.25
 07.00 Д/Ф «МИР ПРИРОДЫ. ИТЕН - ЗАПОВЕДНЫЙ ЛЕС»
 08.05 Д/Ф «КНИГИ НАШЕГО ДЕТСТВА» СЕЙЧАС
 09.30 X/F «СЕНТИМЕНТАЛЬНОЕ ПУТЕШЕСТВИЕ НА КАРТОШКУ»
 11.05 Д/Ф «ЛОСИНЫ ТАЙНЫ» СЕЙЧАС
 12.30 Д/Ф «ГЕРОЯМИ НЕ РОЖДАЮТСЯ»
 13.25 Д/Ф «НЕБЕСНЫЕ МОНСТРЫ»
 14.30 Д/Ф «ДОВЛАТОВ. ЧЕМОДАН»
 15.00 Д/Ф «ГОВОРИТ И ПОКАЗЫВАЕТ»
 16.00 Д/Ф «СЕЙЧАС»
 16.30 «ДНЕВНИК НАБЛЮДЕНИЙ» СЕРГЕЙ МАЙОРОВА
 17.00 Д/Ф «ПАРАД ПОБЕДЫ»
 18.00 ОТКРЫТАЯ СТУДИЯ
 19.00 «ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ СВЕТЛАНЫ СОРОКИНОЙ»
 20.00 СЕЙЧАС
 20.30 «РЕАЛЬНЫЙ МИР»
 21.30 Д/Ф «ВОДОЧНЫЕ ТУРИСТЫ»
 22.00 «СВОБОДА МЫСЛИ». ВЕДУЩИЕ КСЕНИЯ СОБЧАК И АЛЕКСАНДР ВАЙНШТЕЙН
 23.00 X/F «ПОКРОВСКИЕ ВОРОТА»
 01.45 X/F «КАЗИНО «РОЯЛЬ»
 04.20 Д/Ф «МУМИИ СИЦИЛИИ»

ТИВИКОМ

- 06.00 «НЕИЗВЕСТНАЯ ПЛАНЕТА»
 06.25 «РЛДАР-СПОРТ»
 06.50 НОВОСТИ МОНГОЛИИ «ЭНЭ ЦАГТ»
 07.00 «НОВОСТИ ДНЯ»
 07.30 «ЗВАНЫЙ УЖИН»

СТС «БАЙКАЛ»

- 08.00 «ВО САДУ ЛИ В ОГРОДЕ»
 08.30 «НОВОСТИ ДНЯ»
 09.00 «Я - ПУТЕШЕСТВЕННИК»
 09.30 «В ЧАС ПИК»
 10.30 X/F «ПРАВО НА УБИЙСТВО»
 12.30 «НОВОСТИ ДНЯ»
 13.00 «ЛЕКАРСТВО ОТ ЗДОРОВЬЯ»
 14.00 «СРЕДА ВЫЖИВАНИЯ»
 15.00 «ТАЙНЫ СУПЕРМАРКЕТА»
 16.00 «САМОСУД»: «МЕЧ, РАЗРУБАЮЩИЙ ПУСТОТУ»
 17.00 «РАЗВОД НА ПУБЛИКУ»
 18.00 «ЗНАКИ КОНЦА»
 19.00 «НЕДЕЛЯ»
 20.00 X/F «ОСОБЕННОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ОХОТЫ»
 22.00 «ОСОБЕННОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ РЫБАЛКИ»
 00.00 X/F «СУПЕРТЕЩА ДЛЯ НЕУДАЧНИКА»
 01.55 «СЕАНС ДЛЯ ВЗРОСЛЫХ»
 03.45 T/C «ЗАЧЕМ ТЕБЕ АЛИБИ?»

СТС «БАЙКАЛ»

- 06.00 Д/Ф «НЕУДОБНАЯ ПРАВДА»
 07.30 М/Ф «ТАЙНА ДАЛЕКОГО ОСТРОВА»
 08.00 М/С «СМЕШАРИКИ»
 08.20 М/С «ФИНЕС И ФЕРБ»
 08.30 X/F «ДРАГОЦЕННЫЙ ПЁС»
 09.00 X/F «ГАЛИЛЕО»
 09.30 ВОРОНИНЫ
 10.00 X/F «ДВОЕ: Я И МОЯ ТЕНЬ»
 11.00 НЕСЛАБЫЙ ПОЛ НА СТС-БАЙКАЛ
 12.00 ИГРУШКИ
 13.00 6 КАДРОВ
 14.00 X/F «В ОЖИДАНИИ ЧУДА»
 21.00 СМЕХ В БОЛЬШОМ НОМЕРЕ
 00.10 X/F «8 МИЛЯ»
 02.35 X/F «ИСКУШЕНИЕ»
 04.25 T/C «ЗАЧАРОВАННЫЕ»

HTB

- 07.40 M/C «ЛЕГИОН СУПЕРГЕРОВ»
 08.30 ДЕТСКОЕ УТРО НА HTB. СКАЗКИ БАЖЕНОВА
 09.00 СЕГОДНЯ
 09.20 ЛОТЕРЕЯ «ЗОЛОТОЙ КЛЮЧ»

HTB

- 09.45 ИХ НРАВЫ
 10.25 СМОТР
 11.00 СЕГОДНЯ
 11.20 ГЛАВНАЯ ДОРОГА
 11.55 «КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК»
 13.00 КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС
 14.00 СЕГОДНЯ
 14.20 ОСОБО ОПАСЕН!
 15.00 X/F «В ПОИСКАХ ФРАНЦИИ». «АНТИКВАРЛЕЙНЫЕ ВОЙНЫ»
 16.05 СВОЯ ИГРА
 17.00 СЕГОДНЯ
 17.25 «СУД ПРИСЯЖНЫХ»: «ГЛАВНОЕ ДЕЛО»
 19.10 ОЧНАЯ СТАВКА
 20.00 СЕГОДНЯ
 20.55 «ПРОГРАММА МАКСИМУМ. РАСПЛЕДОВАНИЯ, КОТОРЫЕ КАСАЮТСЯ КАЖДОГО»
 22.00 «РУССКИЕ СЕНСАЦИИ». ИНФОРМАЦИОННЫЙ ДЕТЕКТИВ
 22.50 ТЫ НЕ ПОВЕРИШЬ!
 23.40 X/F «ЛЕГЕНДЫ ВИДЕО». «ВО ИМЯ МЕСТИ»
 01.25 X/F «ХОДЯТ СЛУХИ...»
 03.20 X/F «ДЬЯВОЛЬСКИЙ ВЕТЕР»

5 КАНАЛ

- 07.00 Д/С «УДИВИТЕЛЬНЫЕ МГНОВЕНИЯ»
 08.00 Д/Ф «ЗАТЕРЯННЫЕ ГОРОДА АМАЗОНИИ»
 09.00 М/Ф «ВЕЛИКОЛЕПНЫЙ ГОША». «ПО СЛЕДАМ БРЕМЕНСКИХ МУZYКА

ОЙН БАЯРNUУДТА БЭЛЭДХЭЛ ТҮЛЭГТӨӨ

Байгана оной априлиин 14-дээ Элхийн худоөгэй поселенидээ энэ хэмжээ ябуулга үнгэрэгэдэбэ. Элхиээ гадна Шэнэ-Бууса, Шулуута нюотаг тэрэгийн бүридэлдэ ордог. Аймагай захиргаанай гэшүүдээс бүридэхэн жюри Экономикийн болон соёлый үдэршиудээс хэр бэлэдхэлтэй байхыен сэргийц.

Элхи нюотагай соёлый байшангийн фойе соо гар уралдай, зурагуудай выставкээ дэлгээгдээ, нюотагай түүхэ бэшэнхэн материалындууд суглуулагданхай байгаа. Аймагай депутатадуудай районно Соведэй туруулгэш А.Чмелев, соёлыи управленин начальник Р.Будаев, энэ управленин мэргэжлиг С. Партунаева гэгшэд түрүүтэй выставкээ табигдаан зүйлүүдье, концертны программы сэргийжээ, эрхимүүдьеи аймагай харалгда шилжэх болно. Элхийн соёлый байшангай директор Валентина Леонидовна Виноградовагай хэзээнээр, онхойнхидэй үүлдээ тээ эстетэх халан абаан байна.

Элхийн поселенидээ хамта дээрээ 54 хүнда Илалтын 65 жэлэй ойн баярай медалынууд зүүлгэгдээ. Тэрэ тоодо зургаанин дайнда хабаадаан ветеранууд, бэшигийн ара талын ажай ветеранууд, тиихээдэй дайнхаа бусажа ерээгүй сэргшэдэй, угы гээбл, амгалан байдалда наа бааран ветерануудай наанайхин ханинаар болно. Дайнай хоёр ветеранин энэ клубта амаршалаа, медаль зүүлгээ. Башэндэн аймагай болон нюотагай захиргаан гэрээрийн ябажа амаршалтан, гүрэнэй шагналнуудые зүүлгэхэн, бэлэгүүдье баруултан байна.

Элхийн соёлый гуламтада Элхи, Шэнэ-Бууса нюотагуудай экономикийн байдал харуулнаа стенднүүд дэлгээгэдэнхэй байгаа. Элхийн авто-занбарилгын завод республикаанаа гадуур суурхадаг аргагүй томо предпринятии совет үеэд байнан гээш. Түмэрхаргын ойро оршодог энэ нюотаг руу түмэрхаргыгааршиг гүрэнэй томо хотоогооруудаа занбарилгдахаа оньон техники элзээдгэй байгаа. Нюотаг зониин худэлмэрийт, ажай бурялж байдаг наа даа. Мунөө гэр байрын-коммунальнаа ажыхийн предприятии гансал эндэхэндээ. Модо отолдог, болбосоруулдаг пилораматай олзын хөрөг эрхилэгшэд олон болонхой хаш. Тиихээдэй Элхид болон Шэнэ-Буусада нургуул, библиотекэ, акушерско-фельшерскэе пунктийнуд бин. Элхийн библиотекын даагана Нина Петровна Колесникова, Шэнэ-Буусын - Алла Габдулхасенова Цынгусева гэгшэдэй олон жээийн худэлмэрийн үр дүн эндэхэндээ харагдаа. Нюотаг бүхэнэй түүхэ, ажай габьяятай хүнүүд тухай түүхэ бэшэгүүдье суглуулж, бүридхон бэшэдэг байна.

Тэдээ илангаяа хизаар ороноо шинжлэхээс худэлмэри ябуулна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэй дайнай ветерануудтай, нюотагай наанажаал хүнүүдтэй уулзалгануудые үнгэрэгээн. Дунда нургуулиин үхижүүдье, нюотагай зониин энэ худэлмэрийдээ эдэбхитэйгээр хабаадуулна. Худеэ нюотагай хүн зоной дуратайгаар ябадаг газарын би-

Загарайн аймагта Илалтын 65 жэлэй ойдо зориулагдаан хэмжээ ябуулгануудаа эхээ эдэбхитэйгээр үнгэрэгэдэбэ. Энээндээ гадна аймагай байгуулагдаанаар 75 жэлэй ой июнь нарада тэмдэглэгдэхээ. Энээндэ зориулагдажа, аймагай муниципальнаа байгуулга бүхэндэ Экономикийн болон соёлый үдэршиудээ эмхидхэгдээ.

Дайнай ветеран, уран зурааша П.С.Гончаров

скаягай нэрэмжээг уран зурагай университет дүүргэхэн намтартай. Мэргэжлэлтээ уран зураашын схэхүргуулттай хүн болоно. Олон жэлэдэ Элхийн дунда нургуулида үйлэдэрийн нуралсалай багшаар тэрэг ажлаа. 60 наанайн ойн баярые нюотаг зониин үргэнээр тэмдглэхэн байна. Тиихээдээ зурагжа үрдиин 60 гаран зурагуудайн выставкээ олонийн үзмэжэд тиихээдээ дэлгээгдэхэн юм. Убгэн зурааша газар дэлхийн үзэсхэлэнэ зураглажа, дуратай ажлаа бүтээжээ, сэдьхэлээ баясуулж, наанаагаа дүүргэжэ ажанаууна. Ушее 11 ашнаарын, 4 гушанарын дайнай ветеран библиотекэдээ тэрэнэй уран зурагуудай выставкээ хирэ болоод лээ эмхидхэгдэжээ байдаг гэжээндээ мэдэжээ абаабди.

Шэнэ-Бууса нюотагта Петр Иванович Аганаев гээж дайнай ветеран мэндээ ажанауна. 1926 ондо Эрхүүгэй областиин Алайрай районийн Бахтай тосхондо түрэнэн тоонтотой ветеран Хайлаар, Чжалантын хотонуудые 18076 сэргээдэхэй байна.

Тиихээдэй фойе соо тоноо шэ-

Элхи тосхоной библиотекарь Н.П. Колесникова

гэй частийн бүридэлдээ сүллөөлэлсэхэн байна. «Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда шэн габяяа харуулжанай түлөө» орденоор, «Японие наанай түлөө» болон ойн баярай бусад медальнуудаар шагнагданхай.

Тэрэшэлэн 1930 гаран онуудаар түрэнэн, дайнай хүшэр сагтаа өөдөө болонон хорёод шахуу наанайт хүнүүд Шэнэ-Буусада ажанауна. Дайнай ара талын ажалаа зариманийн хабаадалсаан, тэрэ үснүүдээ байдал мэдэх хүнүүд, дайнай ветерануудаа гадна, эдэ болонол даа.

Нэрэлэбэл, Д.Д. Баданова (1934), В.Ц. Лузбаев (1935), Х.Г. Дамбив (1936), Ц.Ж. Базарсадаева (1937), Л.З. Жамсаарнова (1937), И.С. Бадмаев (1938) болон бусад. Ара талын ажалаай ветеранууд Е.Ш. Очирова, Б.Д. Дармасева, Ж.Ц. Дармасев, Д.-Д.Ц. Лузбаев, Х.Ц. Лузбаева гэгшэд шэн габяяа ажалаараа Илалтын шэрээлссээ, Шэнэ-Бууса нюотагайнгаа хүндэтгэй хүнүүд юм. Элхид Экономикийн

АгроЛицей коллектив

рээр зураан зурагуудаа эх олон байгаа. Оршон байгаали, жэлэй дүрбэн сагай шэнжэ зураглаан эдээ уран бүтээндэднай дайнай ветеран Павел Семенович Гончаровийн байшабаа. Энэ ветерантай тэрэниие амаршалнайн үүлдээ уулзажа хөөрэлдөөбди. Шэтын областъдо летчик болох училиши тэрэ дүүргээд, 8 жэлэд летчигоор сэргэй алба хээ. Япон булимтараагаад болонон дайнда авиационно полкын бүридэлдээ ябанан хүн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ветеран 80 наанаяа найса шахажа ябана. Тэрэ хүнэн, сароун зандаа. Элхийн авторемонтино заводто токарёор сэргэй албанаа табигдаад худэлэн байна. 1969 ондо Москва хотын Круп-

«Эрия»

болон соёлый үдэршиудые эмхидхэжээ үнгэрэгэлгээ Шэнэ-Буусын дуушадай «Эрия» гэхэн бүлэг, тиихээдээ хүүгэдий хатарай бүлэг, Элхийн дунда нургуулиин багшнаар болон нургушадай бүлгэмүүд, хүүгэдэй «Капельки» гэхэн бүлэг, нюотагай захиргаанай эдэбхитэд эхэ хубитаяа оруулаа.

Хандыа Лодоевна Ринчиновагай хүтэлэрийдэг дуушадай «Эрия» гэжэ бүлэг аймагай болон нюотагай хэмжээ ябуулганудаа эхээдэбхитэйгээр хабаададаг. Аман зохёлой бүлгүүдэй конкурсдо Улаан-Үдээдээ няхан хабаадажа, баярай бэшэгтэ, үнэтэ бэлэгтэ хүрээндэй байна. Элхид болон Новоильинск нургуундаа аймагай - 75, Агуу Илалтын 65 жэлэй ойдо зориулагдажа үнгэрэгэдэхэн хэмжээ ябуулганудаа «Эрия» гэжэ дуушадай бүлэг дайн тухай буряад дуу гоёор дуулаа, Шэнэ-Буусын нургуулиин басагад «Байгалий сэсэг» гэжэ хатар уян нугархайгаар гүйсэдхэжээ, харагшадай халуун аялга ташалганаа хүртөө.

Априлиин 15-даа Новоильинск тосхондо патриотическа дуунай конкурс үнгэрэгэгдээ. «Илькинское» болон «Новоильинское» поселенийн бүридэлдээ ордог нюотагуудай уран наанай түлөө» орденоор, «Японие наанай түлөө» болон ойн баярай бусад медальнуудаар шагнагданхай.

Тэрэшэлэн 1930 гаран онуудаар түрэнэн, дайнай хүшэр сагтаа өөдөө болонон хорёод шахуу наанайт хүнүүд Шэнэ-Буусада ажанауна. Дайнай ара талын ажалаа зариманийн хабаадалсаан, тэрэ үснүүдээ байдал мэдэх хүнүүд, дайнай ветерануудаа гадна, эдэ болонол даа.

Нэрэлэбэл, Д.Д. Баданова (1934), В.Ц. Лузбаев (1935), Х.Г. Дамбив (1936), Ц.Ж. Базарсадаева (1937), Л.З. Жамсаарнова (1937), И.С. Бадмаев (1938) болон бусад. Ара талын ажалаай ветеранууд Е.Ш. Очирова, Б.Д. Дармасева, Ж.Ц. Дармасев, Д.-Д.Ц. Лузбаев, Х.Ц. Лузбаева гэгшэд шэн габяяа ажалаараа Илалтын шэрээлссээ, Шэнэ-Бууса нюотагайнгаа хүндэтгэй хүнүүд юм. Элхид Экономикийн

срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Гол түлэб модо отолдог олзын хэрэг эрхилэгшэд олошоронхой. «Жарок» гэжэ хизаарлагдамаа харюусалгатай бүлгэм бин. Пекарни, наймаанай олон магазинуудтай олзын хэрэг эрхилэгшээ, энэ бүлгэмэй хүтэлэрийдэг эрхилэгдээн. Дмитрий Алексеевич Хамаганов наяанын срээдэхдээ эндэхэндээ хүтэлэрийдэг эр

Нютаг бүхэндэ арад зоной дунда алибас юумэндэ һөргөлэн, мэхэтэй зон ажануудаг. Эдэ зон ажабайдалда ушардаг элдэб зүйл өөрүүгээ бээдэ аша тунастайгаар хэрэглэж, өөртөөшье, нүхэртөөшье туналнаа шэнгээр үзэгдэдэг. Иймэ хүнүүдэй нэгэн миний түрээн Улэгшэн нютагтаа намнаа олон жэлээр аха Буда гээшэ байна юм.

Энэ хүн дайнай уедэ сэргэй албанда яваашье наа, хаанаанянаа ямар сэргэгэ ябалианаа хэндэшье хэлэдэггүй, тэрэнээ хэлэдэггүй хадан зон һонирхожо асуухаа болишонон юм. Дайнай һүүлдээ налаг гээшэ айл бүхэндэ үтгэдэг байна. Убэл эдихэ үүсүнгээ мяахиннаа дурбэнэй нэгэ хуби, һаадаг унеэтэй болбал тоно, тахянаан 25 үндэгэ, хониной нооюу, ямаанай пух гэхэ мэте, үшвэе алба мүнгөөр обложени гээд түлээгээ һэн. Мүнгэ хубаадаггүй колхозий ажалшадаа энэ налаг эгзэн хүндэ алба байна юм.

Буда сэргэй албандаа табигдаад, Улэгшэнэй Зүүн-Адагай 30-40 айлтай Калининий нэрэмжээ колхозий гишүүдээгүрэнэй налаг суглуулдаг агентээр ажаллаан тухайгаа нэгтэй хөөрөө һэн.

Нэгтэй зуний уедэ Зүүн-Адагаар обложенини мүнгэ суглуулхадаа, Эшэгэн хүгшэнхөө эхил-

һен байгаа. Эшэгэн хүгшэн түлэхэ мүнгэгүй дээрэнэхеэ сүхэржэ гэмэрхэдэн. Буда: «Үгүй, энэ ямаануудынгаа иэгын гаргажа худалдаад, татабария түлэйт саашань», - гэдэг юм ха. Эшэгэн: «Ямаа гаргажа сүлөөтэй эрэ хүншье угы, тийгээд хэн тэрэ мяхын Җакир (аймагий центр һанын) абаашажа худалдажа, мүнгэн болгоно намда угэхэ юм даа», - гээд хүндөөр һанаа алдаба.

«Би хүнине олоод, углөө нүүдээр эльгээхэб, ямаагаа хүдөө

гаргангүй, газаагаа байлгаарайт», - гэж Буда хэлээд, гаража ошобо.

Буда бэшэ айлнуудаар ябажа, нэжээд, хошиод нэрэмэлшье, мүнгэнэйшье духаряа баринаар гэртээ ерхэдээ, ашагүй ногтуу бусасаа. Үглөгүүр бодоходон, толгойни нь дэлбэрхээр лугшажа үбдэж байхадан, ажалтай хүн яахашье аргагүй мориёо арай-шамай эмэллэж мордоод, Улэгшэнэй үйлсөөр уруудажа ябахадан, Нанай үбгэн алаабхийн гэшхүүр дээрэ һуунаа. Буда үбгэние хараадаа, Эшэгэндээ хэлэлцэнэх һанажа, Нанай бээдээ дутэ дуудажа асараад: «Юу хэжээндэ һуунаш?» - гэжэ асуудаа. Нанай: «Нэгэ шэл архи абаад, хэнэйде ошобо, шүлээ эдижээнээх хубаажа уухаби, зун болоноор шүлээ эдеэгүй досохи шарамийн бусалшоо», - гэбэ. Буда: «Ямаа гаргажа шададаг гүү?» - гэбэ. Нанай: «Хүнэй хэдэглэажал байгаа бээз, шадаха ядаха юун байха юм», - гэжэ харюусаба.

Буда Нанайгаа өөрүүгээ хойно мориндоо һуудалдуудаад, унаа гаргажа, Зүүн-Адаго шохозамдаа

ямааень гаргажа, дүрбэхубаажа набхаруулаад, харгын машинада һуужа, Җакир ошожо, мяхын үхудалдаад, мүнгын асаржа эзэндэн үгэхөөр хөөрэлдээд, Эшэгэн хүгшэнэйдээрэбэд.

Буда Нанайн шэлтэй архиинь абаажа, саарласаа хэдэг мүнжин соогоо хээд: «Шинийн ямаагаагаргаад, үбсүү доторын бусалгажа болгохо үедэш энээнишини абаад ерхэб», - гээд ажалаа хэхээ һабашаа. Эшэгэн хүгшэн тарган ямаа газаагаа уядад хүлээж байнаа байба. Нанайшье ажалаа эхилбэ.

Буда хэдэн айлаар орожно ажалаа ябуулаад, энэ багта шүлээ гараха болоо бээз гээд Эшэгэндээрхэдэн, мяхан болоожо, гурбуулаа шэнэ мяханай шүлээ мантайрхажа, шэл архияа эрэшүүл хубаажа уугаад, хүн бүхэн садаба. Ямаанайгаа мяхые арлан хэтэвшэдэхээ хэжэ, мориндоо ганзагалаад, ехэхаргы дээрэ гаргажа, удангүй Нанайгаа томомашинадаа һуулгажа, Җакир ябуулаад, Буда гаргээ бусасаа.

Нанай Җакиртаа нютагтынгаа айлдаа орожно, ерхэн хэргээхээлэхдээн, хүршэнэртээ хэлэж, дүрбэн хүлээнхөөр хүгнэжээ, ниймаанай сэн мүнгэ угөөд, үшвэе шэл архи табижка, хүндэлжэх һуулаад, углөгүүр харгын ма-

шинадаа һуулгаад, нютагтын бусасаа. Нанай үдүн үеэр Эшэгэн хүгшэндээ мүнгын тооложо үгэжэ байтар. Буда орожно ерээд, хэрэгтэй мүнгын абаад ябаха гэхэдэн, Эшэгэн: «Энэ үзүүнэн мүнгэн нэгэ шэл динилхээ юм хаш, һоюулаа абаажа хүртэгти, ехэ туна хүргэбэт, һанаагаа зобохоо болжо, бэемни амарба», - гээд Будадаа тэрэ үзүүнэн мүнгээ үгэбэ. «Тэрэямаан ехэ буянтай ямаан байнаа юм даа, хөөрхьши бээз, миний үбдэжэ ябаха толгой заанаад. Нанайн бусалжаа байнаа шарын дараад, мүнгэгүй зобожо байнаа Эшэгэнэе мүнгээ тэй болгонон юм», - гэжэ Буда шагнаажа һуунаа биджиние энээлгээ бэлэй.

Бадма АЮРОВ.

ХАШАН ЗЭЭРДЭГШЭН ХАРААЛША БАХАНХАЙ

Энэмийн холын хорёод-гушаад ондо болоноо хэрэг. Колхозууд газар газар наял тогтоож, хүлээрээ гаража ядаажа байгаашье наа, районой центртэ үхибүүдэй байхаа байраа общежити нютаг бүхэнхөө баруулжа, үхибүүдэй хараха хүнине томилдог байнаа.

Миний үбгэн Хайдабай Даши нэднөө 86 хүрэжэ наанын нүгшэнэн хүн дайнай ветеран Сталинградий байландаа хабаадалсажа плэндэ абаад, хөөр жэл хахад саг соо амидын тамиа гаранаа хүн Цырендоржо Баханхай түхайгаа ходо дурдадаг, энэ хүн тухай бэшэх юм һэн хэгээ хэлэдэг һэн.

Дайнай һүүлдээ гэртээ бусахадан, Баханхайн үгы, мориндоон байгаа хя. Яагаад мордооб гэжэ үргашалхадан, Хэлэгэ нютаг рүү нэгэхэ ламатай бээрхэлдэдэ, тэрэ ламаны би шамай хяллын дабаае давуулхагүй гэжэ занай гэхэ. Цырендоржо Баханхай үргэ аматай, түбүн юмэнэй тунхарихагүй. Бодинсы үбгэнхөө дутуугүй байгаа гэгшэ һэн. Тийгээд Баханхайн үхэнхэн бэеэс морининь асараа гэжэ дуулгаа юм.

Загааны нютагнаа Хэжэнгэ хүртээр ерээд модо болодог. Тэрэ уедэ хашан зээрдэ гүүндэ хүн тэрэгээ үргашалхадан, хүнээгээ үргашалхадан, зарим үедэ хадажа, эншины нимгэн болонхой байбаа гэжэ браковалхадан, заримдаа хайрсаагуудэш шэрэнэн үбгэн галгүүлхадажа, морёшхабадан ябахадан, хойноноон арбаад хүбүүд, басагаад харгын тооноо буруулан, шархнитараа гэшхэлдэг байгаа хаш. Зуурандаа Хэлтэгын пошологто (поселок) орожно, Цырендоржо Баханхайнгаа таладаа хүрэхэдэн, орд айлайн самовар табижка, бүлтэйн хооллуудаад, хонуулдаг байгаа хя. Үглөгүүр хүн бүхэн солхооб стол дээрээ табижка, баяр хүргээд, саашаа замаа үргэжилүүлдэг һэн хя. Морининь байна амархай, садхалан болохо таталанхай, хүлэйн хүнгэдэн, заримдаа догшон нагад ябадаг һэн хя.

Байрадаа хүрэжэ ерхэдэн, баханхай хүгшэн басагадай, хүбүүдэй гаалыгээ сагаадажа сээрэлэнэй, избёосхын үзэр гутажа, үнэ бусалгахай хүлээжэ байдаг байбаа.

Хүн бүхэн ондоо эдээ забарууха шапаха, ёпоошио бариха, пеэшэнэй нүхэндэ очередь эзэлжэ, эртэнэй үхирэлдэдэг: «Би первэ нүхэндэ первэ, би хөрдохи нүхэндэ первэ гэжэ эзэлхэдэни, хэншье буляхаа эрхэгүй».

Хүгшэнэнгүй мордонон үүлээр нэгэ залуу, һула һамга асарба. Тэрэн удаашьгүй үхин бүүтэй болоо гэхэ. Үхибүүнинь ше үдэнгүй, улаа нараагаар гээгдээ хя. Үдэшэлэн бэлтэжэ, хараажа хэбтэйн аад, углөгүүр бодоходномий, үлгын хуряагаатай, үхибүүнинь угы байгаа һэн гэжэ хэлэдэг һэн.

Заримдаа бүхээр унтаад, шээхээ алдажархихаа ушар болодог байгаа хаш.

Тиихэдээ эшэжэ, тэрэнээ бээзээрээ хатааха гэжэ хэбтэдэг һэн гэхэ хэлэхэ.

Бишие яналаа хажуудан олон жэл соо байхадаа, нураад, яналаа гэхэ олонхойн бүхийн үүдээдэг, багшнаартаа хөөрэлдэдэг байгаа хаш. Миний үбгэние өөгшөөдэг, «наагаса» гэжэ нэрлэдэг, буза хээнаа, хамнаалуудаг һэн хя. Цырендоржо Баханхай нургаа юм гээд, мяхые хөөр хутагаа барижка хийрөдэхэндээ, алдяяр татажа жээж болгоод, талхаяа аягадал адяяр хонхойлгоод, буза хэдэг һэн.

Бишие яналаа хажуудан олон жэл соо байхадаа, нураад, яналаа гэхэ олонхойн бүхийн үүдээдэг, багшнаартаа хөөрэлдэдэг байгаа хаш. Миний үбгэние өөгшөөдэг, «наагаса» гэжэ нэрлэдэг, буза хээнаа, хамнаалуудаг һэн хя. Цырендоржо Баханхай нургаа юм гээд, мяхые хөөр хутагаа барижка хийрөдэхэндээ, алдяяр татажа жээж болгоод, талхаяа аягадал адяяр хонхойлгоод, буза хэдэг һэн.

Хүгшэнэнгүй мордонон үүлээр нэгэ залуу, һула һамга асарба. Тэрэн удаашьгүй үхин бүүтэй болоо гэхэ. Үхибүүнинь ше үдэнгүй, улаа нараагаар гээгдээ хя. Үдэшэлэн бэлтэжэ, хараажа хэбтэйн аад, углөгүүр бодоходномий, үлгын хуряагаатай, үхибүүнинь угы байгаа һэн гэжэ хэлэдэг һэн.

Заримдаа бүхээр унтаад, шээхээ алдажархихаа ушар болодог байгаа хаш.

Тиихэдээ эшэжэ, тэрэнээ бээзээрээ хатааха гэжэ хэбтэдэг һэн гэхэ хэлэхэ.

Цырендоржо Баханхай түхайгаа гэжэ ехээлдэг, багшнаартаа хөөрэлдэдэг байгаа хаш. Миний үбгэние өөгшөөдэг, «наагаса» гэжэ нэрлэдэг, буза хээнаа, хамнаалуудаг һэн хя. Цырендоржо Баханхай түхайгаа гэжэ ехээлдэг, багшнаартаа хөөрэлдэдэг байгаа хаш.

Ингэ ингэхээр лэ Хори ошожо, 1941 оюун ижээрийн эхээр арбадахи класс дүүргэбэ.

Нэгэшье дурбэгүй атtestat сооны гүрэнгэ ямаршье дээдэ нургуулида шалгалтагүй орох эрхэтэй гэжэ бэшээлдэг, тэрэ үедээ байгаа хашаа.

Нэгэ недели болоод лэ дайн эхилжэ, ханаашье ошохогүй гээн веенкомадай захиралтаа аблтаа хя.

Ганса тулюур эхэтэй хүн нургуулида һураажа шадахаа байгаа хүн губ даа, Долгор хээтэймни мяха шанаад, шүлээ бултандыа уулгаа, мяханийн саб сагаан, зөвлөхэн байгаа һэн гэжэ хэлэгшэ һэн.

Лхамажап БАДМАЕВА.

САД ГЭНС АГДААШЬЕ һАА...

Абидын Даши хараагаа урид шалан ухамайлан бодомжолжо, эбдэрлэн-хуушарын үмсийн гал тэргэнүүдэй заанбарилна. Тэдэнээ бараад олзотойгоор худалдахаа андлаадаа ажалаа эхилбэ. Шинэхэн хүнгэн автомушинаудаа харгын онолдоон дандаргаан баяшуулнаа горитойхон мүнгэ зөөрийнен һешхэлгүүгээр тэрэ үргалдаг» болоо нийн.

Дээдийн заагнаа тусхай зүбшээлгүй, гүрэндэ «налог-молоог» түлэнгүй, үмсийн үйлдэлбэри хүгжээж шунахайршаан Даши хойноо милициин лейтенант Бураев үлүүтэ «ионирходог» болобо.

Эндэхийн участогай дарга Пахом Алексеевич тэрэхэн дабхар муу нэрээдэй һэн. Нүхэр Бураев үе-үе болоод лэ, Дашийн «оложорхихо». Тиний

«Хатуу харын» мангараагаа тараа, хубаа! - гэжэ шэрүүн хоолийгоороо тэрэ захираа.

22.04.2010

Бүряад түнн
Охжэриг

№ 15(21761)

№ 15(676)

АНЯА БАГША

(Түгэсчэл.
Эхинийн априлийн 15-ийн
№ 14 (675) дугаарта).

Энэ мэтээр нохойн тархиин эльбэжадхабүтээхээхэрэглэдэг ушар энэ ганса бэши юм. Энээдээ нине баталц зохбодлон Л. Намжилоной «Алтан эрхи» гэжэ зохбод соогоо бэнзийн хабсарганаб. Нэгтээ заха болын Захааминий Санаага шотагнаа габжа лама Р.Жамыновтаа «Булгар» срэбэ. Тэрэн юун бүгэхдээ, олон дэлхар торгон бүд соо орёолгоог тойонохойн тархиин энэ ха. Би туслээ оруулхаа гээд газаанаа гарахадаа хэрэгээ дээрээ гээд бүд соо орёолгоотой нэгэ монсогорхон тоумэнй хэбтэгчэн обёрорб. Тэрээ монсогорхон тоумынхүүлөөрөө гээхэд үзээбэ — тэрээн соогоо парни хоолтойгоор шинганайн аяндан дуулдахадан, тэрэндээ дураа гутажаа, түргэн холо болоною мүнөөний элихэнээр наанадагби. Хожомын ойлгоходомни, Санага шотагнаа габжа лама хүн ўшоо үлөөд байна гэжэ хараажаа байна.

Ийн дээрээ энээндээ наалаажа, зоной дунда орогот, угы наа бодэхэгүй. Энэ дасанд миний байгаа сагтаа нэгэншье үлэхгүй, — гэхдэйн, үшнээ хэдээ ламаар гараба хаа. Шоуса жадхаяа шангаар уншагты гэжэ баалуулад, олоний дуултар уншажаа, жадхань хүсээ алдаан хаа. Үглөөдөрэйн хоёр гурбан ламаар эртэлжэ бодоод, тэрьдээндэйн байна. Эдэнэр жадхаяа наалаха дурагүйшигүүл байжаа, энээндээ бэедээ үлөөжэ шадаба. Хожомын нурагын дуулахадаа, Сохондын хүтэлээр дабажаа, араа шоруулгаа Сүхын голой эхин Дорлууны орооний нурагтай байна. Бэрэн дасанд ехжье удаан болонгүй, Ания багша Түгшанийнгаа дасан нөөргөө бусааны нурагтай.

Ания багшын залуу ябахаданы, Намнайн бүтгэлээш ехэөгшөөдэг, халуун энисэл харуулдаг байнаан гэхэ. Сүгтаа Алханада хэдээ дахяад даяандынуудан хаа. Ийгэжэ өгөвзори болоно, түрээн шотаг Шандлийнгаа, дошон эзэтэй Адагалийнгаа, Зүүн-Үндэрэй зүүн тээ даяанай байра зохёожо, эндээ удаанаар бүтээлдээ нуудаг байгаа. Сүгтаа ажажаа ябайна хубраг Санджаа-Доржодоо «Нүүн бодожо, бүгүнгээрэй, эндээ хүдлэлэнгүй унтаа», — гээд лэ, бүтгэлэйнгээ гэртээ ороод, бүхэли нүүндээ нуудаг байбаа.

«Хориултай юумэн абыястай», — гэдэгээр, Санжжаа-Доржийн зоссооною нонимууша хорхийн баглажахаяа болибо. Нүүниндээ шагнахадан, багшын шангаа шангаар сад-нядгэхэн дуулдахаа гэнэ. Газаагуур юумэн ябайна шэгнүү байхаа.

Энээндээ удаа, хэдээ шэнээн болоод юм бэ, нэгэ хуралдай эхинде ним ушар болово: Ания багша хуралаа эхилхээш шэрээдээ нуухаа ябатараа, гэнтэ залд гээд, зог татахаа, шөригөө шадбияа дуудажаа ерүүлээд, хэлэбээ:

— Энэ нууридамни эрите эзэсэг байна. Гээлээ, жада бэши ёнотой. Ехэдээл наа, зүүн гээбэ даа, бэдэрэлши, — гүүлэхэн шабинь олбогудые нэхэжэ, гурбадахи олбогто ѿдёнь харуулдаад зоноон шуу олоо, багшидаа гэхээ. Бүхын ламанараа наашаагтыгэже хажуудаа асараад, тэрэ зүүгээ дээрээ үргэжэ:

— Энэ хэнэй зүүн бэ, эзэшинын наашаагаар, — гэхдэйн, а比亚 аниргүй, хэншье худэлбэгүй. Тинхэдэй тэрэ зүүнен үнөхин олбогтоо үзүүрээрн доошонь хадхадаа, нуурияа заанажаа байхадаа хэлэбээ:

— Энэ зүүнэй эзэн бэедээ хэрэггүй хүн хаяа даа. Гэмээ мэдэрээханаан, би яланьшгүй орхижин. Мүнөө шөрийн жадхын шөртэн энэ дордоо буслажархихадамни, эндээшээ гаражаа ошохогүй байхаа, — гэхдэйн:

— Хүлисита! — гээд, түрүү шээз зогсож байнаан лама уншагадаа гээд унажаа, Ания багшадаа дуудажаа.

«Сүүгэл дасан» гэхэн номий хуудаануудтаа утгээн онстотойхон оньон үгэнүүдье уншагшадтаа дурадхаяа.

Эрдэмдэ нургахань барагтай, Элдэр болгохон бэрхэтэй.

Нэрээ нэрлүүлхээ, наанай нэтэрүү ажалнаа, Нэрээ хухарха, нэгтэйн мундуу аашаанаа.

Халуун шулуу долёхон, Хатуу хуули үзэхэн.

Эдийн тархи элэхэ, Эдюүлнэн бутуулаа ургахаа.

Эбдэхэдэ бэлэн,
Эблүүлхэдэ бэрхэ.

Хаанаан ухэр эбрэгүй,
Хадарган ноен һешхэлгүй.

Эрэ хүн долоо дортогох,
Найма дэгдэхэ.

Ажалшанай хүлнэн гоожохо,
Аралжаашанай шүлнэн гоожохо.

Ухаатай сэсэн хүн
Улад зоной шэмэг,
Улаалзай наихан сэсэг
Уула майлын шэмэг.

Буддын

шажанай түүхэхээ

Хайхаанин ошоод, отоод бусаан хаа. Энээн тухай багаанаам хойши хэлсээг нээн. Тийгээшье 2002 онийн зүй Шойдогий Нима гэдэг срээдээ шаханай үбгээвэр хөөрүүлжэ, лаб болгон энэ башэбэ.

Хоёрдохинь, бүринье нонин, бэлээр этигэхэньшэ бэрхэ ушар тухай хөөрхэдэ, нимэ: Цырендашаа зайнанай наамган хэдээ дахяад дутуу гаргажа, хүүгээдээ тогтоожо ядаад, энэ Ания багша ламхайдаа хандахадань;

«Намганайгаа хээлтий болбо гэжэ мэдэхэдээ, дары түргэн намдаа ерхэши, үшнээ нарайхадань ерхэши», — гээд, уншалгаа сэргэм ургод дүүрээ. Зайнан хэлэгшээрийн, наамганийгаа нарайхадаа үнөхин ламхайгаа гэртээ залаба. Хонон үнжин ехэ удаан уншалга бүтээгээд, хоёрдохи үдэртээ оройшог болгоод, шабидаа: «Газаагаад хараанцилаа. Нэгэ тураг шубуун ерээд байна. Тэрээнине баряа асаралши», - гэхдээн, багшамни амаа ханаацоод, болоогүй юумэ абаралдажаа эхилбээ хадаа гэжэ наанаадхиба. Багшань бүтээл хэжэ байхадаа, газаа үргэхээ бүрээ томо мүнгэн аягаар хариулагын хатуу дуухаряа баридаг байгаа хамаа.

Тийгээшье багшын үгэ хэлбэрийгээ ён тулань газаашаа гарахаа үедөө: «Ямар жэгүүртэн ябаган намдаа баригдаба гээшэб даа», — гэхээр гарцаад хараашалхадань, нэгэ шара шубуун тээ тэндээ, хорёо дээрээ онхийгээ нууцаа. Даяандыа нуухаа үүдээ хүнхөөр уулаагүй, газаа хүдээ шаагаадаа үргэшээдээ, шаагаадаа хургашаан, гайхалай задарюун юумэн гаражаа сэргээн хэлээдээ, эндээ ламада авань абаашажаа үлэлгээн хэдээ. Тэрэ дордоо шахуу үвшинийн бууража, удааньшгүй тэйрэжэ, амараа һөмбүгэдэг. Мүнөөшье, тэрээнэйпээ нууридаа үлээ мэдэг норьбо бингээ. Энэ ушар 1933—34 оной үеэр, Санжжаа-Цырен ламхайни тушаалгахын урдахана болоо.

Ания багшын тагаалал Цыбен Жамсараногий Түгшанай дасанаар ябахаанаа халтаа урид болоо. Эрдэмтэн бишэхэдээ, Аняев гээд, арад зоной хэлсэдэгээр бэшэнэ. Үндээв Бадмын Нима гээд, эндээ дасанай 12-дохи шэрээтэ юм.

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

ХХ
21

№ 15 (676)

65
1945 2010

Тай
гуламта

БУРЯАД ҮНЭН

22.04.2010

Дүхэргүй

№ 15 (21761)

2010 он – Багшын жэл

ОЮУТАДНАЙ ТҮРЭЛ ХЭЛЭЭРЭЭ,

ТҮРҮҮ ХҮНҮҮДЭЭРЭЭ ОМОГОРХОГ ЛЭ!

Буряад хэлээр дээдэे нургуулинуудай республиканска олимпиадаа тэмдэглэл

Апрелин 2-то республикадамнай заншалта болонон дээдэе нургуулинуудай оюутадай дунда буряад хэлэнэй 18-дахи олимпиада Буряадай гүрэнэй университеттэй ехэ зохицхоноор үнгэргэгдэбэ. Эмхидхэгшэдэйн Буряад Республикин нуралсалай болон эрдэм ухаанай министерство, Буряадай гүрэнэй университет, Үндэштэнэй буряад хэлэнэй кафедра.

Энэ олимпиадын гол темэн гэхэдэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууухэ дайнай Илалтын 65 жэлэй ойдо зориулагданаан «Шүната ехэ дайнай шуурган замта гал мурнууд» гэхэн гаршаг доро үнгэрөө. Энэ мүрүсөөнэйнмийн журиин гэшүүд гэхэдэ, Бэлигтэ Дашиевич Жамбалов – Буряад Республикин эрдэм ухаа-

ныен харахада, омогорхомоор байгаа. Зүүн Сибириин гүрэнэй технологичесэ университеттэй сэргэг хубсаалтай хүбүүд, басагаджэбжэгэр гоёор харагдаба. Энэ олимпиадада түрүү нуури эзэллэн дуу, хүгжэмэй мэргэжэлдэ нуража ябанаан Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлын байран яхьханай академиин ко-

урсын Шагдарова Баира, Зугаалайн дунда нургуули дүүргэхэн, экономическая факультеттэй оюутан Цыдыповна Гарма-Ханда, гуманитарна факультеттэй З-дахи курсын Эльвира Базарова гэгшэд Аюрай бэлдэхэн сэргэшэ, эрдэмтэн, багша, академийн ректор болотороо ургаанаан Ким Дмитриевич Мироновой намтарын оршуулхадан туналсанын байнаад.

Энэ конкурсдо бэлдэхэй байхадаа, академийн библиотекэдэ буряад номуудай үсөөн байны мэдэбэбди. Уншалгын

лаха ябанаан эрхим эрдэмтэ профессорын Семен Иннокентьевич Билтуев, Илья Иванович Виноградов, алдар суутай Константин Андаевич Албашеев, худөө ажакын эрдэмийн кандидатууд Анна Дымбровская Намсараева-Билтуева, Юрий Михайлович Убеев, олонюо онсо ондоо заяатай Александр Бадмаевич Ирдынеев, шэлэхэн мэргэжэлдэе үнэн сэхээрээ илгарлан Анна Георгиевна Демина, Владимир Степанович Драгунин, Нина Николаевна Магдашан, Рудольф Михайлович

най дуун» гэжэ киноюо багахан хэхэг харуулж, олоние хужарлуулан нонирхуулсан байна.

Түгэсхэлдэнь жюри дүнгүүдээ элирүүлжэ, эгээ эрхим бэрхэх хүбүүд, басагадые, бэлдэхэн багшанарын тэмдэглэн, баярай бэшэгүүдээр урмашуулаа. Манай команда ана-мана тулалдажа, нэгэ баллаар ВСГАКИ-наа гээгдэж, 2-дохи нуурида гараба, новосибирскынхид З-дахида, ВСГТУ-гайхид 4-дэхи нуури эзэлээ.

Бидэ, багшанар хабаадаан, бэлдэлсэнхэн оюутадтаяа, тэдэнэй урмашуулан түрэл театртнагаа зохёхын хана дүүргэхэн баярай үдэшэ хүн бүхэнэй зүрхэ сэдыхэл дохолгоор Россиин икхуустын габьяята ажал ябуулагша Владимир Ильич Кондратьевийн түдэр хэмжээнэ табиан «За-

най министерствишихамад мэргэжэлтэн, Юлия Константиновна Забанова – экономикин эрдэмийн кандидат, дээдэе нургуулинуудай асуудалнуудай талаар мэргэжэлтэн, Бадмажап Валерьевич Гындынцыренов. Буряад Республикин Президентын болон Правительствын Үндэштэнэй хоорондын харилсаанай үүсчлиүүдье хүгжээлтийн талаар хорооийн мэргэжэлтэн, Баир Баторович Жалсанов – Буряад Республикин Үндэштэнэйн 1-дэхи лицей интернадай директор, Валентина Дугаровна Патаева – Үндэштэнэйн яхтанай гуманитарна институтдай буряад хэлэнэй кафедры даагша, хэлэбэшэгэй эрдэмийн кандидат.

Энэ мүрүсөөнде Буряад Республикин 4 дээдэе нургуулинуудай команданууд хабаадаба.

манда онсо ондоохоноор бэлиг шадабарияа харуулаа. Харин манай академийн худөө нютагуудаа нурхаяа ерхэнэй оюутаднай элинсэг, хулинсагайнгаа жама ёнор хүхэ сэнихир хадагаар золгон, үреэлэй нийхан үгэнүүдээр буряад хэлэнэйнгээ хүгжэлтэдэ бүхын нахаяа зориулжа ябанаан багшанартай, эмхидхэгдэйтэ, журиин гэшүүдтэ баярые хүргэн, түрэл тоонтоюутаадаа, факультетдүүлээ, уг изагуураа, эхэ эсэгынгээ нэрээр гэн буряад хэлэндээ бэрхэнүүд байнаа тоб байсаа харуулан танилсаба.

Удаадахи «Эрхим оршуулга» гэхэн мүрүсөөнде бүхын дээдэе оюутадай бэрхээр оршуулжа шадахые журиин гэшүүд тэмдэгэлжэн байна.

Уран хэлэлгын мүрүсөөнэй 5 даабаринуудые бэлдэлсэнхэн БГСХА-гайнгаа оюутадаа тэмдэглэмээр. Эдэхэд бэхээл, ветеринараа факультеттэй З-дахи курсын оюутан, 2008 ондо Ахын дунда нургуули дүүргэхэн Туяна Осожеева, технологический факультеттэй байсан З-дахи курсын, Зэдэн аймагийн Дээдэсторийн дунда нургуули дүүргэхэн Лена Дашиева, гуманитарна факультеттэй 4-дэхи курсын, Хэжэнэн дунда нургуули дүүргэхэн Аюр Бурхин болонод.

«Эхын зүрхэн» гэхэн даабарыда Дамба Жалсараевай «Эхэ» гэхэн шүлэг бэлдэхэн байнаади, Арсалан Жамбалоной «Баатарай зам», Цырендуулма Дондогийн «Сэргэшнүүн хамганааны монолог» Доржиев Алеша Осожеева Туяна хоёр шагнаан хүнэй сэдыхэлэй доилгон уяртаа шадаа. Мүн лэгдэхийн газартаа амжалта туй-

залингаа «Буряад үнэн» сочинойнгоо хуудаануудые удаан ираажуухадаа, ямаршье темээр бэлдэхэ материйнлүүд олон байна гэжэ тэмдэглээд, оюутаднай «Буряад үнэн» газетын үсөөн өрдэгнээ гү, газетэ үсөө уншадаг байнаа шаналбаа. «Дайнай үхибүүд» гэхэн даабари бэлдэхэдэ, мартаан 25-ний «Буряад үнэн» газетын номероо Илалтын 65 жэлэй ойдо зориулагданаан Хэжэнгын аймагай багшын ажлай ветеран Галина Дамдинжаповна. «Дайнай үхибүүд» гэхэн даабари бэлдэхэдэ, мартаан 25-ний «Буряад үнэн» газетын номероо Илалтын 65 жэлэй ойдо зориулагданаан Хэжэнгын аймагай багшын ажлай ветеран Галина Дамдинжаповна. «Дайнай үхибүүд» гэхэн даабари бэлдэхэдэ, мартаан 25-ний «Буряад үнэн» газетын номероо Илалтын 65 жэлэй ойдо зориулагданаан Хэжэнгын аймагай багшын ажлай ветеран Галина Дамдинжаповна.

Дарнтаа душвэд оной урдаа түрөөшэд

Дүлээтэ дайнай шэрхихэн уринэр

Хатуу дайндаа ябанаан аба,

ахайгаа халан,

Хамтын ажал ээм дээрээ

үргэлсэнхэн,

Халуун хүйтэндэ

ехэшүүлтэй адли

Хүнан түлээ зөвхөн, нооно

абалсанан,

Хара газар хахалнан,

таряа тарисанан,

Хүлэрхэн, даараанан,

хүрэхэн, хоноходоно...

Илалтын дүтэлүүлхээ хэрэгтэ

өөр өөрингөө хубитаяа оруулсан

тэбхэр 50 жэлэй саанаа академийн зооветнититут гэжэ

нэрээртэй байхадан дүүргэхэн эрдэмтэ

зоотехникигүүдэй мартаан 26-ийн үнгэрхэн хүндэлэл ёнололийн уулзалгын байраад үдэрээр

бэлдэхэн презентаци, хроника-фильмтэйгээр нэмэжэх харуулсан байнаади. Хүдэлнэй газартаа хүчээшадалаа гаргажа, ажлаан газартаа амжалта туй-

Эренпрайс болон хамтаа сүгларжа уулзанаан 21 хүнэй намтар, дайнай үеын үхибүүдэй хуби заяан, ажал хэрэгжин ургажа ябанаан залуу үтэндэ эрхим түгэлдэр үлгэр жэшээ болоно.

Теэд юундэ эдээхэн үбгэд,

хүгшэдэй

Агуу Эхэ оромной мартаа гээшэб?

Мундуу дайнай

мэнгээрэн үринэр

Ая гангата дайдадаа

Алтан зулата, аятайхан

хүшөө ажалаа хүүгэдтэ

Алтанхан үргыгын сэгнэн

табиахаар лэ!

гээд Шулуутайн дунда нургуули дүүргэхэн, агрономичесэ факультеттэй З-дахи курсын оюутан Хэшэгтэ Бальжинимаев сэдыхэлээ хүдэлгэн уншажа, Буряад Республикин Эрдэм ухаанай министерствын нэгдэхэн шатын дипломдо хүртэж, хоёр мянган түхэригөөр урмашуулагдаа.

Мүрүсөөнэйнай үүлшын

даабары - олимпиадын темээр

проект хамгаалгдаа технологийн

факультеттэй З-дахи курсын

оюутан Хэшэгтэ Бальжинимаев

бэлдэхэн нютагайнгаа эрхим хубүүдэй

нэгэн сэргэшэ, бомбардировщик

ябанаан Даширабдан Одбоевич

Батожабайн дайн дажарай

дүлэн сооноо дайсаннаа даража,

нютаг оронийнгоо үргэмжээр

амиды мэндэ алтан тоонтоёо бу-

сажа ерээнэ Буряадаймнай ба-

тарнуудай нэгэн, Буряадай элитэ

уран зохёлшины сэргэшын зам

тухай экономическая факуль-

тедэй З-дахи курсын Долгор

Мункуева хөөржээ, ирагуу

тайван дуугаараа, Даширабдан

Батожабайн зохёон «Адууша-

лнта аадар» гэжэ хитад зүжэг хужарлан хамтаараа харабада.

Олимпиада эмхидхэгшэдэ, жюриин гэшүүдтэ, бэлдэхэн багшанарт, «Буряад үнэн» сонинойнгоо толилолгонуудые хэрэглэхэн тул редакциин ажлаада, бэлдэлгэдэмийн туналдан ажлай ветеран Намжилма Нанзатовна Бальжинимаевада, шүлэгэймийн автор Галина Дамдинжаповада, 1-дэхи үндэштэнэй лицей интернадай буряад хэлэнэй багшанарт, түрэл нийхан тоонто Булам нютагайнгаа нургуулидэх бүхын ажлай ветеран, Россиин арадай эрдэм нуралсалай отличник, мүнөө Улаан-Үдэ хото зөөжэ ерэнхэй зулгы нийхан зантай түрүүшнэгээ багша Нина Батуевна Балсамбуевада, Шэнхээн нютагайн гарбалтай Дарима абжаада дээрэ дурдагданаа оюутаднайгаа багшанартань ба аба эжидэнь баярые хүргэнэбди.

Нютаг нугаяа, худөө ажайгаа, түрэл хэлээз, ён зансалаа үргэмжэлэн үнгээхэ зорилготой, бэлигтэй бэрхэх хубүүд, басагадые манай академийн оюутад болохынэй урьяданбади.

Жаргалма МАРХЮЕВА, Буряадай гүрэнэй худөө ажайгаа газартаа амжилтадаа ажайхын ажайхын ажайхын ажайхы

№ 15 (676)

Зурхай

БУРЯД ҮНЭН

22.04.2010

XVII ЖАРАНДАЙ САГААН ТҮМЭР БАР ЖЭЛ
ХАБАРАЙ НҮҮЛ САГААН ЛУУ НАРА

Бүряад лигэг	13	14	15	16	17	18	19
Европын лигэг	26	27	28	29	30	1	2
Гарагай Нэрэ Үдэр	Дадаа Нара понед	Мягмар Марс вторник	Дагдаа Меркури среда	Лурдэ Юлигер четвёрт	Баасан Солдан пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран Воскр
Инээ Үдэр	улаан Морин	улаагчан Хонин	иара Бинийн	иарагчан Тахиа	сагаан Нохой	сагаагчан Гахай	хара Хушана
Мэнэг	4 ногоон	3 хүхэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан	8 сагаан	7 улаан
Жуудал	түмэр	огторгой	улан	уула	модон	хии	тап

Гарагай 2-то хабарай һүүл сагаан Луу һарын апрелийн 26 (шэнын 13).

Улаан Морин, 4 ногоон мэнгүн, түмэртэй һуудалтай үдэр. Бурхандаа зальбархаа, 8 лусууд, тэнгри тахихаа, тахилдаа үгэлэг үгэх, хэмэг даллагын абаахаа, дасан хийд боддохоо, сан табихаа, эм найруулхаа, хүрэнгэ өнгөх, гэр байсан барихаа, замдаа мур гаргахаа, бэрийн буулгахаа, хурим хэхэ, схуунд тандангир үгэх, модо отолхо, хануур үйлэдэхэд хайн. Байраа буусаа тубхинчүүлж, мори худалдахаа, ном эхижжэ соносох, шэн дэгэл үмдэх, эд, юумэ үгэх, шарил циатаахаа мэтэдээ мүү.

Хүнэй үнэ аваа наа, зол жаргал оршох.

Гарагай 3-даа апрелийн 27 (шэнын 14).

Улаагшан Хонин, 3 хүхэ мэнгүн, огторгойдо һуудалтай үдэр. Бурхандаа зальбархаа, лусууд тахихаа, лама хубааг болох, огторгойн үүдэл саихихаа, гүрэм захиал хүүлэх, «Чавдор», «Унан балин», «Лудор» «Лусын балин» үргэх, схуунд хүнгэй уулзахаа, буюнай үйл бүтээх, шэнэ нөхцөн табихаа, худалдаа хэх, хониндоо ашиг шэмэг абаахаа, мал газаашан үгэх, хурим хэх, ажлашансаа абаахаа, дайсансаа дараахаа, эм залахадаа хайн. Хүн, малыс ханаахаа, гөнхэх, эм найруулхаа, сэргэ хүдэлгэх, замдаа гарахаа, нүхүү, газар һэндэх, хариулаа хэх, модо отолхо, нубаг тахахаа, нохой абаахаа сээртэй.

Хүнэй үнэ аваа наа, эд зөврүү гарбажахаа, мал үдэх.

Гарагай 4-дэй апрелийн 28 (шэнын 15). Дүйсэн үдэр.

Шара Бишэн, 2 хара мэнгүн, унандаа һуудалтай үдэр.

Бурхан, лусууд тахихаа, дасан шүтээн боддохоо, арамнайлаа, хэмэг даллагын абаахаа, бэниг зурхай зурахаа, дасанай тахил тахихаа, өөрьн ажамидааралдаа ашатай ажал хэх, худалдаа хэх, ураг садан болох, бэрийн буулгахаа, модо нуулгахаа, сэстрийн байгуулхаа, шэмгүй зүхх, бүхжэг наадаа табихаа, тутгасаг хийдхүүлх, хариулаа хэх, түмэрөөр урлахадаа хайн. Хатуу ажал хэх, лама болох, ном соносох, газаашан үгэх, хүрэнгэ өнгөх, шэнэ хубсаа сэхшэх, оёхо, шэмгүй оёхо, худалдаа хэх, нүүдэл хэх, схуунд гол гаталхахаа, загаанаа барихаа, гангариг үгэх.

Хүнэй үнэ аваа наа, амгалан байдалдаа хайн.

Гарагай 5-даа апрелийн 29 (хуушанай 16).

Шарагшан Тахяа, 1 сагаан мэнгүн, унладаа һуудалтай үдэр. Бурхан, лусуудга зальбархаа, тахихаа, номын үүдэндээ орох, Очирпүрэвийн хариулаа хэх, бэшэг зурхай зурахаа, дасан шүтээн боддохоо, санаар олгох, эрдэмийн бурахаа, ном соносох, номлох, хэблэх, номын хураан байгуулхаа, эм найруулхаа, модо тарихаа, хүрэнгэ өнгөх, бэрийн буулгахаа, түрэх, андаа нүхэр болох, шэмгүй зүхх, эд баарахаа худалдаахаа, гэрэй нуури табихаа, гэр бүрихэд хайн. Ехэх кэргэ үүдхэх, ном уншаахаа, худалдаа хэх, иялхыс хүлдээ оруулхаа, газаашан үбүүлх, мал агталхахаа, хурим найр хэх, замдаа гарахаа, арамнайлаа, хэргүүлтэй тэмслэл, заргаа барихын хориглоно.

Хүнэй үнэ аваа наа, үбүүн хамшиг хүрэх.

Гарагай 6-даа апрелийн 30 (хуушанай 17).

Сагаан Нохой, 9 улаан мэнгүн, модондо һуудалтай үдэр.

Бурхандаа зальбархаа, лама болох, бурхан, тэнгэри тахихаа, хэмэг даллагын абаахуулхаа, шэмгүй зүхх, модо тарихаа, ხсын гэр табихаа, замдаа гарахаа, худалдаа наймаа хэх, хото балгад байгуулхаа, хэлсэнэйн ажлашансаа абаахаа, урлахаа үйлэд нурулсаа, ном заалгахаа, эм найруулхаа, шэмгүй зүхх, бэрийн буулгахаа, түрэх, андаа нүхэр болох, шэмгүй зүхх, эд баарахаа худалдаахаа, гэрэй нуури табихаа, гэр бүрихэд хайн. Ехэх кэргэ үүдхэх, ном уншаахаа, худалдаа хэх, иялхыс хүлдээ оруулхаа, газаашан үбүүлх, мал агталхахаа, хурим найр хэх, замдаа гарахаа, арамнайлаа, хэргүүлтэй тэмслэл, заргаа барихын хориглоно.

Хүнэй үнэ аваа наа, шиг шарай муудахаа.

Гарагай 7-до майн 1 (хуушанай 18).

Сагаан Гахай, 8 сагаан мэнгүн, хийдээ һуудалтай үдэр.

Хутагтын хурсаа үдэр.

Бурхандаа зальбарал үйлэдэх, сан табиуулхаа, хангал тахиуулхаа, ханюунаа үгэлэг үгэх, тарни уншаахаа, лама хубааг болох, хариулаа хэх, ногтуу галзуус номгоддохоо, буюнай үйл бүтээх, ном заалгахаа, гүлэг тэжэх, эд, мал абаахаа, худаг малтах, модо нуулгахаа, хото байсан барихадаа хайн. Бэрийн буулгахаа, хурим хэх, бэрийн үйл буухэндээ үзүүлтэй хайн. Нэхэх, нүүдэл хэх, модо отолхо, тандангир үгэх, эд, хүрэнгэ зээлсөр үгэхийс хориглоно.

Хүнэй үнэ аваа наа, шиг шарай муудахаа.

Гарагай 1-дэй майн 2 (хуушанай 19).

Хара Хулганы, 7 улаан мэнгүн, галдаа һуудалтай үдэр. Хутагтын хурсаа үдэр.

Бурхандаа зальбархаа, буюнай үйл бүтээх, лама болох, түмэрөөр урлахаа, зүйдээ шэмгүй зүхх, замдаа ябахаа, зөвлөн үйл бүтээх, бэрийн буулгахаа, хэмэг даллагын абаахаа, барилга ашагалгадаа оруулхаа, гэрэхэх, хурим хэх, түнхийн үйл бүтээх, эм найруулхаа, эрдэм номдоо нуурахаа, адуунаа мал нуругахадаа хайн. Байсан гэрэй нуури табихаа, шэнэ гэр барихаа, хүн, малыс ханаахаа, тоөнхэх, һамнаахаа, шэн дэгэл эххэх, хүншүү гутуулхаа, хөрбөөн гаргахаа сээртэй.

Хүнэй үнэ аваа наа, хайт нүхэртэй ханилхаа.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикин Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директорий - ахамад редакторай түлөө
Т.В.САМБЯЛОВА
Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, Б.Г.БАЛЬЖИРОВ, П.Л.НОСКОВ, А.С.КОРЕНЕВ,
М.В.КАЛАШНИКОВ, И.В.СМОЛЯК (Буряад Республикин Правительство), Ц.Б.БАТУЕВ, В.Р.БУЛДАЕВ, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикин Арадай Хурал),
А.Л.АНГАРХАЕВ (генеральна директор - ахамад редактор), Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА (редактор орлогшо), С.Б.БАЙМИНОВА (харийсгалтагаа секретарь), В.Г.ГОМБОЕВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, Л.В.ОЧИРОВА, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА.

Хэвлэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорий-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорий I-дэх орлогшын - 21-68-08, «Буряад үнэн-Дүхэргий» редакторай - 21-64-36, «Бурятия» сониной редакторай - 21-33-61, секретариадай - 21-60-21; таңагууд: экономикийн болон политикийн - 21-63-86; соёлын түүхийн - 21-54-93; «Морин хуур», «Вершины» журналнуудай редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутайдай ажайтайдай - 21-54-96, «Одон» журналай редакци - 21-68-08; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламийн - 21-62-62, коммерческо ажайтай - 21-55-97, компьютернаа түбэй - 21-66-76, бухгалтерийн - 21-23-67.

Редакцидаа орохон материалнууд шүүхмэлжэлэдэггүй, мүн авторнууд таны бусаагдадагтүй.

Тооцуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, шугаагийн үнэндээдэй бишүүгээ хазагайруунаан ушартай авторнуудын харийсгалтадай. Редакциии һанамжа авторийхитай эдлийн байж магад.

ЮНЫЕ ПАТРИОТЫ
НАШЕГО ЛИЦЕЯ

В портфолио наших учащихся 5 «б» класса РБНЛи №1 есть раздел «Вклад моей семьи в дело Победы». Эта работа проводится с 1 класса, а мы сейчас уже пятиклассники.

В 1 классе выпущена нами большая стенгазета «9 Мая», где рассказывали о своих прапрадедушках Барданов Мунко и Пиноев Алдар. Мунко - мальчик любознательный, под стать, наверное, своим прапрадушкам, которые были призваны на защиту своего Отечества в разное время, в разные войска. Игнатий Борисович Барданов участвовал в Сталинградской битве. Второй прападушка Мунко (мамин дед) Цыбикжал Банзанович Нанзиков призван в армию в 1943 году в 40-летнем возрасте. Он воевал в строительном батальоне.

А третий прападушка Мунко - это Бато-Мунко Генинович Базаров (дедушка папы по линии его мамы) еще учился в школе, когда началась война. Только в 1942 году пошел в армию. Год учил в военном училище на разведчика, сапера, минера, учили прыгать с парашютом. Немцы их боялись и называли «сталинскими головорезами». Награжден орденом Славы III степени, орденом Отечественной войны II степени и медалями.

А две прападушки Мунко-Жибзесма Гомбосэвна, Гапилма Ринчиновна (сейчас ей 85 лет) - во время войны работали в тылу за себя и за мужчин, которые воевали на фронте.

Также еще первоклассниками (1996 г.), наши дети посмотрели документальный фильм «Памятники г. Улан-Удэ, рассказывающие о ВОВ» и на фотографии мы стоим у одного из памятников на проспекте Победы, у танка.

Во втором классе 13 учеников из класса оформили мини-рефераты о прападушках, дедушках, о работниках тыла, выступали в школе с интересной композицией из стихов, песен, рассказов, с интересными материалами о Зое Космодемьянской и Марате Казсе. И в последующие годы работа по патриотическому воспитанию учащихся продолжается системно. Особенно запомнилось мероприятие в библиотеке им. Б.Абидусова. В глазах детей были слезы при прослушивании и просмотре музыкально-литературной композиции. Звучали песни «Священная война», «В землянке», «День Победы», «Алеша», «Баллада о красках».

Из выступлений учащихся: Прападушка Нехурова Нимы Нехуров Буда Бажсевич ушел на фронт в декабре 1941 г. Окончил артиллерийское училище, стал топографом-специалистом. Обучение было срочным, за 3 месяца их подготовили и отправили на фронт. Он, будучи самым грамотным бойцом, сумел правильно определить по карте их местонахождение и вывел свою часть из окружения. Вырвавшись из окружения, они принимали участие в обороне Сталинграда. В начале 1945 года в оккупированном советскими войсками Берлине какой-то офицер решил проверить документы Буды Бажсевича.

Столь пристальное внимание выяснилось тем, что он невысокого роста и внешне был похож на испанца. Тогда личная охрана Гитлера и крупных фашистских начальников состояла из шерпов, вывезенных в 1939 году из Непала. Отличное знание русского языка и заступничество командира позволили прападушке Нимы избежать печальной участии пленивших немецких солдат. Буда Бажсевич избежал смертной казни, был демобилизован. Награждены орденом Отечественной войны III степени, медалью «За боевые заслуги» на Северо-Западном, Западном и Калининском фронтах.

27 февраля 1944 года танк стар

КАМНИ ВАШИХ СОЗВЕЗДИЙ

учтены рекомендации 27 астрологических школ

(цифра в скобках соответствует количеству астрологических школ, рекомендующих данный минерал тому или иному созвездию)

КОЗЕРОГ 22.12-20.01

Оникс (15), малахит (8), рубин, хризопраз (по 6), агат, аметист, морион, нефрит (по 5), гранат, изумруд, кошачий глаз, обсидиан, опал, раухтопаз, яшма (по 4), бирюза, гагат, сердолик (карнеол), халцедон (по 3), амазонит, алмаз, гелиотроп (кровавика или зеленая яшма), гематит (кровавик), горный хрусталь, хаклонг, Лабрадор, родонит, розовый кварц, тигровый глаз, турмалин, янтарь, все красные прозрачные и черные камни.

ВОДОЛЕЙ 21.01-19.02

Лазурит (13), обсидиан (11), бирюза, сапфир (по 8), гиацинт (циркон), гранат, соколиный глаз (по 5), аметист, горный хрусталь, яшма (по 4), аквамарин, амазонит, цитрин, янтарь (по 3), агат, малахит, нефрит, опал, топаз, хризолит (оливин, перидот), чароит (по 2), жемчуг, оникс, тигровый глаз, халцедон, хризопраз.

РЫБЫ 20.02-20.03

Аметист (10), сапфир (7), александрит, коралл, хризоплит, яшма (по 6), аквамарин (по 5), жемчуг, лазурит (по 4), адуляр (лунный камень), амазонит, гематит, сардоникс, хризопраз (по 3), авантюрин, бирюза, опал, родонит, флюорит, чароит (по 2), алмаз, берилл, гранат, хаклонг, Лабрадор, сердолик (карнеол), тигровый глаз, топаз, халцедон, хромдиопсид, цитрин, янтарь.

ОВЕН 21.03-20.04

Аметист, сердолик (карнеол), яшма (по 10), рубин (8), алмаз (6), родонит (5), сардоникс, халцедон (по 4), гематит (кровавик), оникс (по 3), бирюза, горный хрусталь, коралл, лазурит, пирит (по 2), агат, адуляр (лунный камень), амазонит, бычий глаз, гранат, жадеит, малахит, нефрит, опал, пегматит, родохрозит, розовый кварц, соколиный глаз, хризолит (оливин, перидот), янтарь, все красные камни.

АВАНТЮРИН - светится массой золотых искорок. Рождает счастливое, радостное настроение, дает бодрость духа, ясность разума.

АГАТ - приносит победу над противником, спасает от сглаза, дает долголетие и здоровье.

АДУЛЯР (ЛУННЫЙ КАМЕНЬ) - игрокам приносит удачу, вращает болезни почек, помогает в любовных делах. В трудных положениях способствует преодолению препятствий и принятию разумных решений, дает дар красноречия и убеждения, особенно эффективен в новолуние.

АМАЗОННАЯ ЖЕМЧУГА - может возвращать людям порывы молодых лет, улучшает кожу, лечит нервные истощения.

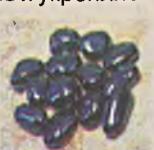
АМЕТИСТ - принят для дарить любимым. Сдерживает страсти, приносит покой, успокаивает нервные расстройства, улаживает распри. Приносит удачу на охоте, в спортивных состязаниях и в рыбной ловле. Охраняет от пьянства. Человек, имеющий при себе этот камень, может не бояться, что напиток одурманит его рассадок. Аметист способен вызвать любовь к подарившему, открывает сердце для новой любви.

БИРЮЗА - камень, помогающий в сердечных делях. Это символ неизменной и верной любви. Приносит счастье, примиряет супругов, помогает тем, кто мучается бесонницей, умеряет кровотечение. Созерцание бирюзы по утрам улучшает зрение.

ГЕМАТИТ - очищает кровь и укрепляет почки, печень и селезенку. Широко употребляется в магии. Врачует нервы, болезни мочевого пузыря, некоторые специфические болезни мужчин, связанные с любовью. Его свойства связаны с функцией выделения.

ГОРНЫЙ ХРУСТАЛЬ - женщинам обеспечивает счастье в любви, избавляет от

ТЕЛЕЦ 21.04-21.05

Агат (13), бирюза, сардоникс (по 9), коралл, оникс, розовый кварц (по 5), нефрит (4), авантюрин, изумруд, хаклонг, малахит (по 3), гиацинт (циркон), гранат, жадеит, лазурит, родонит, сапфир, сердолик (карнеол), яшма (по 2), аквамарин, амазонит, гематит, Лабрадор, обсидиан, пирит, родохрозит, турмалин, халцедон, хризолит, цитрин, все белые прозрачные камни.

БЛИЗНЕЦЫ 22.05-21.06

Берилл (10), агат (8), горный хрусталь, тигровый глаз, топаз (по 7), сардоникс, хризопраз (по 6), аметист, цитрин (по 5), карнеол (сердолик), лазурит, родонит, хризолит, янтарь (по 3), нефрит, обсидиан, пирит, чароит, яшма (по 2), амазонит, бирюза, бычий глаз, гранат, изумруд, сапфир, соколиный глаз, халцедон, все пестрые и полосатые камни.

РАК 22.06-22.08

Адуляр (лунный камень), халцедон (по 7), агат, сердолик (карнеол), хризолит, хризопраз (по 5), авантюрин, аметист, жемчуг, нефрит, селенит (по 4), бирюза, изумруд, оникс, опал (по 3), гематит, горный хрусталь, гранат, кошачий глаз, соколиный глаз, турмалин, яшма (по 2), аквамарин, амазонит, берилл, бычий глаз, гелиотроп, жадеит, лазурит, родонит, рубин, сапфир, тигровый глаз, топаз.

ЛЕВ 23.07-22.08

Хризолит (10), рубин, янтарь (по 9), яшма (8), гранат, топаз (по 6), сердолик, обсидиан (по 6), берилл, тигровый глаз (по 4), горный хрусталь, малахит, сардоникс, циркон, цитрин (по 3), нефрит, опал, пирит, родонит, сапфир (по 2), агат, адуляр (лунный камень), алмаз, амазонит, бирюза, гематит (кровавик), жадеит, изумруд, хаклонг, коралл, Лабрадор, лазурит, оникс, пегматит, сапфир, топаз.

СКОРПИОН 24.10-22.11

ДЕВА 23.08-23.09

Яшма (13), изумруд, нефрит, сердолик (карнеол), сапфир (по 8), горный хрусталь (7), хризолит (оливин, перидот), цитрин (по 6), халцедон (5), агат, оникс (по 4), авантюрин, алмаз, лазурит, родонит, тигровый глаз (по 3), аметист, берилл, гелиотроп, жадеит, змеевик (серпантин), малахит, сардоникс, топаз, хризопраз (по 2), бирюза, гематит (кровавик), гиацинт (циркон), гранат, жемчуг, молочный.

ВЕСЫ 24.09-23.10

Алмаз, раухтопаз (по 8), белый нефрит, горный хрусталь, опал (по 7), сердолик, яшма (по 6), берилл, топаз (по 5), глазковые «шпаги», хризолит, цитрин (по 4), агат, адуляр (лунный камень), аметист, изумруд, обсидиан, родонит, турмалин (по 3), амазонит, жадеит, коралл, лазурит, малахит, сапфир (по 2), авантюрин, аквамарин, бирюза, гематит, хаклонг, розовый кварц, янтарь, все розовые камни.

СТРЕЛЕЦ 23.11-21.12

Бирюза (10), аметист (7), халцедон (6), циркон, гранат, изумруд, лазурит, хризолит (по 5), амазонит, оникс, сапфир, топаз, чароит (по 4), гематит, нефрит, родонит, яшма (по 3), авантюрин, гелиотроп, розовый кварц, рубин, серпантин (змеевик), хризопраз (по 2), агат, адуляр (лунный камень), алмаз, голубой кварц, хаклонг, коралл, обсидиан, опал, рубин, сапфир, сердолик, тигровый глаз, янтарь, все красные и зеленые камни.

ТОПАЗ - вызывает симпатию, нормализует слух, лечит нервную систему.

ХАЛЦЕДОН - охраняет от опасности в путешествиях.

ХРИЗОПРАЗ - считается самым лучшим талисманом для деловых людей. Камень предохраняет от несчастных опасностей торговых путешествий и материального ущерба. Считается средством от дурного глаза, зависти и клеветы. Дает спокойствие, помогает при нервных болезнях, глазных заболеваниях.

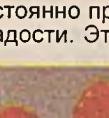
РАУХТОПАЗ - камень ясновидящих, возбуждает фантазию.

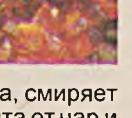
РОЗОВЫЙ КВАРЦ - ценился в делах красоты и косметики, противодействует появлению морщин.

СЕРДОЛИК - кто носит кольцо с сердоликом, тот постоянно преображается в благодеяниях и радости. Этот камень изгоняет бедность, придает блеск красоте и коже свежесть. Лечит зубную боль, побеждает черную магию, защищает от недоброжелателей, придает храбрость и помогает в сохранении тайны, хранит от расстройства желудка, останавливает кровотечение.

ЯНТАРЬ - будучи носим как талисман, приносит счастье тем, кто родился под созвездием Льва. Остальной ее носить постоянно не следует, особенно тем, кто родился под знаком Тельца. Его носят от болей ушей, ангин, от страданий горла, смиряют боли вокруг глаз. Янтарь - защита от чар и дурного глаза. Приносит здоровье и силу.

ЯШМА - предохраняет от ненависти и злословия. Открывает все невидимое для глаз и поднимает завесу будущего. Если вы человек рассеянный, потеряете быстрее. Если вас мучает нерешенный вопрос - положите яшму под подушку - вам приснится решение этого вопроса во сне.

Из книги «Бурятские имена». Издательство Буддийского университета «Даша Чойнхорлин» им. Д.Д. Заятуева.

ДУРНЫХ СНОВИДЕНИЙ, КЛЯТВЕННЫЙ КАМЕНЬ.

ГРАНАТ - помогает при высокой температуре, при воспалении горла, при сильных головных болях, если носить постоянно, то он обеспечивает своему обладателю хорошее настроение и веселые радостные мысли.

ЖАДЕИТ - может оказывать воздействие на погоду, лечит сердце, выравнивает артериальное давление.

ЖЕМЧУГ - охраняет целомудрие, от мук безответной любви, усиливает жизненную силу.

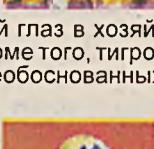
ХАКОЛОНГ - дает женщине легкие роды, оберегает материнство, способствует выздоровлению.

КОРАЛЛЫ - берегут от дурного глаза. Хороши всем и противопоказаны только гадалкам. Обеспечивают излечение ран, в том числе и внутренних. С помощью коралла восстанавливают память, врачают сердце, если носить на шее, избавляют от нервных тиков. Кораллы излучают целительную энергию.

ГЛАЗЫ И ТИГРОВЫЙ ГЛАЗ - эти камни обладают свойствами оберегов, т.е. защищают, стерегут своего владельца. Они охраняют здоровье, жизнь от покушений недругов. Кошачий глаз, более всего охраняет в любви, а тигровый глаз в хозяйственной деятельности. Кроме того, тигровый глаз предохраняет от необоснованных мук ревности.

ЛАЗУРИТ - лечебный камень, символ радости, здоровья и веселья, усиливает психологоческие способности.

МАЛАХИТ - усиливает духовные силы, детский амулет, глазной камень, избавляет от дурных снов, защищает от ведьм.

НЕФРИТ - камень здорова, гарант долгой и мирной жизни, камень очищения. Подходит всем.

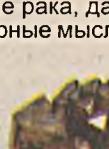
ОСБИДИАН - действует как магнит, который опускает силу духа в тело, чтобы управлять ею сознательно.

ОНИКС - «камень вождей» дает власть над другими людьми, проясняет ум и помогает проникать в замыслы своих собеседников, укрепляет память и охраняет от внезапной смерти и покушений. Оникс излечивает болезни сердца и бессонницу, облегчает излечение рака, дает желание жить и прогоняет черные мысли, усиливает способность преиниции.

РАУХТОПАЗ - камень ясновидящих, возбуждает фантазию.

РОЗОВЫЙ КВАРЦ - ценился в делах красоты и косметики, противодействует появлению морщин.

